

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6,

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Stojadinovičev govor

Ljubljana, 17. oktobra

Vsa javnost je z napeto pozornostjo pričakovala govora predsednika vlade dr. Stojadinoviča, ki je vso državo postavil v pravo predvoljno razpoloženje. Govoril ga je v nedeljo ob 7 zvečer na zborovanju glavnega odbora JRZ v Beogradu v nabito polni dvorani, poslušalce pa je imel po vsej državi, ker so govor prenašale vse jugoslovanske radijske postaje. Somišljeniki JRZ so ga poslušali skupno ob zvočnikih in so tako na daljavo prisostvovali predsednikovemu shodu.

Napovedane volitve, ki bodo 11. decembra, so 7. državnozbornske volitve v zgodovini Jugoslavije. Sedmič torej stopa osrednja vlada pred državljane s pozivom, da si izberejo zastopnike, ki bodo potem pred njo tolmačili njihove želje in zagovarjali njihove potrebe. Toda še nobena vlada ni mogla v tako kratki dobi stopiti pred državljane s tolikimi dokazi svoje uspešne delavnosti, kakor vlada, ki ji načeljuje dr. Milan Stojadinović in ki se bo obenem v največji politični skupini potegovala za ljudsko zaupanje. Dr. Stojadinović je v svojem govoru podal kratko sliko dela, ki ga je opravila dosedanja vlada. Ni mu bilo treba, kakor toliko drugim, ki so bili pred njim na njegovem mestu, govoriti o načrtih in obljubljeni. Govoril je o delih, ki jih je vlada že izvedla in ki so vidna v državnem življenju.

Odkar je sedanja vlada nastopila, so ji nasprotniki hoteli osporaviti njene uspehe in zlohotno zmanjševati njihov učinek. Predsednik vlade pa je v nedeljo omenil nekaj točk, o katerih ni mogoče dvomiti in jih ni mogoče ovreči. Ni mogoče tajiti, da je bila država pred nastopom sedanje vlade v zunanji politiki na zelo slabih nogah. Izza vseh meja so gledale oči, ki so bile vse kaj drugega kot prijazne in prijateljske. Takratna vlada je željo ljudstva po miru in varnem razvoju skušala utešiti s tem, da je enemu sosedu očitala, da nam pošilja komitaše, drugemu, da zbira vstaje zoper našo državo, tretjemu, da vežba atentatorje, četrtemu, da skriva teroriste. To so dejstva, ki jih pač nihče ne bo skušal ovreči, ker so le preveč znana znotraj in zunaj naših meja. Kdor danes pogleda razmerje naše države do sosedov in meddržavne življenja, si bo moral s tihim zadovoljstvom priznati, da je zunanja politika Jugoslavije, ki jo je dr. Stojadinović, ne oziraje se na vsiljive nasvete in grajo s strani nasprotnikov, samostojno vodil, državo postavila v ta zavladani vredni položaj, da je do skrajnosti napete dni zadnjih tednov preživela v popolnem miru in zatišju.

Dejstva iz notranje političnega življenja pa so v najbolj grobih potezah tale: od 1. 1929 do junija 1935 je bilo 18.700 obsojdn zaradi političnih zločinov, od junija 1935 do danes — vso dobo dr. Stojadinovičeve vlade — pa samo 2100. In vendar ni mogoče reči, da bi v tej dobi ne bilo zborovanj, shodov, tudi demonstracij. Že dolgo dobo ni bilo v naši državi toliko politične razigranosti, toliko novih časopisov, ki so glasila novih političnih grupacij, kakor prav v dobi sedanje vlade. In kljub temu je število obsojdn zaradi političnih zločinov tako močno padlo. To na eni strani dokazuje moč drost vlade in njene notranje politike, ki se ne razburi zaradi vsakega na glas izražene drugega mnenja, na drugi strani pa tudi dokazuje, da državljani sami varujejo mejo zakonov, česar pa prejšnje vlade niso marale videti in so se zaposlovale z brezsmotnimi preganjanji, da so vsaj z nečim mogle opravičevati svoj obstoj.

Od junija 1935 do danes je bilo pomiložčenih 18.000 političnih krivcev. To so sami ljudje, o katerih je propaganda prejšnjih vlad kriče dokazovala, da bi bilo nevarno za državo, če bi se kdaj vrnili med svobodne državljane. Dr. Stojadinovičeva vlada jim je odprla pot nazaj med ljudi in ko so zunaj kazenskih zavodov začutili drugačno ozračje, je tudi njihova akcija upadla. Od 1. 1929 do junija 1935 je bilo interniranih 38 uglednih politikov in narodnih voditeljev, katerih močno priljubljenost v ljudstvu so prejšnje vlade hotele premagati s tem, da so jih ljudstvu odvzele. Kako slabo so ti ukrepi prispevali k pomirjenju, je tudi tistim, ki so šele letos dobili volivno pravico, še v živem spominu. V dobi dr. Stojadinovičeve vlade ni bil nihče interniran in na vseh straneh vidimo, kako se vsi, ki si upajo med ljudstvo, pridno in živo udeležujejo.

V dobi od leta 1929 do junija 1935 se je že razpasla nevarna taktična navada, da je skoraj vsaka politična skupina imela nekaj svojih zastopnikov v inozemstvu, ki so skušali s svojim delovanjem tam nadomestiti delo in uspehe, ki jih je vlada s silo preprečevala njihovi skupini doma. Da je tako stanje za državo skrajno nevarno, ni treba posebej dokazovati in vsak državljan mora biti vesel izjave predsednika vlade iz nedeljskega govora, ko je dejal, da se je ogromna večina teh emigrantov že vrnila v domovino, na novo pa v vsej dobi sedanje vlade ni odšel nihče.

To so uspehi, ki jih je sedanja vlada dosegla le s svojo neomajno voljo, da bo državo pripeljala na normalni tir, da bo vredna sedeti v družbi ostalih evropskih držav in da bo pred lastnimi državljani izpolnjevala svoj namen. Teh uspehov nihče ne more osporovati, tudi ne o njih debatirati. Z njimi JRZ stopa pred

Novi načrti za red v Evropi

Angleško časopisje podtika Hitlerju senzacionalne namene
Nemčija uradno zanika te vesti kot zlonamerne in hujskajoče

London, 17. okt. TG. Tukajšnji nedeljski »Sunday Dispatch« piše pod senzacionalnim naslovom, da pripravlja nemški državni kanceler Hitler nove predloge o uredbi Evrope, ki jih namestila v hkrati predložiti Franciji in Angliji in ki naj bi služili kot osnova za nov vseevropski sporazum. Nemški kanceler Hitler je svoje misli bežno obrazložil angleškemu veleposlaniku v Berlinu, siru Nevilu Hendersonu. Uradno pa svojega načrta še nikomur ni sporočil. Predlogi nemškega kancelerja bi na kratko posneti bili sledeči:

1. Hitler je pripravljen podpisati jamstvo Nemčije za nedotakljivost vseh francoskih meja, in sicer v dvostranski pogodbi.

2. Hitler je pripravljen, da v imenu Nemčije dá javno in obvezno izjavo, da je angleški imperij v sedanji obliki in s sedanjimi ozemlji v skladu s interesi Nemčije.

3. Hitler predlaga podpis razorožitvene pogodbe, in sicer bi razorožitvene pakte podpisali na eni

strani Anglija in Nemčija, na drugi pa Francija in Nemčija.

4. Štiri evropske velesile, Francija, Italija, Nemčija in Anglija, bi podpisale medsebojno pogodbo, da nobena izmed njih nikoli ne bo podpisovala kakršnekoli politične ali vojaške pogodbe s sovjetsko Rusijo.

5. Anglija in Francija izjavita, da puščata Nemčiji na srednjeevropskem področju svobodno udejstvovanje.

6. Zveza narodov, ki upravlja nekdanje nemške kolonije, ki so sedaj pod nadzorstvom Anglije in Francije, mora ta ozemlja vrniti Nemčiji. (Zahteva je spretno postavljena, ker v drugi obliki bi se ne ujemala s točko 2, kjer bi Hitler bil pripravljen priznati nedotakljivost angleškega imperija, h kateremu bivše nemške kolonije ne spadajo, ker jih Anglija samo upravlja.)

(Gornje poročilo londonskega lista objavljamo po častniškarski dolžnosti, a mu prepuščamo vso odgovornost za njegovo verodostojnost. Op. ured.)

Nemčija in Italija predlagata Pragi: Plebiscit v Podkarpatski Rusiji, odstop južne Slovaške

Bratislava, 17. okt. TG. Po najnovejših vesteh, ki jih je dobila slovaška vlada o stališču velesil z ozirom na slovaškomadžarske meje, sta bili nemška in italijanska vlada dalje časa v telefonskem razgovoru in če poročila ne lažejo, sta se v načelu sporazumeli glede nadaljnjega postopka. V krogih slovaške vlade imajo vtis, da bosta Nemčija in Italija prijateljsko svetovali češko-slovaški vladi, naj privoli v nadaljevanje pogajanj z Madžari in da naj sprejme madžarsko spomenico, v kolikor se tiče narodnostne meje na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji. Pogajanja bi se nadaljevala po diplomatski poti. V kolikor pa se tiče madžarske zahteve po skupni meji s Poljsko na ta način, da bi Madžarska enostavno zasedla Podkarpatsko Rusijo, je danes gotovo, da stališči nemške in italijanske vlade nikanor nista enaki. Nemčija za to zahtevo ne kaže nobenega zanimanja in tudi ne želi, da bi jo Madžarska še ponavljala. Slovaška vlada ima poročila, da bo italijanska vlada predložila neko srednje rešitev, ki bi bila sprejemljiva tudi za Nemčijo: namreč plebiscit v Podkarpatski Rusiji.

Češkoslovaška vlada je v načelu sprejela novi postopek, da se namreč pogajanja pričnejo po diplomatski poti, toda izjavila je, da več, kot je v Komarnu ponudila, tudi sedaj ne more ponuditi. Ako bi se med novimi pogajanj izkazalo, da ni mogoče priti do sporazuma, bodo štiri velesile, ki so odločile o usodi sušetskega ozemlja, na novi konferenci odločile tudi o novi slovaško-madžarski meji.

Po telefonskem razgovoru med Mussolinijem in Hitlerjem

Rim, 17. kt. TG. Vaš dopisnik je v stanu poročati, da sta se nemška in italijanska vlada zednili, da bosta napravili pri praški vladi skupni korak ter priporočili, da naj sprejme madžarske zahteve, k se delijo v naslednjih šest točk:

1. Južna Slovaška naj se — sledeč po narodnostni meji iz leta 1910 — takoj odstopi Madžarski. 2. V Podkarpatski Rusiji zasede Madžarska takoj od Madžarov v pretežni večini naseljeno ozemlje. 3. Na vzhodnem Slovaškem naj odloči plebiscit. V točkah 4, 5, in 6 zahtevajo Madžari takojšen odstop madžarskih vojakov iz češkoslovaške armade, izpust političnih ujetnikov in povrnitev škode.

Na zahtevo Mussolinija, ki se je o tem razgovarjal s Hitlerjem, je moral madžarski odposlanec grof Csaky pristati na to, da Madžarska odstopi od zahtev v točki 3, to je od plebiscita na Slovaškem. Nadalje se je morala Madžarska odpovedati zahtevi po mestu Bratislavi, češ da mora Češkoslovaška imeti vsaj eno lastno pristanišče na Donavi. V Podkarpatski Rusiji pa naj bi izvedli plebiscit. Ako praška vlada pristane na ta predlog, potem bi mednarodna komisija, ki je v Berlinu začrtala meje med Nemčijo in Češkoslovaško, takoj sedla k delu in potegnila mejo tudi med Slovaško in Madžarsko. Če pa bi praška vlada predlog odbila, bi se morala znova sesti konferenca štirih velesil.

Rim, 17. oktobra. h. »Informazione Diplomatica«, glasilo italijanskega zunanjega ministrstva,

državljane s svojo kandidatno listo, da bi ji državljani zaupali vodstvo države še za naprej. Namesto obljub, ki jih demagogi ob takih prilikah tako radi dajejo, pa je dr. Stojadinović v nedeljskem govoru priznal, da se vlada še zaveda nalog, ki jih življenje sprti prinaša in jih mora vsaka dobra vlada sprti reševati. Med temi je tudi hrvaško vprašanje, o katerem se je svobodno začelo govoriti šele pod sedanjo vlado. Iz tako odkrite izjave predsednika vlade moremo sklepati, da bo to vprašanje prvo, ki se ga bo vlada po volitvah lotila. Prav v zadnjih dneh so se Hrvatoh v rešitev tega vprašanja ponudili tisti, ki so doslej na vsa usta tajili, da bi sploh obstojalo. Prepričani smo, da bodo državljani vedeli, kdo je bolj iskren: ali vlada, ki obstoj tega vprašanja priznava, ali tisti, ki se ponujajo, da bi ga reševali, dasi ga ne priznavajo.

piše o vojnih ukrepih Madžarske ter poudarja, da so ti ukrepi povsem upravičeni in sicer iz razloga, ker Češkoslovaška doslej še ni demobilizirala, zaradi česar je Madžarska v slabšem položaju. List pa je mnenja, da bo med Madžarsko in Češkoslovaško v najkrajšem času prišlo do obnovitve pogajanj in da bo dosežen sporazum v smislu monarhističnih sklepov, da se namreč Madžarski odstopi pretežni del ozemlja, kjer prebivajo Madžari, za ostala področja pa da se da narodu pravica samoopredelitve. Ko bo tako ugotovljena meja Češkoslovaške, bo tudi Italija lahko prevzela jamstvo za nove češkoslovaške meje. Ko je bil sedanji češkoslovaški zunanji minister Chvalovský v oprostitni avdijenci pri šefu italijanske vlade Mussoliniju, mu je ta dal zagotovilo, da bo potem, ko češkoslovaška republika reši problem narodnih manjšin, Italija postala najboljša prijateljica Češkoslovaške. Zaradi tega rimski uradni krogi pričakujejo, da bo to vprašanje v najkrajšem času urejeno v splošno zadovoljstvo.

Izjava poljskega poslanika

Zelo značilna je izjava, ki jo je dal poljski veleposlanik v Rimu Wieniawa Dlougoszowski rimskemu dopisniku madžarskega lista »Fueggetlensag« in v kateri pravi dobesedno:

»Poljska bo stoodstojno — in tudi v primeru, če bi zaradi tega nastopile kakšne nove težave — podpirala zahtevo, da morata Poljska in Madžarska imeti skupne meje.« Dodal je, da ima iz razgovorov, ki jih je imel te dni z rimskimi državniki, vtis, da tudi Italija podpira vse madžarske zahteve.

Madžari polni upov

Budimpešta, 17. oktobra. TG. Regent Horthy je v spremstvu najvišjih vojaških dostojanstvenikov osebno pregledal madžarske čete, ki stojijo na slovaški meji. Posebno dolgo se je zadržal v Miškoleu in v St. Petru, kjer so razpostavljene tudi prostovoljne čete.

Protifašistična zarota v severni Italiji

v Trstu so aretirali voditelja prof. Colornija

Rim, 17. okt. AA. (Stefani). V zadnjih mesecih je policijska oblast odkrila več protifašističnih celic, ki so razvijale svoje delo zlasti v mestih severne Italije. Vodstvo teh celic je prevzel tržaški Zid profesor Colorni. Ob aretaciji je prof. Colorni priznal, da je kriv, in je pripomnil,

Palestine ne bodo delili

Stalni pokolji v Jeruzalemu

London, 17. oktobra. TG. Londonski »Daily Herald«, glasilo delavske stranke, javlja iz dobro poučenih vladnih virov, da bo angleška vlada opustila svoj prvotni načrt, da bi Palestino razdelila v arabsko in judovsko državo. List nadalje poroča, da bo Anglija prepovedala vse nadaljnje priseljevanje Judov za daljšo določeno dobo. Angleška vlada je prišla do tega zaključka na osnovi poročila, ki ga je poslal Woodhead, ki je bil poslan nalašč v Palestino, da tam proučuje položaj, kaj naj angleška vlada v interesu Palestine in imperija stori.

Jeruzalem, 17. oktobra. AA. (DNB.) Položaj v starem delu Jeruzalema se še naprej zaostruje. Pri spopadu je bilo mnogo mrtvih. Neki judovski policaj je ubil enega Arabca. V Haifu so priplule angleške ladje z 2400 častniki in vojaki. Te ladje

Oster nemški protest

Berlin, 17. okt. TG. Nemška uradna poročevalna agencija objavlja oster protest proti pisanju nekaterih inozemskih časopisov, ki podtikujejo nemškemu kancelerju Hitlerju razne načrte, ki da jih namerava predložiti Franciji in Angliji. Ti načrti vsebujejo, tako vedo poročati inozemski listi, tudi neke predloge glede Španije. Takšno poročanje je neresnično in služi samo namenom tistih, ki bi na vsak način radi zanesli nezaupanje v odnose med Nemčijo na eni, Francijo in Anglijo na drugi strani. Poslužujejo se ga nasprotniki Nemčije. Nemška uradna agencija pristavlja, da je pooblaščen odločno zanikati vse te izmišljene vesti in z nova pokazati na poklicne hujskače, ki se ne morejo spoprijazniti z mislijo, da je bil v Evropi ohranjen mir.

V vladnih krogih so prepričani, da se bodo pogajanja s Slovaki vsak trenutek obnovila. V Budimpešti imajo informacije, da bodo češkoslovaški zastopniki sedaj predložili za Madžare bolj ugodne protipredloge. Obe delegaciji bosta sedaj pokazali večjo dobro voljo za končni sporazum. V poučenih krogih menijo, da je izboljšanje razpoloženja povzročil prijateljski pritisk Italije in Nemčije tako v Pragi kakor v Budimpešti. Če bi pa pogajanja tudi sedaj ne uspeła, bodo dokončno ureditev diktirale velesile.

Nov čsl. predlog:

Bratislava, Nitro, Užhorod ostanejo Slovaškom, usoda Košic negotovna

Praga, 17. oktobra. AA. (Reuter.) Glede nadaljevanja neposrednih pogajanj z Budimpešto ni bil sklenjen še noben sklep, vendar pa se izve, da trajajo še diplomatska pogajanja ne samo med Prago in Budimpešto, temveč tudi med Berlinom, Londonom, Parizom in Rimom. Novi češkoslovaški predlog, ki sloni na kompromisni rešitvi obeh načrtov zahteva, da češkoslovaška obdrži Bratislavo, Nitro in Užhorod. Usoda Košic, ki imajo veliko število madžarskega prebivalstva, a je okolica vsa popolnoma slovaška, še ni rešena.

Sestanek Chvalkovski-Kanya

Praga, 17. okt. TG. V dobro poučenih krogih so mnenja, da se je položaj zopet razbistril in da bo s pomočjo nadaljnjih pogajanj vendarle mogoče poravnati spor z Madžari. Najbolje bi bilo, tako poudarjajo, če bi se sestala madžarski zunanji minister Kanya in češkoslovaški zunanji minister, ker bi neposreden razgovor med obema državnikoma sporazum delegacij le olajšal. Kdaj se bosta sestala Kanya in Chvalkovski, še ni znano.

Obsedno stanje na Slovaškem

Bratislava, 17. okt. AA. ČTK. V pokrajini južne Slovaške od Bratislave do Košic je proglašeno obsedno stanje.

da je vzdrževal politične zveze tako z italijanskimi kakor inozemskimi Zidi. Aretirani vladja protifašističnih celic je bil izročen skupaj z ostalimi protifašisti, med katerimi se nahaja tudi bivši poslanec Dino Filippi iz Florence, posebnemu sodišču za zaščito države v Rimu.

Zagreška vremenska napoved. Prevladovalo bo jasno in zmerno toplo stalno vreme.

Zemunska vremenska napoved. Pretežno vedro bo po vsej kraljevini. Jutranje megle bodo v dolinah rek in kotlinah. Toplota se bo morda nekoliko dvignila, vendar pa bo noč hladna.

Pod vtisom dr. Stojadinovičevega govora

Belgrad je spregledal 20-letno laganje slovenskih liberalcev. - Ogorčenje proti lažnjivi JNS raste po vsej državi

Belgrad, 17. oktobra. m. Vsa tukajšnja politična javnost je še vedno pod vtisom snočnjega govora predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinoviča, predsednika JRZ, s katerim je stranka začela volilno borbo. Kamorkoli je človek danes prišel, povsod se je govorilo samo o snočnem predsednikovem govoru, v katerem predsednik vlade poudarja, kako težko obupno stanje je ob nastopu vlade imela sedanja vlada in o njenih silnih naporih za normalizacijo našega notranjepolitičnega življenja, o strahotno visokem številu političnih kaznjencev. Vsi so enodušno priznali, da je primerjava političnih kaznjencev izpoveduje željo sedanje vlade, da boljše karakterizira našo notranjo politiko ter najzgovornejše izpoveduje željo sedanje vlade, da se rešijo vsa še vseča notranjepolitična vprašanja, samo da bi skupna domovina postala res dom srečnih in zadovoljnih državljanov.

Na enodušno odobravanje so povsod naletele tudi predsednikove krepke in odločne besede, izrečene na račun JNS in njenih spekulativov. Poseben poudarek v predsednikovem govoru je dobil njen glavni predstavnik dr. Kramer z vsi slovensko JNS, ki Belgradu in srbski javnosti v vseh 20 letih našega skupnega državnega življenja ni mogla nikdar dovolj predenuncirati večino slovenskega ljudstva, njegove najboljše sinove, češ, da njihovo rodoljubje ni iskreno, da je ponarejeno, da je večina Slovencev federalistov in separatistov in protidržavnih elementov sploh. Dogodek zadnjih dni najemoralnejše politične kupčije, ki je sploh bila izvršena pri nas, je JNS, predvsem njen slovenski del, docela razgalila pred vso srbsko javnostjo in sedaj uvideva, da je bilo vse dosedanje nacionalistično napihanje od strani JNS čisto navadna laž, s katero je slepila Belgrad in srbsko politično javnost. Zato se je snoči v dvorani glavnega odbora stranke, v kateri je govoril predsednik vlade, pri njegovih besedah, s katerimi je mislil dr. Kramerja, sprožil val protestnih vzklikov: »Dol s Kramerjem!« Naravnost presenetljivo pa so bili sprejeti odstavki dr. Stojadinovičevega govora o vodstvu zunanje politike sedanje vlade, ki je državi zagotovila mir in preprečila vojno.

Govor predsednika dr. Stojadinoviča so poslušali pristaši JRZ v Belgradu v prostorih svojih pododborov ali v javnih lokalih, ki so bili vsi nabit polni. V dvorani glavnega odbora stranke so bili zbrani samo glavni strankini funkcionarji ter zastopniki posameznih pododborov. Zbrana je bila tudi strankina mladina in delavstvo organizacije v Jugorasi. Skupina strankine mladine je bila v uniformah ter je delala špalir od glavnega vhoda v strankin dom vse do odra, na katerem je govoril dr. Stojadinovič. Pred strankinim domom so bili kolesarski in motorizirani oddelki, za temi pa so bili ostali strankini pristaši.

Predsednik vlade dr. Stojadinovič se je odpeljal s svojega doma na Topčiderskem griču ob tri četrti na 7. Pred palačo veterinarskega oddelka se je ustavil ter sta se mu pridružila njegova najozja sodelavca, notranji minister dr. Korošec in prometni minister dr. Spaho, podpredsednika Jugoslovanske radikalne zajednice.

Ko je avto s predsednikom vlade zavohal v Dečansko ulico, so se od strani strankinih pristajev sprožili vali navdušenja; strankina godba je takoj zaigrala strankino himno.

Dr. Stojadinovič, dr. Korošec in dr. Spaho je ob vходу pozdravilo predsedstvo belgrajskega mestnega odbora, vodstvo strankine mladine in delavstva. Vstop voditeljev stranke v strankin dom je bil pravi trijumf. Nepopisno je bilo navdušenje navzočih množice, ki so izražali odločno voljo, da bodo storili vse, da bo stranka zmogala pri decembrskih volitvah. Strankini pristaši so s snočnjim govorom predsednika vlade povsod z navdušenjem započeli volilno borbo ter so povsod prirejali manifestacije dr. Stojadinoviču. Samo v Belgradu je bilo snoči 35 shodov, ki so bili vsi nad vse dobro obiskani.

Prvi volilni govor predsednika so poslušali strankini pristaši tudi povsod v notranjosti države. Po mestih in trgih so se večinoma zbrali na javnih trgih ter so po končanem govoru v sprevodih po mestu prirejali manifestacije nosilcu vsedrjavne liste dr. Stojadinoviču. Velike manifestacije za sedanjo vlado so bile razen v Belgradu po do sedaj dosegljivih poročilih v Pančevem, Novem Sadu, Petrogradu, Slavenskem Brodu, Beli crkvi, Nišu, Kragujevcu, Skoplju, Cetinju, Sarajevu, Smederevu, Kotoru in drugih manjših mestih. Od povsod prihajajo poročila, da stranka nastopa kompaktno, dočim se ponekod opozicija kolje na žive in mrtve. V nekaterih krajih je opozicija razdeljena na celo do 20 skupinic.

V toku včerajšnjega dne je JRZ imela tudi več shodov. V Prokuplju je govoril gradbeni minister Stošovič, v Sarajevu minister za gozdove in rudnike Kujundžić. V Bjelovaru je zboroval prosvetni minister Magarašević. Iz notranjosti države prihajajo tudi poročila o prvih kandidaturah. Tako poročajo iz Tuzle, da tamošnji pristaši JRZ želijo in zahtevajo, naj za njihovo mesto kandidira prometni minister Spaho, voditelj jugoslovanskih muslimanov. Socialni minister Cvetković pa bo kandidiral v Nišu.

Za decembrske volitve se močno pripravlja tudi Jugoslovanska narodna stranka, ki je za noč sklicala sestanek svojih delegatov iz donavske banovine. Jugoslovanska narodna stranka je v Belgradu odprla tudi svojo volilno pisarno, prav tako tudi pristaši Voje Džordževića, ki v srbskih okrajih razvija živahno politično akcijo. Pristaši JRZ in pristaši političnih pokretov, ki so s to stranko napravili volilni sporazum, stopajo v volilno borbo veselo in odločno ter z zavestjo, da bo narod na decembrskih volitvah v vsem odobril dosedanje delo kraljevske vlade, ki je narodu in državi prinesla brezmejno korist, da ji bo ljudstvo poverilo mandat za nadaljnjo triinpolletno dobo.

V Belgradu se je danes sestala tudi srbijska opozicija v svojih strankinih prostorih. Zborovali so tudi člani Ljotičevega zbora ter so razpravljali o stališču, ki ga bo ta pokret zavzel pri decembrskih volitvah. Odločitev zbora še ni znana, kakor tudi ne odločitev političnih skupin, ki se zbirajo okrog Bože Maksimoviča. Topalovičevi komarški socialisti, ki so bili prav tako v milosti pri jenesarskih vladah, so se skupaj z JNS priključili izvenskupščinski opoziciji.

Jugoslavija po evropski krizi

Jugoslovanska vlada je dajala nasvete Pragi, ki pa jih dr. Beneš ni maral poslušati

Zeneva, 17. oktobra. AA. List »Journal de Geneve« prinaša pod naslovom »Jugoslavija po evropski krizi« na uvodnem mestu članek, v katerem ugotavlja, da je v Jugoslaviji kakor v Angliji v navadi začasn razpust parlamenta. Nato pravi:

Dr. Stojadinovič se je odločil za razpust parlamenta v trenutku, ki je zanj zelo ugoden. Kajti evropski dogodki so pokazali, kako modra je bila njegova politika nevtralnosti. Pred tremi leti se je Jugoslavija nahajala v težkem položaju. Bile so težave z zamejstvom, z Italijo, Madžarsko, z Italijo in Avstrijo so bili odnosi silno napeti, le z Nemčijo so bili korektni. Belgrad je moral računati zgolj na daljno pomoč zahodnih demokracij. Zasluga dr. Stojadinoviča leži v glavnem v tem: Takoj v začetku je spregledal, da se Jugoslavija ne more popolnoma zanesti glede svoje varnosti na zahodne sile. Uvidel je, da bi bila pomoč Sovjetov, na katero so računali v Pragi in Parizu, zmerom negotova in neuporabna. Od takrat je sklenil, da bi bila politika naslonitve na Moskvo nevarna, ker bi olajšala načrte nasprotnikov in jim pomagala do uspeha. Z mnogih pred ustvaritvijo osi Rim-Berlin je dr. Stojadinovič uvidel, da se je treba izogibati sporov z Rimom in Berlinom. Zato je začel pogajanja za pomiritev in dosegel stvarno gospodarsko ugodnost, na podlagi česar more voditi do svojih močnih sosedov razumno politiko nevtralnosti.

Bilo bi nesposobno gledati v takem stališču Jugoslavije pomanjkanje zvestobe do zavetnikov v CSR in Franciji. Te zveze niso bile nikdar odpovedane. Po drugi strani pa se je dr. Stojadinovič, kolikor se je le mogel potrudil v korist

Češkoslovaške. Toda znal je dobro izbrati svojo pot ter ni šelval Prage k nepopustljivosti. Jugoslovanski ministri predsednik je smatral, da majhna država ne more brez nevarnosti voditi politike velike sile. Z nekajkrat je svetoval voditeljem Češkoslovaške, naj uredijo svoje odnose z Berlinom. Toda Beneš tega ni storil, ker se ni hotel odreči paktu s Sovjetsko Rusijo in s tem zrušiti temelje svoje politike. Beneš se k temu koraku ni mogel odločiti, pa je zato jugoslovanski nasvet ostal neuporaben. Znano so težke posledice, ki jih je zaradi tega CSR pretrpela. Dr. Beneš se mora kdaj temu odreči svoji politiki, zraven tega se odpuvati svojemu mestu in privoliti v razkovanje države, ki bi ga prej morda še lahko preprečil. Ti tragični dogodki dajejo dober pouk vsem.

Dr. Stojadinovič je imel kritike tudi v svoji lastni državi. Del srbske in hrvaške javnosti je hotel, naj se država nasloni na zvezo Pariz-Praga-Moskva z namenom, da se v Belgradu osnuje levčarska vlada, ki bi podprla politiko dr. Beneša. Danes vidimo, da zahodne sile in Sovjetska Rusija niso mogle preprečiti razkovanje CSR, ter da bi te države še mnogo manj mogle podpirati jugoslovansko opozicijo ter pozneje zaščititi državo pred nevarnostmi. Dr. Stojadinovič je ohranil nedotakljivost in varnost Jugoslavije. Njegov ugled je velik. Ker se je gospodarski politiki sedanje vlade posrečilo poživiti trgovino s tujino in dvigniti cene poljedelskih pridelkov, pričakujejo v Belgradu, da bo država dala 11. decembra dr. Stojadinoviču ogromno večino.

Dr. Funk o vlogi Nemčije na Balkanu

Nemčija ima prvenstveno vlogo kot kupec in prodajalec na vsem jugovzhodu. - Jugoslavija, Bolgarija in Turčija povabljene v Berlin na pogajanja

Berlin, 17. oktobra. TG. Nemški gospodarski minister dr. Funk, ki je obiskal Jugoslavijo, Bolgarijo in Turčijo, je ob svojem povratku dal časnikarjem obsežne izjave o namenih svojega potovanja in o uspehih, ki jih je dosegel. Dr. Funk je v svoji izjavi ponovno in še bolj močno, kot je to storil v Belgradu in v Sofiji, poudaril bogastvo jugovzhodnih držav, predvsem bogastvo na rudah in na poljedelskih pridelkih, kakor tudi na nedogledne možnosti pridelovanja bomba in raznih olj, ki jih Nemčija v toliki meri potrebuje. Nemčija, ki na jugovzhodu Evrope kupuje dvakrat več kakor Anglija, Francija in Amerika skupaj, bo postala največji odjemalec jugovzhodne Evrope in je pripravljena tem državam v gospodarskem oziru priti na pomoč kakor nobena druga vevlesila. Nemčija lahko s svojo pomoči pri izdelavi cest, železnic, pri polaganju telefonskih kablov, kar vse je tem krajem neobhodno potrebno. Dr. Funk je nadalje poudaril, da je v vseh treh državah, ki jih je obiskal, ugotovil, da je narodno gospodarstvo zdravo in utrjeno, zato ker te države več kot polovico svojega izvoza lahko prodajo Nemčiji. Sploh pa je gotovo, da nobena druga evropska vevlesila ne more na jugovzhodu Evrope nastopiti kot kupec in kot

Rusinska vlada ustanovljena

Užhorod, 17. oktobra. AA. (CTK.) Avtonomna vlada Podkarpatske Rusije je imela včeraj sejo. Državna podtajnika Vološin in Tješek sta v roke ministrskega predsednika Brodja položila prisego. Razdelitev resorov je sedaj tale:

Predsednik samoupravne vlade in minister prosvete Brody, notranji minister Bačinski, prometni minister Reval. Gospodarsko ministrstvo je poverjeno Fenciku, medtem ko je državni podtajnik Vološin opolnomočen minister za narodno zdravje in socialno politiko, državni podtajnik

Tješek pa opolnomočen minister pravde. Ministrski svet je sklenil, da bo službeni list Podkarpatske Rusije samo začasno izhajal v ukrajinskem narečju. Prav tako je bilo sklenjeno, da bodo tudi vsi uradni naslovi izpisani v ruskem in maloruskem jeziku. Ministra Bačinski in Reval sta v spremstvu visokega komisarja Baranaja včeraj popoldne odletela v Prago. Predsednik vlade Brody je včeraj popoldne sprejel generala Prhala, poveljnika zapadne slovaške oblasti, in generala Svateka, poveljnika mesta Užhorod.

Japonska odbila angleško posredovanje za pomirjenje med Japonci in Kitajci

Tokio, 17. okt. ZG. Japonska uradna agencija Domei poroča, da bo japonski ministriški predsednik knez Konoje še te dni povedal svoje mnenje glede na posredovalne poizkuse Anglije, ki je pred nekaj dnevi po svojem vevleslaniku poskušala izvedeti, če bi Japonska bila naklonjena angleškemu mirovnemu posredovanju med Japonci in Kitajci. Znano je tudi, da je istočasno angleška vlada izrazila svojo pripravljenost, da obnove pogajanja z Japonsko za prijateljsko ureditev medsebojnih odnosov, ako bi bila Japonska voljna skleniti premirje s Kitajsko. Japonski ministriški predsednik bo na angleško posredovanje odgovoril zavračevalno, ker japonska vlada čaka na izid bojev pri Kantonu, preden se bo spustila z Anglijo v kakšne miravne razgovore.

Na uradnem mestu menijo, da bo za novega japonskega zunanjega ministra imenovan predsednik južno-mandžureških železnice Jusuke Maucuka.

Honkong, 17. oktobra. b. Japonske motorizirane kolone so po zavzetju mesta Vertčua, ki leži

na pol poti med Honkongom in Kantonom, nadaljevala napredovanje čez reko Tankiang ter so davi zasedle mesto Lunkong, ki leži 6 milj od železniške proge Honkong-Kanton. Ta železniška proga pa je še vedno v rokah kitajske vojske. Tuji poročevalci trdijo, da je vrhovni poveljnik kitajske kvantunske vojske general Paitungshi že pred dvema dnevi izdal nalog za umik kvantunske vojske z vseh glavnih položajev okrog Vaitčua, Pingšana ter izpred železniške proge Kowoulun-Kanton. Namesto te vojske je general Paitungshi odposlal 200.000 mož redne kitajske vojske iz pokrajine Kuangsi ter jo pripravil, da pri prvem naskoku parira japonsko vojsko, ki hoče napredovati proti Kantonu. Kitajske letalske eskadre so tekom včerajšnjega dne bombardirale japonske transportne ladje pred zalivom Biaz ter okrog reke Pearl. Japonsko vrhovno poveljstvo pričakuje, da bo moglo pri sedanjem tempu napredovanja zavzeti mesto v 14 dneh, istočasno pa bo bržkone padel tudi Hankov.

Drobne novice - domače in tuje

Ataturk nevarno bolan

Carigrad, 17. oktobra. AA. (Stefani.) Generalno tajništvo predsedništva republike je izdalo sledeče poročilo o stanju zdravja predsednika turške republike Kemala Ataturka:

Obolenje jeter kaže sledeče znake: včeraj se je od 14-22 splošna slabost povečala zaradi oslabilenosti živcev. Do 22 je znašal puls 116, dihanje 22, temperatura 36. Od 22 pa do 10 danes dopoldne se je pojavilo lahno izboljšanje. Puls je znašal 104, dihanje 20, temperatura 37. Po skrbnem pregledu se je ugotovilo, da je stanje zdravja še naprej resno, pa čeprav se je stanje nekoliko popboljšalo.

De Valera o enotni Irski

London, 17. okt. TG. Predsednik svobodne Irske je dal dublinskemu dopisniku londonskega »Evening Standard« izjavo, v kateri pravi, da je končno javno opustil svojo zahtevo po plebiscitu na severnem Irskem, ki naj bi odločil o bodoči pripadnosti tega koščka irskega otoka. De Valera bo rajši naprosil angleško vlado, naj vpliva na Ulster, da se sam od sebe priključi irski državi. De Valera je pripravljen protestantskim, nacionalistom na severnem Irskem dati vsa potrebna jamstva. Angleška vlada bo delala v svojem lastnem interesu, če se bo potrudila, da doseže dokončno združitve obeh irskih dežel.

Blücher interniran v Moskvi

Moskva, 17. oktobra. Maršal Blücher je bil pod nadzorstvom GPU prepeljan v Moskvo. Preiskava proti njemu je poverjena Maljenkovu, nasledniku Žezova. GPU je aretirala v celi sovjetski Rusiji še veliko število drugih višjih oficirjev, ki so njegovi prijatelji. Policija ni dala nobenega pojava, zakaj je zaprla maršala vzhodne boljševiške armade.

Vojaški pomen zavojevanih Sudetov: V češkem trdnjanskem pasu so Nemci odkrili tajne francoske Maginotove črte

Berlin, 17. oktobra. TG. Tukajšnji dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« javlja svojemu listu sledeče zanimivosti v zvezi z zasedbo sudetskega ozemlja po Nemčiji:

»S septembrskimi dogodki — to je z zasedbo sudetskega dela Češke — je Nemčija dosegla, da je zdaj prosta armada pol milijona mož, ki bi jo sicer morala stalno imeti na češko-slovaški meji, da bi bila mogla svojo sosedo držati v strahu. To armado bo Nemčija zdaj mogla uporabiti za druge namene. Toda vojaški dobiček Nemčije je še večji. Z zasedbo sudetskega ozemlja je Nemčija dobila okroglo 150.000 svežih, vojaško zelo dobro izvežbanih rezervistov in rekrutov. Zelo značilno je — tako poudarja švicarski časnikar — da se je Hitler dvakrat zaporedno mudil v trdnjav-

skem pasu, ki ga je Češkoslovaška morala izprazniti in ki se sedaj nahaja v nemških rokah. Tudi vrhovni poveljnik nemške armade general Brauchitsch je bil dvakrat v trdnjanskem ozemlju. Zakaj? Nekateri so dejali, da so nemški odličniki hoteli pokazati svoje zmagovalne nad nasprotnikom, ki je moral svoje najdragocenejše obrambne naprave brez boja predati. Toda to ni res. S tem, da je bil Hitler v spremstvu najvišjih vojaških dostojanstvenikov v trdnjanskem ozemlju in si vse naprave podrobno ogledal, je hotel namigniti Franciji, češ, zdaj so nam znane tudi tajne francoske trdnjanskega pasu, imenovanega »Maginotova črta«, kajti Češkoslovaška je svoj trdnjavski pas gradila točno po načrtih Maginotove obrambne črte. Saj so češke utrdbe gradili francoski častniki in inženirji. Za Francijo bo ta namig, ki ga je gotovo razumela, bridko presenečenje.«

Zbor jugoslov. živinozdravnikov

Belgrad, 17. okt. m. Včeraj in danes so imeli v Belgradu kongres in občni zbor jugoslovanskih živinozdravnikov. Na občnem zboru je bilo več predavanj, v katerih so strokovnjaki-veterinarji predložili kmetijskemu ministru več novih predlogov za oostreje ukrepe proti raznim kužnim boleznim. Govoril je tudi zastopnik kmetijskega ministra načelnik veterinarskega oddelka dr. Kontić, ki je med drugim omenjal, da je slinavka in parkljevka divjala v več okrajih naše države, zlasti v dravski banovini. Zaradi energičnih ukrepov banke uprave v Ljubljani se je posrečilo kugo v Sloveniji ne samo omejiti, temveč popolnoma zatreti, čeprav je bilo okuženih že več vasi. Naša država ter banska uprava sta zaradi tega dobili priznanje mednarodnega urada za pobiljanje kužnih bolezni.

Osebnosti

Belgrad, 17. oktobra. m. Postavljeni so: za namestnika državnega tožila v Celju Jereb Bogdan, sodnik iz Murske Sobote, za višje pisarniške oficiale 7 skupine: Smrdelj Jakob v Novem mestu, Kronabetogol Stanko v Mariboru, Miklič Josip v Ljubljani, Fister Antonija v Radovljici, Švajger Franc v Ribnici, Zebre Andrej v Skofji Loki. Prestavljena sta Jeranje Slavko iz okrajnega sodišča v Višnji gori na okrajno sodišče v Logatecu in Horvat Josip iz okrajnega sodišča v Marenbergu na okrajno sodišče v Brežici. Upokojen je Habjan Ferdinand, pisarniški oficijal na okrajnem sodišču v Skofji Loki. Odpuščen je iz državne službe Tovornik Konrad, kancelist okraj. sodišča v Celju.

Belgrajske novice

Belgrad, 17. okt. m. V dvorani obrtnega doma je bil danes v okviru proslave 50 letnice od ustanovitve prvih slovenskih društev 17. kongres vsedrjavne zveze obrtnega združenja v državi. Na kongresu so zastopniki posameznih obrtnih strok poročali o stanju obrtnikov dotične stroke ter so predlagali ukrepe, ki bi jih bilo treba izvesti zaradi zboljšanja gnetnega stanja jugoslovanskega obrtništva. V tem sklepu so bile sprejete tudi resolucije, ki jih bo obrtništvo predložilo merodajnim ministrom.

Santander, 17. oktobra. AA. (Havas.) V mestu in v krajih vzdolž obale so občutili močan potres. Bili so dejanski trije sunki, ki so si sledili v presledkih po nekaj minut. Najjačji je bil drugi sunk, ki je trajal 10 sekund. Potres so občutili tudi v Bilbao in Oviedu. Dosedaj še ni nič znanega o človeških žrtvah.

Sanghaj, 17. okt. AA. DNB. Snoči je bil v sobi tukajšnje hotela »Nova Azija« izvršen napad z ognjenim orožjem na ravnatelja kitajske poročevalske agencije »China United Press«. Stanje ravnatelja je brezupno. Napadalcu se je posrečilo pobegniti.

London, 17. okt. b. Nekateri londonski listi so objavili vest, da se sedaj v italijanskih ladje-delnicah gradi 12 novih rušilcev, ki naj bi bili najmočnejši rušilci na svetu.

New York, 17. okt. b. Vojni minister bo vzhajeval od kongresa, da se število ameriškega vojnega letalstva v prvi bojni črti zviša na 4000, to je za dvakrat toliko, kakor ga je sedaj.

Berlin, 17. okt. b. Prekinitev diplomatskih odnosov med Nemčijo in Brazilijo smatrajo v tukajšnji politični krogi kot posledico vedno večje poostritve odnosov v zvezi s ponesrečenim pučem braziljskih integralcev.

Požar v Cigaletovi ulici

Ljubljana, 17. oktobra. V Cigaletovi ulici, to je ulici, ki vodi vzporedno z Dunajsko cesto ob sodnijskem poslopju, je nočoj ob tri četrti na sedem izbruhnil požar, ki bi utegnil biti zelo nevaren, pa so ga k sreči gasilci ob pravem času zadušili. V tej ulici gradi stavbno podjetje Mavrič novo stanovanjsko poslopje, je ter je zgradilo malo zidarsko barakvo, v kateri je bilo shranjeno razno zidarsko orodje, količina karbida, les in razne druge zidarske potrebšline. Kako je požar nastal, še ni znano. Izbruhnil je velik plamen. O požaru so bili pokliceni gasilci takoj obveščeni ter so odhiteli z motorno brizgalno in orodnim vozom na kraj požara, takoj za njimi pa so odšli z motorno brizgalno ljubljanski prostovoljni gasilci, ki jih je zbral topovski strel z Grada. Na licu mesta so bili pokliceni poklicni gasilci v. Janez Furlan s podpoveljnikom Ogrinom in Rozmanom ter g. Pristovšek, starešina ljubljanske gasilske župe z voditeljem oddelka cosp. Juhom. Požar sam je bil zadušen v nekaj minutah, vendar pa je bila potrebna gasilska straža, ki je ostala dalj časa na pogorišču. Baraka in skoraj vsi predmeti, ki so bili v njej, so zgoreli, kljub temu pa znaša škoda le nekaj tisoč dinarjev. Grozila pa je nevarnost, da se vnamejo objekti sosedne podjetja American Motors, kjer so shranjene večje množice bencina in pa več avtomobilov. Ta nevarnost je bila po zaslugi gasilcev preprečena.

Žena v komunistični družbi

Revija »La Cité Chrétienne« objavlja vrsto izjav odločilnih komunističnih piscev in pisateljic, zlasti Kolontajev, Fanine Halle in Niurine o položaju žensk v sovjetski Rusiji. Ti branilci sovjetske Rusije pravijo, da je v kapitalističnih deželah žena sužnja, ki jo radi tepe, ker je od nje gospodarstvo odvisno. Celo tiste ženske, ki so zaposlene v proizvodnji, dobivajo manjšo plačo kakor pa moški delavci. Ženska si torej ne more zagotoviti svoje neodvisnosti. Ali se mora poročiti, ali pa vdati prostituciji. Po nauku Marxa je družina primitivna oblika suženjstva, v kateri moški razpolaga z delom drugih. V komunizmu nasprotno pa je zatiranje delavca onemogočeno. Žena je na vseh področjih enaka. Ona ni več zaprti v ožino družinskega življenja, njej se odpirajo daljina obzorja, možnost ima, da sodeluje v proizvodnji za blaginjo kolektivne države. Sovjetska žena je osvobodena suženjstva hišnega gospodinjstva del in neposredno udeležena pri vodstvu države. Da materinstvo ne ogroža njene neodvisnosti, dobiva plačan dopust 56 dni pred in po porodu. Od leta 1936 ne velja to le za delavke, ampak tudi za nameštence. Sovjetski ženi ni treba vzgajati otrok in se zanje brigati, ampak jih mirne duše lahko prepusti državi. Razen tega boljševizem ne pozna razlike med pravim položajem zakonskega in nezakonskega otroka. Tudi v tem je neodvisnost sovjetske žene poudarjena. Sploh boljševiška zakonodaja ne pozna več zmotnih načel meščanskega zakona, ki se vedno zahteva stalnost zakonske vezi in zakončeno zvestobo. Te zahteve pomenjajo teror meščanske družbe nad ženo, ker ne upošteva ženske narave. Boljševiška zakonodaja upošteva, da je človeška narava spremenljiva in da čuti odpor proti izključni medsebojni posesti zakonskega druga...

Omenjena revija nato točko za točko pobija ta izvajanja komunistov in ugotavlja, da komunističen nazor ni drugač, kakor nered in protinarnost, popuščanje nižjim nagonom, senzualizem, materializem in torej individualizem. List tudi opozarja v sovjetski Rusiji sami dokazuje, da sovjetska žena in tudi komunistična mladina v Sovjetski odsklanja te nazore. Mnogo mladih komunističnih zvez je namreč za svoje člane prepovedalo poizkusne zakone in zahtevalo uvedbo trajne zakonske zveze.

Kandidat okraja Šmarje pri Jelšah dr. Anton Ogrizek

V nedeljo so se zbrali v Šmarju pri Jelšah zastopniki okrajne organizacije JRZ za šmarski politični okraj. Dr. Anton Ogrizek je poročal v dogodkih v zadnjih mesecih v domaći in zunanji politiki ter poudarjal srečno roko vlade glede zunanje politike, ki je z dalekovidnostjo ohranila našo državo v naravnost zaviljivem položaju. Za njim je poročal načelnik cestnega odbora g. Ivan Turk o javnih delih v tem okraju in se zahvalil kraljevi banški upravi, ki je po svoji najboljši volji in možnosti upoštevala tudi letno težko stanje teh revnih občin in pomagala ljudem do zaslužka. Nato so prešli na volivne priprave v narodni skupščini ter določitev poslanskega kandidata in namestnika za ta okraj. Brez debate in z navdušenjem so soglasno izbrali za kandidata dr. Antona Ogrizka, odvjetnika iz Celja, za namestnika pa g. Ivana Turka, župana iz Šmarja pri Jelšah. Ob koncu sta se kandidata zahvalila za zaupanje in obljubila, da bosta, kakor doslej, tudi v bodoče po svojih najboljših močeh delala za blagor šmarskega okraja. Po daljši debati o podrobnostih volivnih priprav ter nadaljevanja raznih javnih del so se zastopniki razšli z zavestjo in trdnim sklepom, da morata izbrana kandidata zmagati to pot še s posebno častno večino, da bosta dobila obenem tudi zadoščenje za svojočasna preganjanja.

Senator dr. Kramer naj razloži!

Kakšnih propagandnih sredstev, oziroma kakšnih sredstev za varanje javnosti se Kramerjevci poslužujejo, posebno drastično osvetljuje naslednji primer: Že kakih dve leti je v Švici (v Zürichu) v nemškem jeziku izhajala nekakšna politična revija »Europäische Stimmen«, ki se je pečala predvsem s političnimi vprašanji držav Male Zveze in Balkanske zveze. Ta list je bil v službi Benešove zunanje politike in od nje tudi finansiran, pisal pa je v smislu politike ljudske fronte in stalno napadal notranjo in zunanjo politiko sedanje jugoslovanske vlade. V zadnji številki, ki je izšla ob koncu septembra, je pod naslovom: Volivne priprave v Jugoslaviji poročal tudi to pikantno: Kramer je sklical zbor zaupnikov JNS v Ljubljano in je na tem shodu poročal, da je v pogajanjih z vlado za sodelovanje pri volitvah JRZ mu za slušaj, da bi hotel sodelovati, ponuja sedem pol-eancev v Sloveniji, 20 volilnih uradniških mest in pa mesto bana v dravski banovini. Zaupniki pa so označili te vladne ponudbe kot nezadostne in zahtevali po vrhu še dvojne ministrstev. Nato je bil Kramer pooblaščen, da se še naprej pogaja in

Med pristaši dr. Mačka – preden sprejmejo J.N.S. v svojo sredo

Zagreb, 17. oktobra.

Med pristaši bivše HSS je sedaj edina točka pogovorov in predmet domačega politiziranja vprašanje, ali se bo res sklenila volilna zveza med dr. Mačkom kot predsednikom bivše HSS in nosilcem skupne opozicijske liste in Petrom Zivkovićem kot predsednikom JNS. Cimalje bolj se potrjujejo slutnje, da bi do te zveze po še ne ugotovljeni in ne še inkriminirani kratkovidnosti le moglo priti. Pristaše HSS pa to navdaja z veliko skrbjo in čim bolj resno jim je za rešitev njihovih glavnih zahtev, obseženih v »hrvatskem vprašanju«, tem bolj skeptično gledajo na to zvezo in menda se v zagrebskih političnih krogih, pa tudi po deželi, še nikoli ni toliko zabavljalo zoper Petra Zivkovića, dr. Kramerja, pa tudi dr. Mačka, kakor v teh dneh. Že prej so se vedno češče ponavljali glasovi, ki so zahtevali aktivno politično delo, da se hrvatsko vprašanje premakne kam naprej, sedaj pa se obeta aktivno sodelovanje s tistimi, ki o hrvatskem vprašanju doslej niso hoteli nič slišati. To je v vrstah dr. Mačkovih pristašev povzročilo veliko zebganost, ker si ne znajo razložiti, kako bi ta zveza mogla biti stvar v prid. Za volitve same številčno to sicer ne pomeni ne dobička, ne izgube, ker dr. Maček ima svoje glasove, kar je Belgrad že ponovno priznal; bolj zavozlano pa je vprašanje, kako naj JNS s Petrom Zivkovićem, senatorjem dr. Kramerjem, Demetrovičem in tolikimi drugimi podpira rešitev hrvatskega vprašanja. Edino opravičilo za to zvezo bi bilo, če bi bilo s tem dr. Mačkovo stališče okrepjeno. Toda nobenega jamstva ni, da bi JNS — v parlamentu ali izven njega — podpirala zahteve dr. Mačka. Nasprotno, mnogi se bojijo, da bi s tem dr. Maček svojim najhujšim in pravim idejnim nasprotnikom omogočil pot v parlament, odkoder bi spet lahko do hrvatskega vpra-

šanja zavzeli svoje stališče, ki se bo težko kaj razlikovalo od dosedanjega, tolikoletnega.

Drugo vprašanje pa so volitve same in volilna propaganda. V nekaterih krajih, zlasti v važnejših podeželskih mestih, so se razmere tekom zadnjih let toliko poostrele, da si je skupen nastop med JNS in pristaši bivše HSS nemogoče misliti. V Zagrebu se s skrbjo izprašujejo, kdo bi mogel biti toliko spreten, da bi za nekatere kraje postavil take kandidate, ki ne bi namesto potrebne sloge izzivali razdora, oziroma dosedanja poglajbala. Če se dr. Pernar in Velja Popović, dr. Šutej in Banjanin in toliko drugih dvojic iz HSS in JNS ne morejo pojaviti na enem zborovanju, kako se bodo pojavili na skupni kandidatski listi? Okolica dr. Mačka se močno boji, da bi zveza z JNS mogla v vrstah pristašev bivše HSS ubiti vsako veselje in tisti elan, ki je za volilni uspeh potreben. Bivša HSS bi s to zvezo izgubila svojo kompaktno enotnost. V izglajevanju dosedanjih ostrin in v debatah o kandidatih bi mogel poteči velik del predvolilne dobe in tako bi prišel dan volitev, da ljudstvo še ne bi prišlo v normalni tir. In moglo bi se zgoditi, da bi bila prav zaradi te zebganosti volilna udeležba mnogo manjša, kakor pa bi jo mogel doseči dr. Maček sam. Hrvatskemu volilcu bo v tej kratki dobi pa težko dokazati, da bi dr. Maček, ki vlačí s seboj Petra Zivkovića, mogel svoj program bolj podpreti, kakor pa dr. Maček sam. Poleg tega pa zagrebski politični krogi dobro vedo, da je na drugi strani kompaktna in enotna JRZ, ki je že danes izgrajena in nobenega predvolilnega dne ne bo izpustila neizkoriščenega. Pristaši JRZ pa čakajo na to zvezo med HSS in JNS kot na nov propagandni blager. Navdušeni so za to zvezo edino pristaši JNS, oziroma njihovi kandidati, ki vedo, da se edino na ta način morejo še obdržati pri življenju, in to v zadnjem kritičnem trenutku.

Vsa JNS v bjelovarskem okraju prešla v JRZ

Zagreb, 17. oktobra. b. Včeraj je imela krajevna organizacija JNS v Bjelovaru sejo, na kateri je obenem s 17 krajevnimi organizacijami in s predsednikom g. Šiftarjem na čelu korporativno prešla v JRZ. Šiftar je eden od bivših najintimnejših sodrušnikov pokojnega Stjepana Radića, ki je pozneje prestopil v JNS. Včeraj je odšel v JRZ. Prav tako prihajajo tudi iz ostalih krajev vesti, po katerih številni jugoslovanski nacionalisti prestopajo v vrste JRZ. Današnji »Obzorje« poroča, da bo Juraj Demetrovič obenem z g. Kovačem in Svetičem izstopil iz jugoslovanske nac. stranke. Za sedaj o tem še ni potrjenih vesti, ker ima krajevna organizacija JNS še nočujo sejo, ki ji bo predsedoval g. Demetrovič.

Najnovejši skok dr. Kramerja in posledice v Ljubljani

Najnovejši skok dr. Kramerja je resne in do bro misleče njegove dosedanje pristaše na mah postavil v brezupno stanje. Ne morejo verjeti, da bi voditelji, ki so 20 let z neverjetno zagreznostjo in brezobzirnostjo dosledno zagovarjali centralizem in zanikali samobitnost slovenskega naroda, preko noči prešli v kalne vode, v katerih se giblje vsa združena in nezdružena opozicija. Kot dosledni rodoljubi stojijo pred vprašanjem, ali naj se umaknejo in se na političnih dogodkih povsem desinteresirajo, ali pa naj podprejo politiko, katere resnost,

da sklene sporazum z vlado, če pristane na zahteve dravobanskih jenesarjev...

Čujemo, da sedaj hodijo jenesarski agitatorji s to bombo okrog, češ: pogledajte, za kako močne nas imajo! Bana bi lahko dobili in sedem poslancev in še 20 visokih uradniških mest — samo dveh ministrov nam niso dali, mi pa smo rekli: ali vse, ali pa nič!

Na vsak način ima besedo sedaj g. dr. Kramer, da razloži, koliko je na stvari resnice, da razloži namreč, kaj in kako je poročal na tistem zborovanju zaupnikov, kdo se je z njimi pogajal in kaj mu je bilo ponudeno — ali pa da izjavi, da je vse skupaj zlagano, kar pišejo »E. Stimmenc«. Zase bomo prepričani, da gre za potegavščino, v kateri se zrcalijo kvečjemu le želje naših liberalcev. G. dr. Kramer naj razloži javnosti stvar tudi zaradi tega, da mu JNS ne bo čez nekaj tednov očitala, zakaj je odbil tako sijajno ponudbo JRZ in šel k dr. Mačku, ki mu je težko zagotovil v svojem bodočem Mačkovem kraljestvu 7 poslancev, 20 uradniških mest, bana in še dva ministra povrh!

meni dobro znano, sta jo postavila skupno z župnikom Jurijem Königom. Sezidal pa jo je zidarski mojster Janez Gril iz Toplice pri Novem mestu. Ta je bil sezidal eno leto prej, l. 1902, pri meni v Dolenjih pri Adlešičih kapelico Marije Pomognice, v kateri se tudi mašuje. In ker je bila ta kapelica Königu všeč, me je prosil, naj pišem Grilu, da bi prevzel tudi zidavo viniške kapelice. In res sem jaz potem Grila spremil na Vinico, kjer sta se potem s Königom pogodila.

K episu: »Bela Kranjina in njeni ročni izdelki« na str. 162—165, pa naj dodam glede nekdanje belokranjske narodne noše, kar sem pisal o tem v svoji avtobiografiji v »Etnologu« III. (l. 1929) na str. 79—80: »Razun nar. blaga pa sem nabiral tudi še razne predmete belokr. nar. noše, stare in tedanje, v svoji župniji in v sosednjih Preloka in Podzemelj, posebno od l. 1906 nadalje, tako da sem poslal dež. muzeju v Ljubljano več zabojev. Poslal sem zabunce, več različnih jalb (avb), veliko različnih pečic (peč), svatkih robcev in svatških otiračev, prve so delili o »piruc« (ženitnini) svatom v dar, na drugih, ki so bili včasih dolgi po 3 metre in več, so nosili o ženitnini kolace, pa tudi drugih različnih otiračev z zanimivimi vezninami, med temi so bili tudi trije »Aurški otirači«, katere sem dobil na Vrhovcih poleg pravoslavnega Marindola, več pasov in pasic l. dr. Razen tega sem bil nabral in poslal muzeju veliko zanimivih ženskih koral, ki so jih takrat še nosila dekleta in tudi še kaka žena, več lesenih čutar in več svetniških slik na steklo, katerih so imeli takrat še obilo po hišah. Poslal sem tudi več zbirk belokr. »pisanic« (piruhov) in drugih predmetov. Vse te stvari sem pa, preden sem jih odposlal, zabeležil tudi v župni kroniki in jim dodal tudi nekatere opazke. Glede teh poslatih mi je pisalo vodstvo dež. muzeja 15. nov. 1906. l.: »Sedaj je naša belokranjska zbirka tako bogata in polna, da se bo zelo lepo reprezentirala. Hranimo jo v posebni belokr. omari, da boste Belokranjci ponosni nanjo. Pred vsem so znamenite peče in pe-

državotvornost in umestnost so v svojih srečih itak že priznavali, čeprav se ji zaradi neke napačne politične discipline niso priključili. Ko so včeraj v »Jutru« čitali na tako nenavadno skromen način objavljeno vest o politični kupčiji z izvenparlamentarno opozicijo, se jim je tak način političnega izživljanja zagnusil. Krajevne organizacije JRZ. So to resni možje, ki so se sedaj definitivno jeti številne pristaše JNS, ki prosijo za sprejem v JRZ. So to resni možje, ki so se sedaj definitivno prepričali, da JNS ni vredna njihovega zaupanja.

JNS je sram, da se je ponujala

Vsa JNS, zlasti pa slovenski del, bi rada pred zgodovino skrila, da so ljubljanski jenesarji naročili senatorju dr. Kramerju, naj JNS ponudi za sodelovanje z združeno opozicijo. Hitro je »Jutro« skromno in tiho zatrdilo, da je bila JNS le povabljen, češ da ji samo »klerikalci in mariborsko »Jutro« — »Večernike« Adolfa Ribnikarja — očitajo, da je prosila in se ponujala.

Tako si »Jutro« ne upa ponatisniti iz »Hrvatskega dnevnika« stavka: »Senzacija je vzbudil predlog, ki je prišel od slovenskega dela JNS.« Ves dotični odstavek je ponatisnilo, le ta stavek je izpustilo. Očitno »pa« se tudi v Zagrebu veliko govori o tem, morda se tudi tam kak glasnik JNS baha, da je bila njegova stranka povabljenka k sodelovanju s »separatisti«, zato je »Hrvatski dnevnik« v nedeljski številki to vprašanje zaključil z notico: »Časopisje se tudi bavi z vprašanjem, kdo je dal iniciativo za volivno sodelovanje. Očitno gre tu za prestiž. Toda stvar je znana: iniciativa je prišla od slovenskih pristašev JNS (natančneje: od dr. Kramerja — op. ur.), ki so se obrnili na predstavnike SDK in združene opozicije. Delovni odbor SDK in združene opozicije je vzel to na znanje in izjavil, da načelno nima nič proti tehničnemu sodelovanju. Član glavnega odbora JNS, Mirko Urošević, je rekel na seji: »Kdor ima konja, naj ga zajaha, kdor nima konja, naj gre peš.« To se pravi, da bi za kandidature prišli v postev tisti, ki se nadejajo, da bodo dobili tudi glasove.

Skrivnostni prihod ž. Topalovića v Celje

Celje, 17. oktobra.

V nedeljo ob pol 9 zjutraj se je tiho in skrivnostno pripeljal s svojo limuzino znani voditelj delavskih vrst, kapitalist Zivko Topalović iz Bosne. Njegova krasna limuzina sicer ni vzbudila pozornosti, ko pa se je ustavila v Razlagovi ulici pred Delavsko zbornico, je g. Topalović prav po mačje smuknil skozi vrata v malo sobo, kjer sta bili edini dve okni zagrneni s starimi »socialnimi« časopisi, da je bilo prav gotovo v sobi zelo mirno. V sobi so sprejeli svojega voditelja celjski propagatorji »socialnega gibanja«, in sicer

čice, katerih smo dobili tudi iz Dobljč lepo število. Najlepše so pač Vaše. Tudi g. Gašp. Porenti, profesorju v škof. zavodih, sem poslal nekaj predmetov belokr. noše in čutar, da jih uporablja pri pouku risanja.

Navodila staršem ob vstopu otrok v srednjo šolo

je naslov mali brošurici (str. 8), ki jo je izdal prosvetni oddelek kraljevske banške uprave v Ljubljani. V njej je natančno opisano, kako potrebno je soglasje in skupna vzgoja med domom in šolo, kar je osnovno načelo prave življenjske vzgoje. Toda, da naj bo pa ta vzgoja resnično plodna in koristna, je potrebno, da starši tudi poznajo šolo ter smernice, ki vodijo šolske oblasti do takega in takega ravnanja, kot ga opazujemo v sistemu današnje srednje šole. Zato je knjižica hvalevredno dejanje naše banške oblasti, ki se zaveda važnosti soglasja med šolo in domom ter se zato z njo obrača na starše in jim pojasnjuje namen naše srednje šole in način njene vzgoje. Brošura govori o nalogah srednje šole, o pouku, domačem delu, o ocenjevanju, vedenju doma in v šoli, o telesni vzgoji, domačem okolju in njega vplivih, o tesnem delovanju šole in doma ter o govornih urah, ki so zato napovedane v gimnazijah, da pride profesor v stik s starši, ki se zanimajo za napredek svojih otrok, toda, ki naj ne hodijo zaradi tega, da bi napravili še večjo vrzel med otrokom in profesorjem. Lep namen je vodil prosvetni oddelek pri sestavljanju te knjižice, ki so jo gotovo razdelili med vse starše slovenskih srednješolskih dijakov. Zdaj se je treba samo po njej ravnati in dobro misljene nasvete upoštevati.

Revije in časopisi

»Slovenski Pravitelj« št. 9/10 prinaša sledeče razprave: dr. Metod Dolenc: »Simbolična pravna

bivši vodja Mačkove skupine lekarnar »Pri rdečem križu«, dopisnik »socialnega lista« in še neki Svetek in Mačuh. Sestanek je bil zelo živahen ter je prišlo do prepira. Red je napravil sam Topalović, ki je energično nastopil in pomiril razburjenje in oporekajoča glava člana. Sprejeta je bila resolucija s sedmimi točkami, nje tajno pa je odnesel g. Topalović neznanokom. Ob pol 10 limuzine s Topalovićem ni bilo več v Celju.

Pogled v tisk

»Koroški Slovenec« piše o razstavi slovenske knjige v Ljubljani: »V Ljubljani, v osrčju slovenske kulture, so minule dni priredili razstavo slovenske povojne knjige. Le malokateri od nas za državnimi mejami si jo je mogel ogledati, valovi izrednega kulturnega dogodka pa so butnili še preko Karavank. Duša naše slovenske duše je slovenska knjiga — tako je zapisal k razstavi ljubljanski »Slovenec«. Nam preko državnih meja govori razstava še posebno besedo. Najozje je povezana naša narodna usoda s slovensko knjigo: zadnja slovenska knjiga med nami — zadnji koroški zaredni Slovenec! Čim bi začel usihati ta čisti potok studentnice kje v gorovju pred nami, bi začeli usihati koroški gajbi ob Zili, Dravi in jezerih. Pa nam se le zdi, da bo tudi iz koroške zemlje še priverel studenec ustvarjajoče slovenske kulture in bo tudi koroški Slovenec še polagal svoj dar na oltar svoje lepe domovine.«

»Delavska pravica«, glasilo dr. Krekovič krščanskih socialistov, piše ob »Slovenčevem« članku o upadanju rojstev med Slovenci: »Pred nekaj dnevi je objavil »Slovenec« članek »Padamo«. V tem članku ugotavlja nazadovanje rojstev med slovenskim narodom. Dela pa krivico, če meni, da je glavni vzrok za padanje rojstev pri delovnem ljudstvu moralna skvarjenost, zlasti pa vpliv marksizma. Smo v taki dobi, ki onemogoča ljudem krščansko živeti. Še enkrat: padanje rojstev med slovenskim narodom zaenkrat ni moralnega, ampak gospodarskega značaja.«

»Učiteljski tovariš«, glasilo JUU: V zadnjem času smo morali zopet zabeležiti nekaj primerov izstopa iz naše organizacije. Ti izstopi so se deloma izvršili brez vsake motivacije, deloma pa s motivacijami, ki kažejo vso stanovsko nezavednost, uskožstvo in argumentacijsko ničevost v najbolj čarki luči. V navedenih razlogih prednjačijo predvsem oni, ki očitajo naši organizaciji politično pristranost. Poglavje o morali v učiteljskih vrstah postaja vse bolj pereče. Poglavje o morali v naših vrstah mora postati vedno poglavje vseh naših zborovanj in enunciacij.

»Straža v viharju«: »Klerikalnemu Slovincu je bližji antikomunistični Japonec kakor liberalni Slovenec; temu pa je spet več za mednarodnega dandija kakor za katoliškega Slovence.« — (Dejanje I, 7. str. 231.)

Zadnje čase se pri nas mnogo govori o narodni slogi. Ne moremo pa reči, da bi imela ta težnja avtohtoni domači izraz. Gesla o »slovenski fronti« in podobno segajo v dobo ponesrečenega internacionalistično-marksističnega poskusa z »ljudski fronte«.

Ako listate po listih in revijah, ki vedo o potrebi tega vsesplošnega in brezpartijskega narodnega pobratimstva toliko povedati, se ni težko prepričati, da je kljub temu n. pr. piscu Dejanja zelo pri srcu francoski »personalist«, prav malo pa najde ljubezni za slovenskega stražarja; ali »Delavske pravice« je — kot izgleda — mnogo bližja madriška fronta kot pa slovenski delavec, ki je včlanjen pri ZZZ.

Gre torej za razliko med načelnimi stremljenji in dejanskimi odnosi.

Sicer pa je stvar dokaj preprosta: narodnost je sicer važna naravna vrednota, temeljeta na krvnem sorodstvu, narodnem izročilu in jezikovni skupnosti — toda ni svetlovni nazor; sicer bi zapadli v ideološki nacionalizem po zgledu nacionalnega socializma. Razlikovanje je zaradi jasnosti vsekakor na mestu.

»Katolike« (Sibenik): Demokracija je lepa beseda in tudi pravi smisel te besede je dober in krščanski; najbolj krščanski od vseh drugih političnih sestavov. Demokracija v pravem smislu poudarja enakopravnost vseh, spojuje poštno voljo celokupnega naroda in dela za občo blaginjo. Tu voditelji postajajo voditelji šele po volji naroda in delajo za narod. — Mi kot svobodni otroci božji ljubimo svobodo, ljubimo demokracijo. Da, tisto pravo, poštno, krščansko demokracijo, ki zna, če je treba, tudi namršiti čelo in zagnemiti, ki zna pristriči predolge prste in prikrajšati pregloboke žepe in vse blato vrči iz javnega življenja. In ko se navdušujemo za tako demokracijo, poudarjamo, da je brez ljudi, ki so nardahnjeni z duhom vere, pravice in resnice ne bomo dobili.

dejanja in izražanja med Slovenci. — Dr. Gorazd Kušej: »Misli k vprašanju o sodniški stalnosti in nepremestljivosti v našem trenutnem pozitivno-pravnem stanju.« — Dr. Edvard Votič: »Takse v izvršbi.« — Bogat je del: Knjižna poročila, ki so jih napisali dr. Sajovic, M. S. dr. Stuhed, S. B. dr. Metod Dolenc, dr. R. Trofenik. — Razne vesti. Nekrolog dr. Žižka (dr. R. Andrejka). Šeštuko je priložen letak za naročbo drugega zvezka zbirke zakonov: Civilni pravdni postopek v prireditvi univ. prof. dr. Rudolfa Sajovice.

»Kres«, št. 10. — Fr. Jesenovec: Govor v Zireh pod geslom: Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapec! — Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani (poročila o koncertu v operi, o akademiji v Unioni, o nastopu na Stadionu itd.). Pold Tone: Prisega Kristusu Kralju, namenjena za praznik 30. oktobra. Pold Tone: Brezposelni. Povest: Trije božji fantje (Oberkofler-Pucelj). Med slovenskimi fanti, dobre knjige itd. Björnson: Anže, prevajal I. Campa.

»Bogoljub«, št. 10. — Odgovori: Jezusovi bratje, odgovarja kanonik I. Simenc. Blažič: Lurška (pesem), priloga v notah. Langerholz: Kaj menite (povest). Cerkev na Mirni gori. Skrivnostni klobuk (povest, Franken-Moder). Iz življenja cerkve. Marijine družbe itd.

»Mentor«, št. 1-2, letnik 26. — Novo število novega letnika »Mentorja« so zdaj okrasile dijaške roke: šestdesetletna Trpina. Naslovna stran je prav posrečena: ograjena sadika, da dobro uspeva. Uvodni članek je napisal dr. V. Fajdiga: Živi iz vere! France Jesenovec je napisal članek: Osvobođenje. Janko Mlakar pa piše svoje »Spomine« o preseljevanju licejskih narodov. Urednik dr. Joža Lorentič pa priobčuje spričevala pesnika Simona Gregorčiča, kar bo zelo zanimalo naše dijake, pa tudi kulturne zgodovinarje. Uvodno povest pa piše zopet mladi pisatelj in pesnik Ivan Campa, ki je pognal iz Mentorjevega kroga ter se hvaležno vrača vanj kot letošnji glavni pisatelj povesti: Poletje šole in ljubezni. France Vrdnik

KULTURNI OBZORNİK

Nekoliko opomb k spisom o Beli Krajini v knjigi »Dolenjska«

Morda ne bo odveč, če dodam sestavkom o Beli Krajini v omenjeni knjigi nekaj dodatkov iz lastne izkušnje.

K strani 100 bi bilo dodati k seznamu pisateljev, »ki so seznanili svet z belokr. narodnim blagom«, posebno še ime sedanjega zagrebskega kanonika Janka Barleta, ki je tudi veliko pisal o Beli Krajini.

Na isti strani piše g. pisatelj: »Kot zgodovinsko znamenitost je omeniti, da je bil včasih na glasu bojanski zvonček, ki so ga Bojančani baje prinesli s seboj iz svoje prvotne domovine ob Bojani, med Skadskim jezerom in Ulcinjem.« Naj dodam k temu sporočilo, da se je ta zvonček ohranil in da je danes v banov. muzeju v Ljubljani. Ta zvonček sem namreč jaz takrat, ko so si oskrbeli Bojančani novi in precej veliki zvon, da se ta starina ne izgubi in ne zavre, kupil od cerkvenega predstojništva bojanjske cerkve, t. j. od Stevota Vrlinčiča za 12 gl. in ga poslal in podaril tedanjemu dež. muzeju, kar sem bil tudi priobčil v »Carniolici« l. 1914 na str. 96 pod naslovom: Star zvonec iz edine pravoslavne cerkve na Kranjskem. V tem spisku sem bil objavil tudi nekaj podatkov glede naselitve Bojančanov v Beli Krajini, kolikor sem jih bil mogel dobiti od Bojančanov samih po ustnem sporočilu.

K str. 101. Glede kapelice sv. Jurija pod župniščem ob cesti na Vinici piše g. pisatelj: »Od manjših kapelic je posebno odlična kapelica svete Jurija na Vinici, s kipom svetnika; dal jo je postaviti pok. g. J. Šterk.« Ta trditev ni točna. Dal je ni postaviti samo Šterk, ampak, kar je

Kaj pravite?

Kaj pravite, česa je sedaj pričakovati od jutrovskega tiska, odkar se je centralistična in unitaristična JNS spetala s federalističnim mačkostvom?

Najprej bomo v »Jutru« zasledili veliko skrb za slovenstvo, za slovenski narod in za njegovo kulturno samobitnost. Morda pojde Kramerjevo »Jutro« še dalje in bo po Mačkovem zgledu zahtevalo še več... Na vsak način pa bomo slišali prijazne besede n. pr. o naši Akademiji, — čeprav jo je JNS poskušala zadušiti že ob njenem rojstvu. Slišali bomo tepe besede o slovenski kulturi — čeprav so pod diktaturo JNS iz slovenskih čitank trgali Cankarjeve besede o domovinski ljubezni. Brali bomo v »Jutru« celo besedo, da smo Slovenci narod — čeprav v dolgih letih JNS diktature »Slovenec« ni smel nikdar te besede zapisati, če pa jo je zapisal, je bil cenzuriran. Verjetno bomo slišali iz »Jutra« celo kako trpko besedo na naslov belgrajskega centralizma — čeprav so bili Ljubljani očetje in so še danes zagrizeni pristaši centralizma.

»Jutro« in g. Kramer bosta imela sedaj osem tednov časa, da dovoljno izpriznata premočrnost svoje politike, ki je tako trdna in nabelna zvesta, da utegne v Jugoslaviji priti v pregovor.

Toda, kaj bo s »protidržavnimi elemente«, s »separalistično in »rušilno državo«? Dostojne vsake volitve pri »Jutru« stane izključno v znamenju »zatiranja separatistov«, »punktašev« in »mačkovskih federalistov«. Če se »Jutro« in g. Kramer osemu odločata, mislimo, da se temu volitvenemu materialu in denunciranju ne moreta odreči, ker bi potem sploh izgubila razlog za svoj obstanek. Zaradi tega upamo in pričakujemo, da tudi tokrat ne pojde pri »Jutru« brez »protidržavnih elementov«. Najbolj verjetno bo »Jutro« kar enostavno proglasilo za »protidržavne elemente« vse one, ki bodo proti Zirkovič-Mačkovi zvezi! Ze zato, da se navada ne opusti!

Senzacionalna drama iz ameriškega vlemesta po kriminalnem romanu EDGAR WALLACE-a

Nevarno poznavstvo

V gl. v. ANA Premiera KINO MATICA 21-24
MAY WONG ob 16. 19 in 21 uri - 2 zvočna tednika

Koledar

Torek, 18. oktobra: Luka, evangelist; Julijan, puščavnik.

Sreda, 19. oktobra: Peter Alkant, spoznav.; Etbin, opat.

Novi grobovi

† Dr. Harp Jan, upokojeni primarij in ustanovitelj bolnišnice v Slovenjem Gradu, je umrl v nedeljo, 16. t. m. v Slovenjem Gradu. Pogreb bo danes ob štirih popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše sožalje!

† Janez Valentinčič, v ljubljanski bolnišnici je umrl po kratki boleznici g. Janez Valentinčič, dolgoletni in zvesti uslužbenec Jugoslovanske tiskarne. Pokojnik je bil prijeten družabnik in kot odlični lovec zelo upoštevan in priljubljen v lovskih krogih. Naj mu sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje. Pogreb bo v torek ob pol treh popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

† Ga. Marija Domladiš je umrla 17. t. m. v svojem stanovanju v Gajevi ulici 3. Pogreb bo v sredo ob štirih popoldne. Naj ji sveti večna luč! Svojcem naše sožalje!

† Gorski vodnik Peter Kovač. Prejšnji teden so pokopali na Dovjem posestniku in gorskega vodnika Petra Kovača iz Mojstrane, starega očeta agilnih članic in igralu tukajšnjega Prosvetnega društva, in tasta tuk. podžupana. Rajni je dočkal starost 83 let ter ni bil nikdar bolan, le letos je pričel hirati in pešati. Kot gorski vodnik je bil čez 200 krat vrh Triglav in na vseh tukajšnjih vrhovih. Starejši turisti se ga bodo še dobro spominjali. Z zanimanjem je pripovedoval, kako je vodil turiste, ko še ni bilo potov in ne kričočev po gorah. Mnogo lepše je bilo takrat, je dejal. Zastopnik vodnikov g. Lah je nosil pred krsto krasten planinski venec. Ob polaganju krste v grob pa so izza Triglava poslednji žarki zahajajočega jesenskega sonca obsuli zadnjikrat rakev pokojnega, naka so otožno zapele lopate poslednjo pesem. Naj mirno spi v zemlji dovsiki, katero je tako ljubil!

Kino Kodljevo tel. 41-64

Danes, jutri ter v četrtek ob 20. uri

Dunajski zvoki

Leo Slezak - Liki Holzschuh
Znižane cene!

priobčene svoje predavanje: O izvoru, ustroju in pomenu časnikarstva. Drugo povest piše Jože Dular: Tri bridkovele nevsakdanje zgodbe. — Campa in Dular sta najboljša mlada pisatelja, ki sta zadnje čase izšla iz Mentorja. Druge doneske so prispevali dijaki sami, tako: Sfraks pesmi: Sosed. Vstajenje je prišlo. Življenje. Karel Mauser: Jesenska. Bojan Devetak piše o zgodovini fotokamere. Janez Flander pa podaja anekdoto ob Premestitvi. Sledi oddelek o novih knjigah, ter Obzorju, kjer sta nekrologa Jožeta Abrahama in dr. Jožeta Debeveca. Zanimivo je prvo Slomškovo potovanje ter doneski iz tehnike. Drobiz, zanimiv za dijake, zaključuje to številko novega letnika. Cena na leto za dijake 30 din, za druge 40 din. Izdaja ga Prosvetna zveza, urejuje pa ga že nekaj let jako spretno prof. dr. Joža Lorenčič.

Kronika slovenskih mest, št. 3, prinaša nastopne razprave: Dr. Rudolf Andrejka: Zgodovina kramarskih hišic v Prešernovi ulici (nadaljevanje). — Vladislav Fabijanič: Procvit pivovarstva v Ljubljani (nadaljevanje). — Viktor Steska: Turška jama pri svetem Krištofu v Ljubljani. — Vojo Jagodič: Alkoholizem med učenci osnovnih in meščanskih šol v šolskem letu 1936-37. — Janko Jare: O Novem mestu koncem XVIII. v. (nadaljevanje). — Dr. Adolf Vogelnik: Gradbeni in stanovanjski statistika mesta Ljubljane. — Dr. Fr. Stele: Kulturne naloge mest. — J. Štebinger: Geologija Maribora. — Jos. Wester: Marijin spomenik na Sv. Jakoba trgu (konec). — Dr. Fr. Stele: Občini zbor Zveze jugoslovanskih mest. — Hinko Drzovčič: Iz ptujke glasbene preteklosti. — Josip Wester: Krst in zdrk velike torpedovke »Ljubljana«. — Zupan dr. J. Adlešič: Moja pot v Ameriko. — Inž. J. Mačkovec: Novi generalni regulacijski načrt mesta Zagreba. — Dr. Fr. Stele: Notar Viktor Škrabar. — Leopold Pettauer: Imena važnejših slovenskih gradov na Slovenskem nekdanj in sedaj (nadaljevanje). — Dr. F. Gössl: Moji sošolci (nadaljevanje). — Vsi članki so bogato ilustrirani. Poleg tega sta priloženi še dve

Franciška Gaal v najboljšem, veselem šlagerju sezone

„Marika“

Pomladanska parada

Danes ob 16, 19 in 21 uri
Telef. 22-21

— Spomenik Vatroslavu Jagiću v Varaždinu so slovesno odkrili v nedeljo. Spomenik stoji v mestnem sprehajališču. Slavnosti se je udeležila Jagićeva rodovina, med drugimi Jagićev sin dr. Nikolaj, ki je v učilišču profesor na Dunaju, Jagićeva hči, ki je vdova po rajnem prof. Rešetaru, Jagićev vnuk dr. Duško Jagić z ženo, zastopniki banske uprave iz Zagreba, mnogo društev in zastopstev. Med drugimi je slavnost pozdravil prosvetni minister dr. Mağarašević, slovenska akademija v Ljubljani, Narodni muzej v Ljubljani ter rektorji vseh treh univerz.

— Poštne uradnice so postale v poštni organizaciji ravnopravne po sklepu občnega zbora poštinih uradnikov, ki je bil v nedeljo v Zagrebu. V odbor so bile namreč izvoljene tudi zastopnice ženskih nametnikov.

— Pekovski zbornico so na zborovanju pekovskih mojstrov v Belgradu zahtevali nekateri govorniki. Pekovski stan naj bi se docela osamosvojil ter izločil iz obrtne zbornice, da bi bil tako v svoji zbornici deležen večjega upoštevanja in napredka.

— Avtomobil sta ukradla dva mehanika bogatemu Viljemu Konenu v Subotici, ki se je pripeljal na koncert v Častniški dom v Subotici v soboto zvečer. Mehanika sta bila pijana ter sta domov grede videla tankaj stati avto. Ker je Konen pozabil v vratih avtomobila ključ, sta ga odprla in se odpeljala. Kmalu pa sta se zaletela v drevo ob cesti ter avto razbila. Policija je bila medtem že obveščena, da je zmanjkalo avtomobila. Eden izmed obeh mehanikov, ki so ju prijeli, je pravkar prišel iz ječe, kjer je predsedal nrečej časa.

— Pridige za nedelje in praznike. V slovenskem jeziku so do sedaj izšle sledeče pridige: Kalan Janez, Pridige za vse nedelje, praznike in posebne prilike — 302 strani 44 din, vezano 60 din. (V pripravi so že Svetniške pridige in izidejo v kratkem). — dr. Opekovi cerkveni govori. Do sedaj je izšlo 24 zvezkov s govori

Nov šolski vodovod v Frankolovem

Celje, 17. oktobra.

Gradnja šolskega vodovoda na Frankolovem pri Celju še ni končana. Za vodovod je prispevala kr. banska uprava 42.000 din. Vodovod je napeljan iz levega brega nad Frankolovim pod potokom Tesnico, pod državno cesto skozi vas do nove šole. Dolg je okoli 300 m. Same cevi so stale 18.000 din, rezervoar pa 9000 din. Vodo je pregledal Higijenski zavod v Ljubljani in ugotovil, da je higijenično zdrava. Pod staro lipo pri cerkvi je hidrant, ki bo služil Frankolovčanom v primeru požara. Vsekakor pa bi se morala napeljava

Domžalska cerkev povečana in olepšana

Domžale, 17. oktobra.

Prezvizišni g. škof. dr. Gregorij Rožman je v nedeljo, 16. t. m. na novo posvetil oltar župne cerkve v Domžalah, ki je bil zaradi povečanja cerkve prestavljen, obenem pa je blagoslovil tudi novo sliko Mavricijevega Vnebohoda v glavnem oltarju ter kip Kristusa Kralja, ki je nameščen na zunanji strani cerkve.

Domžalska farna cerkev je bila v teku letošnjega leta povečana in sicer na ta način, da je bila apsida nekoliko podaljšana, obenem pa na desni strani dozidana kapela, ki bo odgovarjala že prej obstoječemu dozidku na levi strani, kateri je bil do sedaj razdeljen v zakristijo in še majhno pritlikino, a je po novi prezidavi združen in ves namenjen zakristiji, ki je postala prostorna in lična. Vsa prenovitev je prav srečno izvedena. Pred oltarjem bo dovolj prostora za otroke; možki pa, ki so se prej gnetli v zagradku, bodo imeli dokaj večje in lepše mesto v novi kapeli. Obenem je go. župnik Franc Bernik dal poslikati tudi strani presbiterija in njegov vhod. Ob straneh so na vsaki strani tri slike iz Marijinega življenja, ki tolmačijo skrivnosti vselega dela rožnega venca; čista slika pa predstavlja Marijino smrt. Na svodu pa je umetnik upodobil Marijino kronanje v nebesih in njeno slavo v družbi svetnikov. Krasno delo je odlično uspešno

Iz Julijske krajine

Šolsko leto se je pričelo. V ponedeljek 17. t. m. so se zopet odprla vrata šolskih učilnic na ljudskih in srednjih šolah. Šolsko leto se je pričelo — letos prvič — s sv. mašo, h kateri so bili v Gorici vabljivi tudi starši. Šolsko leto se je zaključilo 15. junija. Ne šolarji, ne profesorji se ne morejo pritoževati, da so počitnice kratke. Pač pa godrnjajo mnogi starši, da so predolge.

Dva nova fašistovska tajnika. V Sv. Križu na Vipavskem in na Colu sta bila zamenjena dosedanja krajevna fašistovska tajnika z novima. V Sv. Križu je prišel g. Evžen Čandiago, na Col pa g. Peter Saccamani.

Kobarid. Alfaltiranje državne ceste od Kana do Kobarida, ki se je pričelo epomladi, je končano. Sedaj imamo do Gorice res lepo cesto, ki nam nudi prav prijetno zvezo. Kdaj se bo nadaljevalo z že določenim asfaltiranjem ceste naprej proti Bovcu in preko Predila do Trbiža, ni znano. Ker bodo zgradili tudi pri nas na Soči električno centralo, ki bo imela svoj jez nekoliko nad Napoleonovim mostom, bomo dobili v smeri proti Trnovem majhno jezero, ki bo ponekod zalilo sedanjo cesto. Zato morajo ceste preložiti in dvigniti. Tozadevni načrti so v delu. Sele ko bo ta preložitev izvršena, se bo lahko nadaljevalo asfaltiranje. — Ob asfaltiranju ceste je bil asfaltiran tudi naš Glavni trg. Ker smo za sprejem načelnika vlade hiše ocedili in prepleškali ter trg olepšali, nudi sedaj naša gorska prestolnica kaj mikavno lice. Za sprejem načelnika vlade smo tudi drugače zelo dostojno poskrbeli. Gruča deklet si je nabavila narodne noše in je šla pozdraviti vodjo v Gorico, pa se mu je poklonila pozeze tudi doma v Kobaridu. Pestra slika mladenk je vzbudila pozornost vladinega načelnika. Sliko te skupine je objavil celo »Piccolo« od 14. t. m. Po budo za nastop deklet v nošah je dala gdč. Mery Volaričeva.

Dve operni predstavi v Gorici. V torek 18. t. m. ba v Verdijevem gledališču predstava Puccinijeve opere »Madame Butterfly«, v sredo 19. t. m. pa predstava Donizettijeve opere »Lucia di Lammermoor«. V zadnji nastopi tudi naš goriski rojak baritonist g. Venceslav Gorjan, ki prav mnogo obeta. Začetek aba dneva ob devetih.

lašanja tujih misli, in ugotavljam, da sem spisal kritiko v »Dejanju« na podlagi zasnutka in zapiskov, ki sem jih naredil, še preden je oče knjigo sploh natančno prebral. V teh zapiskih sem imel že vse pripombe, ki sem jih v kritiki navedel, razen tih: dve slonita na Kleblov razpravi, ki mi je prišla v roke šele po počitnicah, tretja pa na Weingartu, ki me je nanj šele pozneje opozoril oče. Obetove kritike sploh nisem prebral, preden je izšla, kakor tudi oče ne more, sicer se pa moja v bistvenih točkah, ki jih dr. Grivec v svojih člankih niti omenil ni (problem historične metode in vprašanja, ki jih je načel Hauptmann), od njegove precej razlikuje, da, deloma ji celo nasprotuje. Delne podobnosti v grupiranju stvari, ki sva jih v knjigi odkrila vsak posebej, so pa kaj lahko razložljive iz pogovorov sina z očetom, ki o njih niti ni potrebno, niti ne možno, polagati v javnosti račune. Za odgovor na strokovna vprašanja, ki jih dr. Grivec načenja v svojih odgovorih, si bom poskal primernejši prostor, kot je »Kulturni obzorje« v dnevniku, pač pa čutim dolžnost, da se tu javno obrnem proti igri z nekim anonimnim kritikom, kajti kritika, ki je podpisana s splošno (tudi dr. Grivcu) znano šifro, ni anonimna — kakor tudi proti tonu odgovaranja.

Bogo Grafenauer.

Popravek. K omeni »Gospodinjstva« popravljamo napako, da je »tam 218 kuharskih receptov, h katerim je dodano še 28 strani dodatkov«, dočim bi moralo biti — »218 strani receptov«, kar je po številu 906, in še 28 strani, to je 116 receptov, tako da ima knjiga 1022 receptov. Popravljamo v toliko, dasi je očitno, da je stavcu izpadla samo beseda »strani«, kar je seveda spremenilo smisel. Kakor smo izvedeli, tudi ni knjiga izveleč iz lani izdane knjige »Za vsak dan«, temveč njeno nadaljevanje, III. del.

Kosti največjega češkega pesnika K. H. Mache prenesene v Prago. — Ker so Litomeřice, mesto, kjer je Macha napisal svojo pesem »Maj« in kjer

cevi v šolo pospešiti, ker se dea zavlačujejo že nekaj mesecev. Vodo bo dobil tudi Društveni dom in trgovci Snabl. Zadnje čase je z napeljavo vodovoda težava, ker je glavna žila enega izvirka spremenila svojo smer.

Divja kokoš na kirurgiji

Maribor, 17. oktobra.

Čudovitega gosta so dobili v nedeljo popoldne na kirurškem oddelku mariborske bolnišnice. Naenkrat je od nekd prišla velika ptica ter priletela skozi okno na oddlek. Prijeli so jo ter ugotovili, da je to divja kura, ki pa je bila ranjena. Bog ve, kje na Pohorju je strelce streljal na to dvko žival, da se je preplašila in obstreljena dvignila visoko v zrak ter priplavala do Maribora, kjer so jo nad bolnišnico zapustile moči ter je omahnila ravno v kirurški oddlek. Vsekakor je to čuden primer, ki se je zgodil baš na dan, ko so zborovali v Mariboru lovci iz vse države. Kuro so zaenkrat obdržali v bolnišnici.

akademskemu slikarju Pengovu, prav tako je njegova tudi nova slika glavnega oltarja. Freska zaslužio, da bi se zanje zanimala strokovna umetnostna kritika. Kip Kristusa Kralja je delo akad. kiparja g. Lobode, ki je domačin v fari.

Cerkvenim slovesnostim je prisostvovala vsa domžalska fara. Posebej omenimo krajevne oblasti, slovenske fante in dekleta v krojih z obojnim naraščanjem, prosvetno društvo, gasilce, šolsko mladino ljudske in meščanske šole z učiteljskim zborom, in izvrstno domžalsko godbo, ki je z lepim igranjem spremljala ljudsko petje med sveto mašo ter zelo povzdignila izredno farno slovesnost. Zaradi velike udeležbe je morala biti sv. maša v kapelici poleg cerkve, da je mogla vsa množica prisostvovati sv. daritvi, ki jo je opravil prevzvišeni ob asistenci kamniškega dekana in kanonika g. M. Riharja ter številne duhovščine. Pred sv. mašo je g. škof imel na pri-sotne pridigo, v kateri je vernikom tolmačil globok verski pomen novih Marijinih fresk v farni cerkvi, ki je staro Marijino svetišče in ki bo po-slej še bolj prepričevalno vabilo domžalke farane, da po Marijinem zgledu uravnavajo svoje življenje ter sebe in svoj rod postavijo pod Marijino varstvo.

Mnogo hiš je za to slovesnost okrasilo svoja okna z zastavami, vsa fara pa je ponosna na tako lepo prenovljeno župnijsko cerkev.

Celje bo zatemnjeno

Po naročilu kr. banske uprave dravske banovine Pov. II/2, št. 1176/41 od 16. oktobra 1938 bo v noči od 24. na 25. oktober (od ponedeljka na torek) vaja v zatemnitvi na vsem območju mestne občine celjske.

Zatemnitev traja od 19 dne 24. t. m. do 6 zjutraj dne 25. oktobra t. l.

Mestno poglavarstvo zato odreja skupno s predstojništvom mestne policije celjske:

1. Vsak prebivalec se mora ravnati po navodilih tega razglasa ter v ta namen pripraviti vse potrebno za zatemnitev hiš, stanovanj, oziroma lokalov. (Zatemnitev mora biti tako izvršena, da je notranja razsvetljava od zunaj popolnoma nevidna.)

2. Vsa reklamna razsvetljava napisov, izlošč in podobno mora biti odklopljena.

3. Za označbo popravil na cestah se morajo uporabljati rdeče svetilke, ki morajo biti zasenčene.

4. Uporaba žepnih svetilk, vžigalic itd. na prostem je prepovedana.

5. Zaromete vozil je zastreti s črno zaslonko, ki mora imeti v sredini horizontalno odprtino širine 5 do 8 cm, višine pa 1½ cm. Nad to odprtino in ob straneh naj bo strešica, ki usmerja žarke posevno navzdol. Zadnje luči vozil morajo biti zasenčene s strešicami. Zunaj mesta se vključijo srednja žarnica (luč za daljavo). V mestu pa mala žarnica (luč za bližino). Uporaba kazalcev smeri je dopustna. Za notranjo razsvetljavo vozil veljajo iste določbe kakor za hiše, oziroma stanovanja. Prepisji za zasenčenje žarometov vozil veljajo samo za vozila iz mestne občine celjske. Zunanja vozila morajo voziti z lučmi za parkiranje.

Navodila, kako je treba zatemniti lokale, svetlobna okna itd. so bila izdana s tukajšnjim razglasom Z. O. št. 31/1938 od 28. pret. meseca ter veljajo v celoti tudi za to vajo. Za čas vaje bo vsa javna razsvetljava ukinjena. Odklopljene morajo biti tudi luči na vrtovih dvorišč itd.

Dovajanje toka in svetilnega plina podjetjem in zasebnikom ostane neprekinjeno.

Prestopki se bodo kaznovali z globo do 1000 dinarjev, odnosno z zaporom do 20 dni.

je tudi pokopan, pripadle pod Nemčijo pri zadnji razdelitvi Češke, je g. minister dr. Zenkl dal izkopati njegove telesne ostanke ter jih prenesti v Prago, da ne bo največji češki pesnik počival v nesvobodni zemlji. Kakor poroča očividec izkopavanja v »Lidovih listih«, sta njegove ostanke izkopavala dva Nemca ter je bil dopisnik edini Čeh, ki se je slučajno udeležil izkopavanja, in toži: »Ne morem verjeti, da bi bil naš pesnik Macha izkopen in prepeljan tako brez vse pietete!« Ko so poslednji kos izkopali, so našli v grobu tudi ostanek rožnega venca, in sicer križec in nekaj bisernih jagod. Machove ostanke so pripeljali v vsej tišini v Prago, kjer so razstavljene v krematoriju. Zda se pomenkujejo, kam naj jih pokopljajo. Nekateri so mnenja, da pod Machov spomenik pod Petrinom sredi parka, ali pa na Vyšehradu. Toda, »ker je Macha živel in umrl kakor katolik in bil tudi cerkveno pokopan v posvečeni zemlji, so katoličani in tudi drugi mnenja, da je edino mesto, kamor naj pride njegov zemski prah, višegradski »Starine«, Panteon slavnih Čehov. Tako bi dobil končno mir prijatelj Prešernov in češki največji pesnik »te zemlje ljubljene«. Tudi ta prekop spada h tragiki češke zemlje.

Bolgarski pesnik Dimitrij Panteljev, velik prijatelj Slovencev in slovenskih planin ter prevajalec slovenskih modernih pesmi, se je zaročil s Slovenko gdč. Jožico Snajeva, hčerko trgovca iz Ljubljane. Velikemu prijatelju Slovencev, ki se želi tako še bolj navezati na Slovenijo tudi kot na domovino svoje življenjske izvoljenke, iskreno čestitamo. S to zvezo bo slovenska kultura veliko pridobila in g. Panteljev bo tako postal najzvestejša vez med Bolgari in nami, med našo in bolgarsko književnostjo.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josefa« grenčice.

Opomba

Opomba k člankom dr. Grivca z dne 5. in 14. t. m. Glede obeh člankov dr. Grivca proti ugotovitvam moje kritike »Kneza Kocljac« se ustavljam zaenkrat samo pri očitku »nedopustnega pri-

Golnik naše najboljše zdravilišče za pljučne bolezni

V nedeljo so se slovesno začela dela za novi bolniški paviljon

Slovesnost na Golniku med govorom g. bana

Golnik, 17. okt.

Naše največje in najljubše zdravilišče na Golniku je doživelo v nedeljo lepo slovesnost, ki je posebno pomembna zato, ker se s tem začenja za Golnik nova doba razvoja. Zapela je prva lopata za zgraditev obsežnega novega paviljona za bolnike. Sredstva za zgraditev tega paviljona je dal na razpolago glavni odbor Bolniškega fonda prometnega osebja. Z zgraditvijo prizidka in novega paviljona, ki se bosta oba držala glavnega obstoječega poslopja, bo zrastle na Golniku velik kompleks, ki bo meril v dolžino nepretrgan 190 metrov. Novi paviljon bo imel 4 etaže in je njegovo zgraditev v surovem izlčitiralo gradbeno podjetje »Tehna« iz Ljubljane za 1.716.000 din, zdravniški prizidek, za katerega je dala sredstva banska uprava, pa je bil izlčitiran za 303.000 din.

K slovesnemu začetku gradbenih del, ki pomenjajo za naše železničarje, ki so se doslej morali zdraviti po raznih zdraviliščih, velik napredek, je prihitelo veliko število odličnih zastopnikov oblasti, zdravstvenih in socialnih ustanov. Tudi g. ban dr. Natlačen, ki že več let z razumevanjem in dobrohotnostjo spremlja razvoj zdravilišča na Golniku, katero se že dolga leta vzdržuje samo iz sebe, je prispeval na slovesnost. Med drugimi omenjamo še inspektorja odseka za zdravstvo pri banski upravi dr. Avramoviča, načelnika tehničnega oddelka banske uprave inž. Skaberneta, načelnika socialnega oddelka banske uprave dr. Kosija, primarija dr. Meršola in dr. Kunsta, ravnatelja Higieničnega zavoda dr. Pirca, šefa sanitetne službe dravske divizijske oblasti polkovnika dr. Brusta, ravnatelja ljublj. žel. direkcije dr. Vončina, gg. Cimprmana, Razbergerja in Ponikvarja kot zastopnike JRZ železničarjev za dravsko banovino, ki ima mnogo zaslug za uresničitev te davne želje našega vrliga železniškega osebja, in zastopnike generalnega ravnateljstva drž. žel. ter odbornika glavnega odbora Bolniškega fonda prometnega osebja g. dr. Grampovčana ter predstavnike številnih drugih železniških organizacij.

Na velikem gradbenem prostoru, na katerem je že s količki označeno veliko stavbišče, ki bo zazidano, je stala lepo okrašena tribuna, okrog katere so se zbrali gostje, zdravniki zdravilišča in prebivalstvo, ki je prihitelo od blizu in daleč. Tudi številni bolniki zdravilišča so bili navzoči, še več pa jih je zasledovalo slovesnost s sončnih teras glavnega zdraviliškega poslopja.

Najprej je ravnatelj zdravilišča g. dr. Neubauer pozdravil g. bana dr. Natlačena in druge odličnike za zagotovilo, da bo zdravilišče tudi v svojem nadaljnjem razvoju z vsemi silami stremelo za tem, da omogoči med našim narodom čim uspešnejši boj proti jetiki. Nato pa je načelnik tehničnega oddelka banske uprave inž. Skaberna orisal v kratkih črtah vse priprave in veliko delo, ki je bilo potrebno, da je prišlo zdravilišče do te nove gradbene akcije. Končno je naprosil g. bana, naj se uvede stavbeno podjetje in naj v znak tega zasedi prvo lopato.

Prisrčno pozdravljen je nato očitel g. ban dr. Natlačen zgodovino zdravilišča. Leta 1917 je bilo graščinsko posestvo Golnik kupljeno od avstrijskega Rdečega križa in podeljeno kranjski deželni komisiji za preskrbo viračajočih se vojakov z namenom, da se zgradi na tem posestvu zdravilišče za bolne na pljučih, in sicer v prvi vrsti za vojne invalide. V letih 1919 in 1920 je uredil v graščinskem poslopiju zdravilišče dr. A. Breclj, od septembra 1923 pa vodi zdravilišče sedanji ravnatelj dr. Neubauer. Golnik je najlepši zgled, kaj je mogoče ustvariti s smotrnim delom, saj je tako rekoč zrastle sam iz sebe. Danes je Golnik že najlepše in najmodernejše opremljeno zdravilišče za bolne na pljučih v vsej naši državi. In sega njegov sloves tudi že čez naše državne meje. Sedaj pa stopa zdravilišče v novo dobo razvoja. Z novim paviljonom Bolniškega fonda za državno prometno osebje pa se bo povečal delokrog zdravilišča, ki bo moglo storiti še več za zatiranje jetike. Za to veliko

zdravstveno pridobitev gre v prvi vrsti zasluga sedanji upravi Bolniškega fonda, in vsi želimo, da bi ta nova zgradba uspešno služila zdravju prometnega osebja. Zgledu bolniškega fonda prometnega osebja naj sledi tudi drugi naši socialni zavodi, saj so klimatske razmere v okolici Golnika najpopolnejše, kar je za naše ljudi, ki so domačega zraka navajeni, še prav posebna važnost. Naj bi novo delo, ki se danes začenja, blagoslovil Bog, in naj prinese vsem bolnikom, ki se bodo tu sem zatekli, obilico zdravja in sreče.

Med navdušenim odobravanjem je nato zasedel g. ban prvo lopato in tako začel novo gradbeno delo. Zatem je še govoril zastopnik glavnega odbora Bolniškega fonda za prometno osebje dr. Grampovčan, ki je poudarjal, da so se slovenski železničarji že 10 let borili za tako ustanovo, in da jim je to uspelo šele sedaj, ko so si podali roke v složni borbi. Zahvalil se je tudi banski upravi in ljubljani, ki je dala slovenskim železničarjem vso svojo podporo, česar ti ne bodo nikdar pozabili.

Zatem je spregovoril še župan iz Golnika g. Zaplotnik, ki je izrazil veliko zadovoljstvo občanov in njihovo globoko hvaležnost za to, da so dobili zopet samostojno občino in da je banovina podprla razširitev in modernizacijo zdravilišča, od katerega ima vsa bližnja in daljna okolica lepe koristi. Ob zvokih prijetne koračnice, ki jo je igrala železničarska godba »Sloga«, ki je tudi sodelovala pri lepi slovesnosti, je bil spored zaključen. Gostom pa je bilo prirejeno v zdravilišču kosilo.

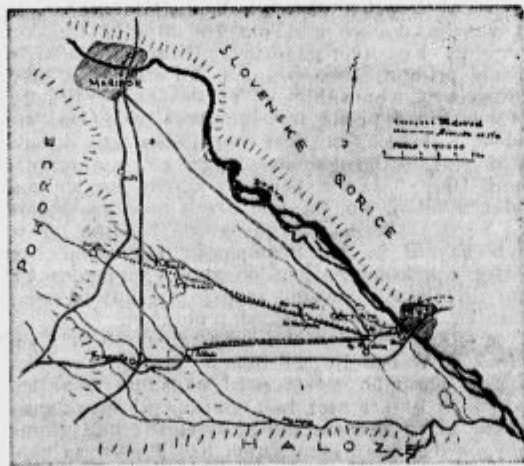
Rimski vodovod od Pohorja do Ptujja odkrit

Vodovod je bil napeljan od Frama do taborišča slavne rimske XIII. legije v Ptujju

Pretekli teden je univ. prof. g. dr. Balduin Saria, tukajšnji rojak, zaključil svoja arheološka izkopavanja na rimskem vodovodu, ki jih je začel pred dvema letoma v Framu pri tako imenovanem »Zlatem studencu« in letos nadaljeval že blizu Ptujja.

V zadnjih letih so nekateri poročevalci izrazili v javnosti svoje dvome o tem vodovodu, ki je bil znan celo že starejšim raziskovalcem. Ustanovitelj ptujskega muzeja, prof. Fr. Ferk, piše že l. 1893 v svoji študiji o rimskem omrežju na Spodnjem Štajerskem takole:

Naj mi bo dovoljeno, da omenim krasno mostovino iz rimske dobe, katere ostanke sem srečno odkril. To je vodovod kolonije Poetovio in je morda služil s pomočjo cevovoda rimskim vilam. Svoj začetek ima v Framu, ob vzhodnem pobočju Pohorja, ter se nadaljuje kot zidan, podzemeljski

Kako je bil izpeljan rimski vodovod iz Frama v Ptuj

Nov zadržni dom v Lučah

Luče, 16. oktobra.

Kmetijsko konsumno društva v Lučah je v nedeljo 16. t. m. praznovalo pomembno obletnico. Polnih 35 let deluje za tamkajšnje kmete in obcnem za gozdne delavce gornjegrajske graščine. Kaliko podobnih ustanov je v tem času neuspešno

končalo svoje delo, ta zadruga pa ni samo vzdržala, ampak se je naravnost vzorno razvila. Blizu 300 članov kupuje potem nje vse svoje potrebščine in njen promet znaša preko 2.000.000 din letno. Za zadrugo je doba 35 let že lepa doba, zlasti ker je v bistvu njenega razvoja, da raste

iz malega. Ob slovesni 35 letnici sta bila od prvih ustanoviteljev zadruga navzoča le še dva, Mlakar in Metulj. Svojo 35 letnico je zadruga najlepše proslavila s tem, da si je postavila prostoren lasten dom, ki bo ponos vsem Lučanom. Odprt je bil preteklo nedeljo. Po slovesni službi božji, ki jo je opravil g. gvardijan iz Nazarja, je blagoslovil domači župnik g. Mikolič lepo novo poslopje ob navzočnosti vse župnije in mnogo gostov. Slavnostno zborovanje je začel načelnik zadruga g. Moličnik (Prek). G. župnik je pojasnil pomen blagoslovitve g. okrajni načelnik dr. Cigale-Mlinar je častital zadrugi in pozival navzoče k ljubezni do domače kmečke zemlje, nato pa je imel elavnostni govor načelnik ravnatelj Zadruga zveze iz Ljubljane. Za njim je v imenu zadrugarjev, ki so prišli kot gostje k otvoritvi doma, zadrugi častital g. šolski upravitelj Kotnik iz Rečice ob Savinji. Slovesnost je povzdignila lučanska godba pod vodstvom domačega ženskega upravitelja g. Ludvika Mašata. Največ zaslug za zgradbo novega doma sta si pridobila g. nadgledar Bleyer in njegova gospa, ki sta ves svoj prosti čas žrtvovala napredku domače zadruga. Bog daj, da bi bil dom vedno ognjišče, od koder bo ogrevala misel ljubezni in samopomoči vse zadrugarje in izžareval duh skupnosti med vse občane.

20.000 ljudi je pri nas vsako leto popadenih od steklih psov

V nedeljo 16. t. m. se je v Beogradu začel 17. kongres jugoslovanskih veterinarjev. Ta kongres je imel v programu zlasti dve stvari, ki sta za našo državo velikanske važnosti: živalstva steklina in pa nadzorstvo živil, ki jih morajo ljudje kupovati. Predsednik kongresa Milutin Gec je naglasil, kako važno je, da se vsa javnost začne zanimati za steklino. Kako važna je steklina za ljudi v naši državi, najbolj dokazujejo številke. Po številu steklih psov je naša država prva v Evropi. Škoda, ki jo vsako leto napravijo ljudem stekli psi in volkovi, pa znaša mnogo milijonov dinarjev. V naši državi je vsega skupaj najmanj 4 milijone psov, ki na deželi po vaseh igrajo kot psi čuvaji vloga nekakih »pomožnih organov čuvajev javne varnosti«. Toda od psov, ki stetežja vsako leto, oboli pri nas na leto najmanj 20.000 ljudi. To je strašna številka, ki je ne smemo podcenjevati. Prav tako važno pa je, da oblast skrbno preiskuje živila, ki jih morajo ljudje kupovati za svoje potrebe na trgu ali v trgovinah ali gostilnah.

Nato je bilo takoj prvi dan več predavanj o steklini. Veterinarski inspektor Dušan Marković je predaval o veterinarsko-policijskih ukrepih zoper pasjo steklino, dr. Evgen Kodrnja pa je predaval o cepljenju zoper steklino.

Črnomelj v svetovni vojni padlim rojakom

Črnomelj, 16. oktobra.

V nedeljo 16. t. m. se je odel Črnomelj v slovesno obleko. Pod novo stavbo meščanske šole so pripravili Črnomeljski spomenik, kjer stoji spomenik 80 možem in fantom iz črnomeljske župnije, ki so v svetovni vojni žrtvovali najdražje — svoje življenje. Po prihodu jutranjega vlaka je bil sprejem gostov na kolodvoru, odkoder je odšel sprevod v mesto na trg, kjer je predsednik ondote skupine bojevnikov, ravnatelj meščanske šole, g. Sterbenk, pozdravil zastopnika g. bana inšp. g. dr. L. Bogataja, okr. glavarja g. dr. Potočnika, domačega župana g. Klemenca, dekana g. Bitnarja, zastopnike okoliških županov, okoliške g. župnike, zastopnika invalidske organizacije g. Tajnarja, zastopnika Zveze bojevnikov g. Wagnerja in Lončarja, zastopnika bojevnikiških skupin Kržiča in Slaparja, bivšega poslanca g. Koceta in vse ostale zastopnike raznih organizacij. Po pozdravu se je razvrstil dolg sprevod z dvema godbama, metliško in črnomeljsko, močno četo gasilcev, pestre belokranjske narodne noše in veliko bivših vojakov, med katerimi je bilo mnogo invalidov.

Pred spomenikom, kjer se je zbralo do 3000 ljudi, je predsednik bojevnikiške skupine g. Sterbenk v zanosnih besedah odkril spomenik, nakar so zastopniki in skupine polagali vence. Vence so položili osrednji odbor Zveze bojevnikov, centrala invalidske organizacije, skupina bojevnikov Ljubljana-Sv. Peter, županstvo občine Črnomelj, domača invalidska organizacija, domača skupina bojevnikov, zadruga obrtnikov za črnomeljski okraj in mnogi svojci pokojnikov. Med polaganjem vencev je godba zaigrala »Oj ta soldaški boben«, pevci so pa vzorno zapeli pod vodstvom

Izšla je Družinska Pratika za leto 1939

z zelo bogato vsebino in obilno krasnih slik v bakrotisku.

Dobiva se za ceno Din 5.— (po pošti 50 par več) v vseh knjigarnah in mnogih trgovinah širom Slovenije. Preprodajalci velik popust.

»Družinska Pratika« naj najde pot v vsako hišo!

agilnega pevovodje g. Sterbenca »Oj Doberdoba«. Nato je dekan g. Bitnar v cerkvenem govoru slavil padle junake in poudarjal potrebo molitve za njih duše, po govoru je opravil sv. mašo, pri kateri je bilo ljudsko petje s spremljevanjem godbe. Po sv. maši je g. dekan ob asistenci sosednjih župnikov in domačih kaplanov blagoslovil spomenik, pevski zbor je pa lepo zapel Gallus-Petelinovo žalostinko »Glejte, kako umira pravičnik«.

Nato je začel g. Strbenk spominsko zborovanje. Kot prvi je pozdravil zborovalce zastopnik g. bana g. banski svetnik dr. Bogataj, ki je naglašal ljubezen do domovine, ki so jo dokazali vsi, kateri so žrtvovali svoje življenje. Končno je pozval navzoče, naj se z ljubeznijo oklene naše Jugoslavije, Z vzkliki Nj. Vel. kralju Petru II., kraljevskemu domu in kraljevskim namestnikom, je zaključil svoj govor. Za njim je v imenu invalidske organizacije odbornik g. Marinko Ivan v jedrnatih besedah slavil žrtve svetovne vojne in pozval zborovalce, naj pomagajo tudi že živim žrtvam svetovne vojne, vojnim invalidom, vojnim vdovam in sirotam. Nato je povzel besedo prvi podpredsednik Zveze bojevnikov g. Wagner Rudolf, ki je omenjal velik pomen postavljanja spomenikov, orisal, kako sosednje države skrbje za spomenike padlih junakov, in opisal prelepe spomenike ob Soči na Sredipolju, Sv. Mihaelu vrh Doberdobske planote, na Sv. Gori in na Oslaviji. Tudi naš slovenski narod se zaveda dolžnosti do svojih padlih. Nadalje je poudarjal naše stremeljenje za mirno sožitje narodov in držav. Končno je želel tudi junakom, katerim odkrivamo danes spomenik, večni mir in vzklilni večna slava.

Po njegovem govoru je predsednik črnomeljske bojevnikiške skupine izročil spomenik v varstvo črnomeljske mestne občine in župan g. Klemenec je obljubil, da bo občina spomenik hranila v dostojnem stanju.

Popoldne je bila na prostem pred novo meščansko šolo akademija v čast padlim. Sledile so deklaracije učencev in učenec ljudske in meščanske šole, pevski zbor je zapel mnogo domorodnih pesmi, pokazali so se divni belokranjski domači običaji in plesi. Prelepo slavo bo ostalo vedno v spominu vseh navzočih, ki so prišli od blizu in daleč.

Spomenik padlim žirovcem

Po 20 letih se je danes tudi žiravska dolina oddolžila spominu onih rojakov, ki so v svetovni vojni izkpravili za našo svobodo. Zraven župne cerkve je bil odkrit krasen spomenik po osnutku g. arhitekta Kregarja. Kiparska dela je izvršil akad. kipar Putih. Spomenik ima obliko kapelice, v kateri je na marmornih ploščah vklesanih 137 imen padlih faranov. Središče kapelice tvori kip iz belega marmorja, ki predstavlja umirajočega vojaka, ki mu daje angel palmo zmage. Nad kapelico je bronast relief žalostne Matere božje. Kapelica stoji na vzvišenem prostoru, ki predstavlja grob.

Slavnost odkritja se je začela dopoldne ob 9 s sprevodom, v katerem so korakala vsa domača društva z zastavami in velike skupine bojevnikov. Ob 10 je daroval v župni cerkvi sv. mašo za padle bojevnike g. dekan Matija Mrak, ki je potem tudi blagoslovil spomenik Po sv. maši se je vršilo pred cerkvijo odkritje pod vodstvom g. župnika Pečnika. Odkritju je prisostvoval tudi g. okrajni načelnik Malešič. Bivši vojni kurat g. Janko Čegnar je v ganljivem govoru obujal spomine na trpljenje naših vojakov med svetovno vojno in pojasnil pomen spomenika padlim žrtvam. Govoril je še g. ravnatelj Stoic od Zveze bojevnikov v Ljubljani. Popoldne je bila na istem mestu tribola, katere čisti dobicek se bo porabil za kritje preostalih stroškov za spomenik, ki je stal skoraj 40.000 din.

Naj nam bo spomenik 137 žrtvam glasen opomin, da je vojaka strahota, ki se je smejo narodi poslužiti samo tedaj, kadar na miren način ne morejo doseči svojih pravic, kakor je rekel slavnostni govornik g. Čegnar.

— Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite jutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

taborišče. Zato nam je tudi jasno, da smo našli o njem doslej tako malo sledov.

Ko je legija odšla, da bi branila severne donavske pokrajine rimskega imperija, je gotovo bil vodovod tudi v prid civilnemu prebivalstvu. Kakor že omenjeno, so odkrili pred vojno tudi na Zg. Bregu sledove tega vodovoda, predvsem pa v neki rimski vili okrog 15 m svinjenih vodovodnih cevi. Podobne so današnjim (premera znana približno 5 x 7 cm) ter so podkovaste oblike. Lijakasto razširjeni del spada natančno v lončeni cevovod. Zal so pretežni del teh cevi prodali nekemu kleparju za mal denar.

K temu velikemu uspehu lahko čestitamo g. univ. prof. dr. Sariji, ki je tako uspešno rešil eno izmed najzamotnejših vprašanj starega Poetovija, namreč rimskega vodovoda in lege poetovskega taborišča.

A. S.

Stanovanjska politika Ljubljane

Ljubljana, 17. oktobra.

V najnovejši številki »Kronike« ljubljanskih mest beremo več tehničnih člankov. Zelo vreden pa je članek »Gradbena in stanovanjska statistika mesta Ljubljane«, ki ga je napisal dr. Adolf Vodelnik. Ta članek navaja podatke za zadnja štiri leta. Sicer smo imeli še poprej statistične podatke od leta 1919 dalje, vendar pa je pregledna statistika sestavljena šele od l. 1934 dalje. Tako smo imeli l. 1934 249 novih gradenj, od tega 192 novih zgradb ter 57 prizidav in prezidav. Preračunska vrednost vseh gradbenih del v Ljubljani je bila to leto 20.183.000 din.

V l. 1935 je število novih gradenj znašalo sicer 256, toda od teh le 166 novih zgradb. Še bolj globoko pa je padla preračunska vrednost, namreč na 15.588.000 din. Nenavaden dvig pa se

je pokazal l. 1936, ko smo imeli 427 novih gradenj, od tega 327 novih zgradb. Skupna gradbena vrednost je znašala 45.967.000 din. L. 1937 se je preračunska vrednost nekoliko ustalila. Imeli smo 74 novih gradenj v vrednosti 36.048.000 din. Od teh je bilo novih zgradb 355.

Stanovanjskih zgradb smo zgradili leta 1934 49 s skupno 196 stanovanji, l. 1935 48 s skupno 281 stanovanji, l. 1936 123 hiš s 513 stanovanji in l. 1937 128 s 490 stanovanji. Medtem ko so med krizo gradili manjše število stanovanj, toda večja, kar je pomembno, da so premožni nalagali denar v razkošna poslopja, kakor vile in luksuzna stanovanja, se je razmerje v zadnjem času spremenilo ter grade sedaj več hiš z manjšimi stanovanji, zlasti z družinskimi stanovanji. To je blagoslov sedanega stanja, ki dopušča tudi malemu človeku nekoliko udobnosti.

Preglejte volilne imenike!

Somišljeniki in člani JRZ za šempetrski okraj v Ljubljani, ki stanujejo na Šmartinski cesti, Jenkovi ulici, Grobljovski ulici, Stara pot, Vrazov trg, Bohoričevi ulici, Zalokarjevi ulici, Ravniharjevi ulici, Cegnarjevi ulici, Zaloški cesti, Jegličevi in Fignerjevi ulici, Hrvaškem trgu, Japljevi ulici, Zavrti, naj se zanesljivo udeležijo dneva, v torek od 7 dalje v gostilni pri »Majarončuk« pregledovanja volilnih imenikov, če so potrebne morebitne reklamacije. Ker je rok za reklamacije kratek, je dolžnost vsakogar, da se sigurno udeleži pregleda volilnih imenikov. — Odbor.

Volilci — somišljeniki JRZ trnovskega okraja, Kozleže in Mirja. Drevo od 7 do 9, v sredo in petek lahko pogledate v volilne imenike, ki so na razpolago pri krajevnem tajnistvu, ki uraduje v Zadrznu domu Karunova ul. 14 od 7 do pol 9 zvečer. Pozivamo vse, da se zanesljivo priprave, če so v volilnem imeniku vpisani osebno, prav vpisani. Opozorjamo posebno vse one, ki so v zadnjem času dopolnili 21 leto in one, ki so se preselili po 1. jan. 1938 v Trnovo. Rok za reklamacije je zelo kratek. Krajevna organizacija JRZ v Trnovem.

Vse pristaje JRZ frančiškanskega okraja opozarjamo (v okviru sledečih ulic: Gosposvetska, Cigaletova, Kolodvorska, Kralja Petra trg, Masarykova, Miklošičeva, Pražakova, Prečna, Trdinova, Dalmatinova, Dvořakova, Frančiškanska, Kerenski, Marjini trg, Prekernova, Tavčarjeva, Tyrševa, do žel. prelaza, Vošnjakova, Beethovnova, Gajeva, Gledališka, Puharjeva in Tomanova), da naj nemudoma ugotovijo v volilnem imeniku, ki je na razpolago vsem na Mestnem poglavarstvu, Mestni trg št. 2-II, soba št. 48, če so vpisani. V slučaju, da niso, naj se zglase v mestnem tajnistvu JRZ, o Gosposvetska cesta št. 10-I s sledečimi dokumenti: krstni list, domovnica, potrdilo policije o enoletnem bivanju v Ljubljani. Poslednja dva dokumenta dobite brezplačno pri Mestnem poglavarstvu (domovinski urad), oziroma na policiji (zglasovalni urad). Za vpis bomo preskrbeli sami. Storitve to še tekom tega tedna.

Smrt, ker je kadi v postelji

Ljubljana, 17. oktobra.

Davi na vse zgodaj so bili mestni policniki reševalci poklicani na Karlovsko cesto v hišo št. 16, znano zavetišče osiromašenih starejših ljubljanskih prebivalcev. Tam je stanoval občinski podpiranec Mihael Bartol. Zjutraj je kadi cigareto. Cigareta mu je padla na posteljo ter zanesla elamnico. V sobi je nastal ogenj. Bartol ni mogel pomagati, ker je bil brez desne roke. Ogenj ga je opekel prav na tistem delu telesa, kjer mu je bila nekoč roka amputirana. Vendar ta opekline sam na sebi ni bila smrtno nevarna, temveč mnogo bolj strupeni plini, ki so se pri požaru razvijali in ki so škodovali pljučem in srcu ponesrečenca. Ob 6.41 so reševalci prepeljali ponesrečenca v ljubljansko bolnišnico. Trud zdravnikov pa je bil brezuspešen, ker je bil stari mož že toliko oslabil, da zanj ni bilo več pomoči. V popoldanskem urah je Bartol umrl.

Za vse ljudi ob vsakem času MOTOHOVA KAVA

Vodnikov trg 5 tel. 25-77 Krekov trg 11 tel. 23-48

1 Zbiranje oblek, obutve in perila. Mestni socialni urad zbira vsako eredo pred Vodnikovim spomenikom na trgu obleke, obutve, perila, posteljno in drugo tako blago in ga deli po potrebi revežem. Potreba zimega časa bo dosti večja, kot bodo sredstva socialnega urada. Zato vabi socialni urad občane, da naj ob sredah pošljejo na Vodnikov trg ono blago, ki ga morejo pogrešati, ali katerega ne uporabljajo več. Zbiranje se vrši le ob suhem vremenu. Spomnite se revežev, pripravite blago in pošljite ga v sredo pred Vodnikov spomenik! Kdor ne more blaga poslati tja, naj to sporoči mestnemu socialnemu uradu v Mestnem domu, ki bo blago prevzel na darovalčevem domu.

1 Namesto venca na grob g. msgr. dr. Debeveca je daroval profesorji zbor urušinske gimnazije 500 dinarjev za Baragovo semenišče.

1 Promenaden koncert. Turistični odbor za mesto Ljubljano priredi v torek, dne 18. oktobra 1938 ob 18.30 promenaden koncert v Zvezdi. Koncert bo izvajala godba Narodnega železničarskega glasbenega društva »Sloga« pod vodstvom kapelnika g. Julija Bučarja.

1 Nevarna nesreča pred nebotičnikom. Danes dopoldne ob 11 se je pred nebotičnikom zgodila huda prometna nesreča. Trčila sta dva avtomobila, ki sta oba zelo poškodovana. Pri tej prometni nesreči se je nevarno ponesrečil 22letni sofer Marjan Sušnik iz Podgorje pri St. Vidu, ki je dobil hude notranje poškodbe. Marjan Sušnik je uslužben pri avtopodjetniku Mihaelu Rodetu. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico, Sušnikovo stanje je zelo nevarno.

1 Lovro Matačić bo dirigiral v Ljubljani. G. Lovro Matačić je eden izmed najbolj znanih jugoslovanskih dirigentov in uživa tudi evropski sloves. Pred leti je dirigiral v ljubljanski operi ter ga ima občinstvo še v dobrem spominu. Sedaj dirigira menjaje se v Belgradu in Zagrebu. Sedaj je sprejel povabilo, da dirigira Arničev koncert, ki bo dne 18. nov. v Unionski dvorani (in ne 14. nov., kakor je bilo prvotno javljeno). Slovensko občinstvo, ki ljubi resnično glasbeno umetnost, se že sedaj veseli evidencija s slavnim dirigentom Matačićem in užitka kompozicij Blaža Arničja ter drugih pomponistov.

1 Za shode nudi veliko dvorano gostilna Martinc, Zg. Siska.

1 Pojasnilo o prometni nesreči. K naši notici v nedeljski številki med ljubljanskimi vestimi smo dobili pojasnilo o resničnem poteku nesrečnega dogodka, ki se je zgodil v soboto ob 13.40. Kolesar M. M., ki smo ga omenili, je hotel prehiteti neki voz ter je zavil proti desni strani ceste, kjer je pravilno in z zmerno naglico vozila policijsko motorno kolo e prikolic. Kolesar se je zadel v prikolico, padel in dobil lahke rane, pač pa je bila razbita kolo. Kolesar je odšel na reševalno postajo, kjer so ga namazali z jodom ter odpustili, ker njegove poškodbe niso bile nevarne. Pri preiskavi o tem dogodku je M. M. sam priznal, da je on zakrivil nesrečo.

Renomirani atelje

Bazanella

se v kratkem vrne iz Pariza in Londona ter se cenjenim damam priporoča

1 Tečaj o vzgoji, negi in prehrani dojenčka za mlade matere in odrasla dekleta se prične dne 19. oktobra t. l. ob 5 popoldne v zavodu za zdravstveno zaščito mater in otrok (Dežji dom kraljice Marije). — Tečaj se bo vršil vsak ponedeljek.

Maribor bo imel 10.000 volivcev

Maribor, 17. oktobra.

Volitve se bližajo in prinašajo politično živahnost tudi v Maribor. Vsaka družba razpravlja danes že o volilnih problemih, sestanki se vrstijo eden za drugim, v kavarnah pa vidiš predstavnike raznih skupin in strank, kako tesno stikajo glave in rešujejo položaj. Edina JRZ je danes mirna, saj tudi v Mariboru popolnoma obvlada položaj. Zato pa so tem večje zmede pri ostalih, zlasti pri JNS in pri socialistih. Tistim redkim pristajšem, ki jim ima JNS še v Mariboru, nikakor ne gredo v račun Kramerjeva pogajanja z Mačkom in Združenje opozicije ter bi najraje videli, da bi JNS zopet samostojno nastopila. Še slabši je položaj pri socialistih. Njihovo glasilo »Delavska politika« nekam sramežljivo in skrito, v čisto majhni notici sporoča, da se pogaja vodstvo socialistov z Združenje opozicije in z dr. Mačkom za skupen nastop. Pa tudi ta notičica je povzročila v vrstah njihovih pristajšev, zlasti med delavstvom, veliko ogorčenje. Neumevno se jim zdi, da bodo morali v volitve skupaj z Ljotičem in dr. Mačkom, ki ju je oba napadala »Delavska politika« do zadnjega časa z vso ostrino, Ljotiča zaradi njegovega fašizma, Mačka pa kot najhujšega nasprotnika in preganjalca marksistov na Hrvaškem. Socialisti so prepričani, da bodo zaradi Topalovičevega mandata znatno poslabšali svoje pozicije v Sloveniji, predvsem pa v Mariboru.

Medtem pa se na mestni občini pripravljajo za tehnično izvedbo volitev. V Mariboru imamo sedaj 9953 volivcev. Število se bo še nekoliko spremenilo, ker prihajajo vsak dan reklamacije. Ceravno se namreč vsako leto volilni imeniki zelo natančno popravijo, nastanejo med letom zaradi fluktuacije prebivalstva velike spremembe, ki jih je treba sedaj popraviti. Kakor pri zadnjih, bo tudi pri teh volitvah v Mariboru 15 volišč. Posebno volišče bo imelo zopet 617 državnih uslužbencev, ki so zaposleni v Mariboru, pa stanujejo zunaj mesta. Zanimivo je, da obvladajo v Mariboru volilni položaj javni nameščenci, ki imajo okrog 5000 glasov. Prav tako pa obvladujejo tudi okolico, tako Pobrežje, Studence in Košake.

Ali ste v volionem imeniku? Še dober teden je čas za volivne reklamacije. Pripravite se, če ste v volionem imeniku in na katerem volišču boste volili. Vsa pojasnila dobite pri mestnem konskripcijskem uradu na Slomškovem trgu.

Maj bo z okroglim sodiščem v Murski Soboti. Izvedel smo, da je stol sedmorice v Zagrebu predlagal ministrstvu pravde, naj se okroglo sodišče v Murski Soboti ukine ter zopet podredi mariborskemu okroglnemu sodišču. V Murski Soboti so namreč čudne razmere — predsednik sodišča je na dopustu, drugi sodnik je bil vsega skupaj pet ur na sodišču ter ima sedaj bolezenski dopust, tretji sodnik je zelo nevarno bolan v mariborski bolnišnici, celotno sodniško osebje pa obstoji sedaj iz sodnika, preiskovalnega sodnika in drž. pravdnika.

»Zakleti grad« na Ljudskem odru. Agilna igralska družina Ljudskega odra je imela v nedeljo že drugo predstavo v letošnji sezoni. Bila je to premiera romantične igre dr. Remca »Zakleti grad«. Uprizoritev je bila na dostojni višini ter so se vsi nastopajoči potrudili podati dovršeno igranje. Le občinstva je bilo bolj malo, kar pa gre gotovo na račun lepe nedelje, ki je izvalila skoraj ves Maribor v naravo.

»S sedanjo kosaško občinsko upravo« se »Slovanski narod« kar ne more sprijazniti. Ob vsaki priliki zato pokaže vraga. Željo, da bi se zopet povrnil stari časi s starimi občinskimi upravami, ki so mu še sedaj tako pri srcu, da njihove grehe zvrže na druge. Ker je že večkrat zapisal, da so kosaški občani s sedanjo občinsko upravo nezadovoljni, ker ne kaže toliko agilnosti kakor prejšnja, bi gospod pri Narodni svetovni, naj si ob priliki ogledajo občinske knjige, da bodo videli, koliko dolgov so njegovi prijatelji pri občini zapustili. Zaradi teh starih dolgov je kosaška občina v finančnih stiskah, ker mora ves svoj razpoložljivi denar porabiti za plačilo dolgov, ki so jih povzročili nesposobni predniki sedanje obč. uprave. Zato je razumljivo, da občinska uprava ne more pri svojem delu tako uspevati, kakor bi sama želela. Za težave občine so odgovorni Narodovi prijatelji, pa jih naj zato primerno prime. Zaradi svoje znane »resničeljubnosti« pa tega gotovo ne bo storil.

»Skrivnosten obrat« v nedeljo zvečer sta se vračala domov na Pobrežje 37letni trgovski pomočnik Konzumnega društva Franc Kovačec in njegov prijatelj Jože Brumen. Ko sta prišla pred Kovačecovo stanovanje v Verstovski ulici 24, sta nenadoma počila iz teme dva strela. Oba sta zadela Kovačeca, in sicer mu je šla ena krogla skozi stopalo leve noge, druga pa mu prebila uho. Oba strela sta padla iz zasede ter sta napadenca takoj, ko sta bila strela oddana, videla dva neznanca, ki sta skočila iz teme ter se eden navlil še na Bruma in mu zadal dva udarca z nekim orodjem po glavi. Napadalec sta nato zbežala. Skrivnostno zadevo preiskujejo sedaj orožniki. Bajje gre za nek star obrat.

»Raport mariborskih gasilcev mestnemu poveljniku.« V nedeljo je bila v Mariboru velika vaja za obrambo mesta pred napadom iz zraka. Sodelovali so pri njej tudi mariborski in okoliški gasilci, ki so se nato hkrati udeležili tudi župne vaje mariborske mestne župe. Kot objekti za vajo so služila poslopja železniške delavnice in kurilnice. Po vaji pa so dali gasilci raport mestnemu poveljniku generalu Stanjloviču. Pri raportu je nastopilo 12 čet z 200 članov, 17 motornimi in eno ročno brizgalno ter 17 avtomobilov. Poveljnik mesta se je zahvalil gasilec v izbranih besedah za njihov disciplinirani in vzorni nastop ter je pohvalil njihovo pripravljenost in disciplino.

»Smrtina kosa.« V bolnišnici sta umrla 56letni pekovski pomočnik Franc Sedanj in 31letni tkalec Jože Šiker. Naj počivata v miru!

»Staro orožje je nevarno.« V St. Ilju se je ponesrečil 24letni posestniški sin Konrad Menhard. Ob trgatvi je ustrelil iz stare lovske puške, katero mu je razneslo ter mu je desno dlan čisto raztrgalo. Spravili so ga v bolnišnico.

»Družinska žaloigra« se je odigrala v Hotinji vasi v nedeljo. 45letni posestnik Aleksander Rec je prišel domov vinjen, pograbil je v kuhinji dolgožer ter ga je zasadi svoj ženi v levo stran prsi. Zgrudila se je nezvestna ter so jo potem mariborski reševalci prepeljali v bolnišnico.

»Očeta je pretelep.« Pred okroglnim sodiščem se je zagovarjal včeraj 34letni zidar Ignac Muršec iz Zg. Dupleke, ker je težko poškodoval svojega očeta. Obtoženec stariš so prepustili sinu majhno posestvo, nakar se je sin oženil. Ko je

vse člane društva in odsekov, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo vsi polnoštevilni.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

prišla žena v hišo, so nastali prepripi med starima in mladima, ki so končno dovedli do dejanskega obračuna med očetom in sinom. Dne 16. julija je prišel sin vinjen domov, ker pa mu je oče očital, da se preveč zadožuje, je zgrabil za motiko ter je zadal staremu možu štiri hude udarce po roki in rami. Zlomil mu je kosti na obeh rokah. Muršec je bil obsojen na štiri mesece strogega zapora, pogojno na dve leti.

»Članom združenja diplomiranih tehnikov.« Umrl je na član g. Jože Vlah. Pogreb nepozabnega tovariša bo danes 18. t. m. ob 15 izpred mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobreju. Vse člane vabimo, da se pogreba polnoštevilno udeležijo. Mariborski poverjenik.

»Pojašnjena tatvina.« V prenočišču Zagata je prenočeval neki Matija Vujičič. Naslednjega jutra je prijavil policiji, da je bil okraden, in sicer da mu je zmanjkalo 2900 din in prometna knjižica. Ko pa je sobarica pospravljala posteljo, je našla med blazinami pogrešan denar in dokumente. Mož je očitno zvečer shranil denar pod blazino, zjutraj pa je nanj pozabil ter je mislil, da ga je izgubil.

»Tragično je umrl v soboto zvečer v Zorovinčih pri Ljutomeru g. Jože Vlah,« tehnični uradnik Mestnih podjetij v Mariboru. V Mariboru je slovel kot izborni pevec in je nastopal pri raznih koncertnih prireditvah kot solist, nekajkrat pa je nastopil tudi v gledališču. Naj v miru počiva! Sorodnikom naše sožalje!

»Zlato damsko zapestno uro« je našla v Gosposki ulici frizerka Albina Gergič. Oddala jo je policiji.

Gledališče

Torek, 18. oktobra, ob 20: »Hudičev učenec.« Red C. Sreda, 19. oktobra: Zaprti.

Cetrek, 20. oktobra, ob 20: »Pokojnik.« Red A.

Celje

c Osebnost vest. Imenovan je za primarija v bolnišnici za duševne in živčne bolezni g. dr. Pestotnik Franc, dosedanji primarij v duševni bolnišnici v Celju.

c Redna telovadba za članice bo vsako sredo od 6 do pol 8, za mladenke od petkih od 3 do pol 5 v Orlovskem domu.

c V spomin na 20letnico Cankarjeve smrti bodo uprizorili dijaki Ferialne zveze s klasične gimnazije v Mariboru v soboto ob pol 9 zvečer v mestnem gledališču v Celju »Lepo Vida«.

c Podporno društvo za uboge učence na drž. realni gimnaziji v Celju je pred dnevi položalo račun svojega dela. Iz poročil posameznih odborikov je bilo razvidno pošteno delo društva, ki je nudilo ubogim dijakom denarno in materialno podporo. Ob začetku letošnjega šolskega leta je društvo izposodilo 553 dijakom in dijakinjam 1.767 knjig. Knjige se v zadnjih letih zelo hitro menjavajo, število revnih dijakov na zavodu pa se vedno večja, zato ima društvo precejšnje izdatke z nakupom novih knjig. Letos je društvo nabavilo 365 novih knjig, kar je pri sedanjih visokih cenah zelo velik izdatek. Društvo ima sicer nekaj podpornikov, a prispevki ne dopuščajo, da bi društvo moglo ustreči vsem ubogim dijakom. Te dni je društvo razposlalo prošnje za podporo in apelira na vso javnost, da se odzove vsaj z malenkostnimi prispevki. Vsak dar je namenjen naši slovenski mladini.

c Družinska strelska tekma v Štorah. V nedeljo je bila v Štorah družinska strelska tekma Streliških družin Celje, Štore in Planina. Doseženi so bili sledeči rezultati: malokalibrska tarča: Zornik (Celje) 57, Josek (Celje) 56, Mlakar (Štore) 56, Vrečar (Š) 53, Kunej (Š) 52; nato je bila družinska tekma za člane Streleške družine v Štorah: Verovnik 120, Gobec 91, Kunej 87, Mlakar 84, Kompolšek Ivan 83. Vsak član je streljal petkrat leže, petkrat kleče in petkrat stoje. Nato je bila splošna tekma: Blumer (C.) 124, Josek (C.) 118, Aman (C.) 107, Kunej (Š) 107, Rauter (Planina) 104.

c Popravek. Pred dnevi smo poročali o avtomobilek nesreči blizu Majdičeve kapele, kjer je neki avtomobilist povozil mladega fanta iz Trnovelj. Resnici na ljubo poročamo, da ni povozil dečka Sodinov tovorni avtomobil iz Trnovelj, ampak neki tovorni avtomobil iz Trbovelj.

† Lazič Vilma. Včeraj popoldne so položili k večnemu počitku Celjanom priljubljeno vdovo in hišno posestnico na Glavnem trgu Lazič Vilmo. Naj v miru počiva, svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

c Hudi kolesarski nesreči sta se zgodili v nedeljo popoldne v Zlati vasi pri Zidanem mostu. Ko se je peljal 24letni sin posestnika Zveglji Franc iz Lužanja pri Sevnici s kolesom skozi Zlato vas, je tako nesrečno padel s kolesa, da je dobil težke poškodbe na glavi. Istega dne se je nevarno poškodoval pri padcu s kolesa 48letni Strahovnik Jože iz Lipja pri St. Janžu pri Velebju. Dobil je težke poškodbe na glavi, obeh rokah in obeh nogah. Oba se zdravita v celjski bolnišnici.

c Steklenico so mu razbili na glavi. V nedeljo popoldne je bila v Škofji vasi pri Celju vinska trgatev, ki je trajala do ponedeljka zjutraj. Nekateri so »obirali« se v ponedeljek ob pol 8 zjutraj. Pri »obiranju« pa je prišlo do precejšnje pretepe, dokler niso vinjeni »obirali« pretepli 23letnega Smodiča Franca in na njegovi glavi razbili steklenico. Razbili pa so mu tudi precej glavo, da so Smodiča morali z reševalnim avtomobilom pripeljati v celjsko bolnišnico.

c Glasbena Matica v Celju. Redni letni občni zbor bo v četrtek, 27. oktobra ob 8 zvečer v prostorih Glasbene Maticе. Vabimo starše ali njihove namestnike.

c »Buren občni zbor Sokola Celje-Matica.« Na tisto poročilo, priobčeno dne 12. 10. 1938 smo dobili tale popravek: Ni res, da je prišel ob 8. uri starosta dr. Milko Hrašovec z občnim zborom, katerega pa je zaradi prisotnosti 10 članov prekinil za pol ure, temveč je res, da je starosta otvoril občni zbor ob 8.15 v prisotnosti 140 članov in članic in občnega zbora ni prekinil za pol ure. Ni res, da je starosta Celjske Sokolske župe g. Jože Smertnik poudarjal načela Sokolske organizacije, ki si je že ob svoji ustanovitvi stavila za nalogo likvidacijo Slovenstva, Hrvatstva in Srbstva, temveč je res, da tega ni poudarjal in je poudarjal le, da je jugoslovansko Sokolstvo likvidiralo slovensko, hrvaško in srbsko Sokolstvo in se združilo v enotno jugoslovansko Sokolsko organizacijo. Ni res, da ste nastopili na občnem zboru 2 skupini, skupina starejših Sokolov in skupina mlajših, po večini vseh pristajšev zbora, članov nekdanje proslule OJNS v Celju, res pa je, da je bila voljena eoglasno enotna uprava z izjemo načelnice, 1. podnačelnice in 2. podnačelnice. Ni res, da se je predlogu prednjačnega zbora uprlo starostje članstvo, kateremu se je pridružilo tudi nekaj članic, pač pa je res, da se je vršilo načelno glasovanje o predlogu prednjačnega zbora, a katerim glasave navedenih 3 funkcionark večina zbora ni soglasala. Sokolsko društvo Celje-Matica.

Licitacije na več krajih

Že ponovno smo v našem listu kritizirali dejstva, da se že nekaj časa samo razpisujejo licitacije za dela na slovenskih cestah v Belgradu. Neuspehi prvih licitacij so pokazali, da je le potrebno dati našim domačim podjetnikom več možnosti, da se udeležijo licitacij. Zdaj je tudi gradbeno ministrstvo samo uvidelo škodljivost te prakse, ki zavlačuje važna cestna in druga dela. Iz Belgrada namreč poroča agencija Jugoslovanski kurir, da je izdal gradbeni minister obnem s finančnim odlokom, po katerem so lahko licitacije za dela iz štiri milijardnega posojila za javna dela in narodno obrambo istočasno na več krajih. Tako bodo licitacije lahko istočasno pri gradbenem ministrstvu v Belgradu in pri bankah v Ljubljani ali Zagrebu. Tudi elaborati bodo bankam upravam dostavljeni istočasno z razpisom licitacij, odn. onim uradom, kjer naj bi bile licitacije. Ponudbe bodo nato prenesene ali po kurirju ali po ekspresni poti v

ministrstvo v Belgrad, kjer bodo vzete v oceno istočasno vse ponudbe. Licitacija bo uspešna tedaj, če bo skupno izročeni toliko ponudb, kolikor jih predpisuje zakon o državnem računovodstvu.

Jugoslovanski kurir pripominja, da je ta odlok bil izdan zaradi pritožb, da se licitacije koncentrirajo v Belgradu. Ministrstvo bo zdaj lahko uspešno kontroliralo cene, pa bo tudi šlo tako na roko onim tvežem, ki nimajo stalnega zastopnika v Belgradu.

Hidrotehnična dela. V gradbenem ministrstvu je izdelan načrt za hidrotehnična dela v prihodnjih šestih letih. Krediti za ta dela bodo šli iz 4 milijardnega posojila, melioracijskega sklada itd. iz posojila je odrejenih v ta namen 225 milij. din, iz melioracijskega sklada 181 milij. din, od drugod pa 68 milij. din. Krediti so že razdeljeni na banovne, največje kredite so dobile: zetska, savska in vardarska banovina.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji. 7% investicijsko posojilo 98—99, agrarji 59—61, vojna šk. promptna 469—471, begl. obveznice 90—92, dalmat. agrarji 88—89, 8% Bler. pos. 98—100, 7% Bler. posojilo 91—93, 7% pos. Drž. hip. banke 98—100, 7% stab. pos. 96 denar — Delnice: Narodna banka 7.300—7.400, Trboveljska 190 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 98.50—99.50, agrarji 61 blago, vojna škoda promptna 463—469, begl. obveznice 90 blago, dalmatinski agrarji 89 blago, 4% sev. agrarji 57—58, 8% Blerovo posojilo 99 blago, 7% Bler. pos. 91.50 blago. Delnice: Priv. agr. banka 255 blago, Trboveljska 190 blago, Narodna šumska 20 blago, Gutmann 50—60, Isis 25 denar, Osješka livarna 160 den, Dubrovačka 320 den, Jadranska plova 350 den.

Belgrad. Drž. papirji: vojna škoda pr. 470—471 (471 470), begl. obv. 89.75—90 (89.50), dalm. agrarji 89—89.50 (89.25, 89), 8% Bler. posojilo 97.50 den., 7% Bler. pos. 91—92.25, 7% posojilo Drž. hip. banke 101.50 bl. — Delnice: Privilegirana agrarna banka 223—225 (227, 222).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet srednji.

Hmelj

X. uradno poročilo Banovinske hmeljske komisije Dravske banovine:

Zalec, 17. oktobra.

Živahno zanimanje in povpraševanje za naš letošnji pridelek je trajalo tudi v preteklem tednu nesprenjeno dalje in je ponovno prišlo do večjih zaključkov. Cene so se nadalje uvrstile ter se je za boljše in najboljši splošno plačevalo 30—31 din za kg, izjemoma pa tudi že nekaj več. Sicer pa so se zaloge v prvi roki že zelo skrinile in bodo znašale le še nekaj sto stotov.

Živina

Sejem plemenske živine v Mengšu dne 15. oktobra 1938. Na sejmu je bilo pripeljanih 28 plemenskih bikov v starosti od enega do dveh let. Ocenjevalna komisija jih je ocenila in določila po sledečih cenah: Odlično I. vrste kg žive teže 10 din, prav dobre I. vrste kg žive teže 9—10 din, II. vrste kg po 7.50—9, III. vrste 6—7.50 din. Za prvovrstne živali je bilo živahno zanimanje in so jih pokupile živinorejske zadruge. Od lanskega sejma se je pokazal razveseljen napredek tako v kvaliteti živali in v zanimanju živinorejcev.

Vprašanje cen bencina

Z ozirom na notico o podraženju cen bencina, ki je izšla v „Slovenec“ v nedeljo 16. t. m., sporoča sekcija prodajalcev bencina pri Združenju trgovcev v Ljubljani še tole:

Po odredbi finančnega ministrstva je predpisana nadrobna cena za prodajo bencina v vsej državi enotno. Odredba določa za uvoznike-producenente bonifikacijo v tej obliki, da imajo znižano uvozno carino na surovine, da plačajo okrog 20 odstotkov na kilogram uvoženega blaga. Ta ugodnost pa je vezana le za tiste uvoznike, odnosno producenente, ki imajo predpisane zaloge in lastne rafinerije. To prednost lahko uživajo le kartelne družbe, ker druge trdke po svojih ureditvah in obsegu ne odgovarjajo zahtevam predpisov finančnega ministra. Toda to prednost uživajo kartelne družbe tudi na vse naftne proizvode, ne samo na bencin, dasi so vezane le za ceno na bencin. S tem so izločene male rafinerije in trgovci-uvozniki kot konkurenti. Po par mesecih je prišel kartel že s povišanjem in sicer najprej trgovcem na drobno, ki po gornji uredbi niso zaščiteni ter so tako na milost in nemilost izročeni kartelu.

Kartel se je zavaroval proti morebitnemu odporu trgovcev, da ne bi tožil bencina na svoj račun v tej obliki, da je postavil pumpe pod imenom raznih društev, a toči bencin sam. Petrolejske družbe so medtem detajlnim trgovcem cene bencina že povišale, prodajna cena pa je morala ostati še vedno ista. Napoveduje se pa povišek cen bencina tudi v nadrobni prodaji, kakor je razvidno iz nedeljskega članka, kar seveda pomeni tudi povišek za trgovca-detajlista, tako da postaja povsem negotovo, če bodo mogli trgovci, ako se uresničijo napovedi kartela, sploh še prodajati bencin na drobno, ker že pri sedanjem zaslužku ne morejo kriti režijskih stroškov. Če se torej upoštevajo prednosti velikih petrolejskih družb, katere so zaščitene s carino pred vsako konkurenco in so zavarovane cene avtomobilistom-potrošnikom z zakonom, je nujno potrebno, da se zaščiti tudi minimalni potrební zaslužek prodajalcev bencina na drobno, kakor je to na primer v Nemčiji.

Na tem mora biti zainteresirano predvsem naše mesto, ki ne sme dopustiti, da preide še nadrobna prodaja v roke kartelov, kajti prodajalci so davkoplačevalci in domači ljudje, dočim so veleprodajalci družbe v rokah inozemcev, odnosno njihovega kapitala.

Belgrajske banke v letu 1937

Po podatkih g. Vladimira Rosenberga v belgrajskem tedniku „Privredni pregled“ se je lani glavna belgrajska banka zmanjšala za 11.7 na 1.303.9 milijonov din. V tem številu sta všteti tudi dve privilegirani banki, 3 podružnice inozemskih bank ter 5 bank v Pančevu in Zemunu. Belgrajskih bank v ožjem smislu je 63, od katerih je 13 pod zaščito.

Bilanca vsota je padla od 1936 na 1937 od 4.355.0 na 4.114.2 milij. din in sicer predvsem pri privilegiranih bankah ter podružnicah inozemskih bank.

Gospodarstvo v sudetsko-nemških pokrajinah

Marka v novem ozemlju. Iz Berlina poročajo, da bo potegnjena na razsednem ozemlju češka kroua do 31. oktobra 1938. Izjeme tvorijo le bankovci po 10, 20 in 50 kron ter drobiž, ki ostanejo še za kratko prehodno dobo plačilno sredstvo. Zamenjava bankovcev se že vrši pri podružnicah Reichsbanke po tečaju 12 penigov za 100 kron. Po 31. oktobru bodo ti bankovci zamenjani po berlinskem deviznem tečaju, ki znaša 8.6 peniga za 100 čeških kron. Nadalje se morajo vse terjatve in dolgotvi pretvoriti iz kron v marke. Plačilni promet med sudetskimi ozemljem in Češkoslovaško ureja poseben urad „Kursausgleichsstelle“. Vendar tehnične podrobnosti o delovanju novega urada še niso znane.

Reichsbanka v sudetskonemškem ozemlju. Reichsbank je odprla v ponedeljek, dne 17. t. m., svoje podružnice v najvažnejših tamošnjih krajih, skupno 13 po številu. Promet s temi podružnicami se je že začel, vendar pa se morajo upoštevati nemški devizni predpisi.

Prevzem bank. Na sudetskonemškem ozemlju so imele prške velike banke 99 podružnic, od tega živnostenska 4 (skupno je imela živnostenska banka v vsej Češkoslovaški 23 podružnic), Češka Unions banka 23 (34), Češka eskontna banka in kreditni zavod 27 (33), Anglo-češkoslovaška in prška kreditna banka 25 (50), Banka za trgovino in industrijo 9 (16) in Češka industrialna banka 11 (48) podružnic. Iz tega se vidi, koliko so imele prške banke podružnic v tem ozemlju. Zlasti je imela veliko podružnic Češka Unions banka, nadalje Češka eskontna banka in kreditni zavod ter Anglo-češkoslovaška in prška kreditna banka. Vse te banke so bile ustanovljene z nemškimi kapitalom in so zbirale nadalje kapital v pretežno nemških krajih. Šele po vojni so bile te banke nacionalizirane. Vse podružnice in pošte čeških bank prevzamejo rajhovske banke. Prevzele bodo te posle po enotnem načrtu, katerega potrdilo tudi uradna mesta. Tako je pričakovati v kratkem tudi ureditve tega vprašanja.

Pivovarstvo v sudetskonemškem ozemlju. Na tem ozemlju se je nahajalo leta 1936 120 pivovar z letno produkcijo 2.3 milij. hl. Upoštevati je treba, da je imela vsa Češkoslovaška pred novo razmejitevjo 403 pivovarne s produkcijo 7.75 milij. hl, tako da odpade na sudetskonemško ozemlje in tamošnjo pivovarsko industrijo okoli 30% vseh pivovar in produkcije piva.

Domače vesti

Trgovci pri predsedniku vlade. Pretekli teden je predsednik vlade in zunanji minister g. dr. Stojadinović sprejel zastopnike Orednjega predstavništva zvez trgovskih združenj iz vse države, na čelu z g. Nedeljkom Savičem. G. Savič ga je posebej opozoril na delo tujcev v našem gospodarstvu. Predsednik vlade g. dr. Stojadinović je dal lepa pojasnila navzočim glede carinske unije z Bolgarijo, nato jim obrazložil smernice in delo naše zunanje politike. Glede rešitve številnih vprašanj je bilo obojestransko ugotovljeno, da se mora sedaj njih rešitev do konca volitev v narodno skupščino odložiti.

Železniški valutni tečaj. Od 15. oktobra dalje veljajo na naših železnih naslednji tečaji za tuje valute: holandski goldinar 24, nemška marka 17.75, švicarski frank 10.10, zlat frank 14.50, madžarski pengő 12.85, poljski zlat 8.32, italijanska lira 2.35, francoski frank 1.22, češkoslovaška krouna 1.53, belgijski frank 1.50, bolgarski lev 0.52, romunski lej 0.34 in grška dramma 0.41 din.

Tvrška Jelšingrad. Kot smo že poročali, je bila najniti ponudnik za gradbo železniške proge Črnomelj—Vrbovsko tako za prvo kot za 5 delnico (prva delnica je na slovenski strani, peta na hrvaški) tvrška Jelšingrad v Šmarju pri Jelšah. — Družba Jelšingrad, za gradbeno podjetje, lesno industrijo in rude je bila ustanovljena l. 1924. v trgovski register pa vpisana dne 8. aprila 1925. Prvotni poslovodji sta bila dva zagrebška inženjerja, kasneje je bila veliko izprememb v imenih poslovodij, dokler v zadnjih letih ni prešla družba v roke, ki še sedaj upravljajo družbo. Poslovodja družbe je ing. Cais Viktor, podjetnik v Belgradu, Miloša Velikega 74, ravnatelj družbe je ing. Miodrag Živković, kolektivno prokuro pa imajo Kos Hubert, ravnatelj v Banjaluki, ing. Mladen Jokić, inženir v Trenkovcu, in Cais Viktor ml., zasebnik v Šmarju pri Jelšah.

Nova delniška družba. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo osnove delniške družbe Županica v Belgradu z glavnico 4 milij. din, ki je razdeljena v 8000 delnic po 500 din imenske vrednosti. Pri vpisu se plača 1 milij. din ali 25%. Vpis delnic 24. oktobra, predhodni občni zbor delničarjev 29. oktobra.

Inozemske vesti

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je po poročilu Češkoslovaške Narodne banke padel v dobi od 1. do 7. oktobra 1938 za 336.5 na 7.778.5 milij. kron. Istočasno so se povečale naložbe na žiru pri banki za 423 na 857 milij. kron. Izboljšanje položaja se vidi tudi v dejstvu, da se zmanjšala menična posojila banke za 115 na 4.312 milij. kron. V lombardu so posojila narasla le za 26 na 1.579 milij. kron. Zlati sklad banke je ostal neizpremenjen na 2.323 milij. kron.

Češki hmeljski trg. Ker so Nemci zasedli Zatec, dosedanje središče češkega hmeljarstva, se je češka sekcija hmeljarske zveze preselila iz Zateca v Louny in je že začela izdajati svoja poročila o hmeljskem trgu. Trgovina z hmeljem je na češkem ozemlju že oživela in se mnogo kupuje tako za izvoz kot za domačo porabo. Cene znašajo 800 do 1000 kron za 50 kg. Z ozirom na majhne zaloge žateškega hmelja se drž. producenti rezervirano. Elektrifikacija železnice v Italiji. Prometno ministrstvo objavlja, da so bile v zadnjih 20 mesecih elektrificirane naslednje proge na zvezi Milan—Bologna—Ancona in Rim—Livorno: Bologna—Rimini (29. septembra), Rimini—Ancona (10. oktobra), Livorno—Grosseto (20. septembra), Grosseto—Civita vecchia (1. oktobra) in Civita vecchia—Rim (11. oktobra). Tako je bilo v manj kot 20 mesecih (dela so se začela v februarju 1937) elektrificiranih in danih v obrat 739 km železniških prog.

Dotok zlata v USA. Po statistiki zakladnega ministrstva je znašal uvoz zlata v severnoameriške Zedinjene države v mesecu septembru 625 milijonov dolarjev, dočim je znašal avgusta samo 118 in julija 54 milijonov dolarjev. Tako znaša sedaj zlati sklad severnoameriških Zedinjenih držav 13.869 milijonov dolarjev, kar je gotovo rekordna številka.

Borza

Dne 17. oktobra.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani in Zagrebu na 237.20—238.80.

Nemški čeki v Ljubljani so popustili na 13.75—13.93, v Zagrebu na 13.70—13.90, v Belgradu na 13.91. Nadalje so v Zagrebu beležili za konec oktobra in sredo novembra 13.73 do 13.93.

Grški boni so beležili v Zagrebu 35.40 do 36.10, v Belgradu 35.47—36.17.

Devizni promet je znašal v Belgradu 6 milij. 19.000 din, efektivni pa 1.478.000 din.

Ljubljana — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2396.66—2411.26
Berlin 100 mark	1762.53—1776.40
Bruselj 100 belg.	744.20—749.27
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	208.15—210.21
Newyork 100 dolarjev	4389.75—4406.07
Pariz 100 frankov	116.26—117.70
Praga 100 kron	151.19—152.29
Trst 100 lir	230.45—233.53

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.71, London 20.93, Newyork 441.50, Bruselj 74.60, Milan 23.225, Amsterdam 240.35, Berlin 177.—, Stockholm 107.825, Oslo 105.175, Kopenhagen 93.425, Praga 15.15, Varšava 83.—, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.24, Buenos-Aires 110.375.

Sport

Ljubljanski športni javnosti

Na kritike v časopisih, kakor tudi na razna vprašanja članstva o vzrokih postavljanja mladih igralcev v moštvo, se je odbor SK Ljubljane odločil, da pojasni javnosti svoje stališče.

Delovni odbor kluba se je trudil in poskušal na vse načine, da bi zvišal redne mesečne dohodke kluba, ki naj bi zadostovali za skromno vzdrževanje moštva, kakor je to pri vseh ostalih ligaskih klubih. Ker ta podvig ni uspel med obštevno, je bila nujna posledica, da smo izgubili one igralce, ki so bili odvisni od mesečnih honorarjev. Iz istih razlogov nismo mogli najeti dobrih igralcev iz drugih naših nogometnih središč, še manj pa najeti drago plačanega trenerja, ki bi zlasti v današnjih razmerah mogel kar najbolj koristiti.

Priznamo, da je še nekaj sposobnih starih in mladih igralcev, ki jih zadnje čase ni videti v ligaski enajstori. To pa zaradi tega, ker jih služba ali šola ovira, da bi redno trenirali. Postavljanje takih igralcev v moštvo, ki niso trenirali, se ni obneslo, ker se s tem rušila disciplina in navajali ostali, da niso trenirali. To je eden glavnih varikov, da ni mogla Ljubljana v teku dveh let napredovati.

Kako bi mogla Ljubljana kdaj igrati kako vlogo, če bi prihajala od določene enajstoričve kvečjemu polovica igralcev na trening, ali pa če ne bi trije, štirje od teh mogli potovati, ker jim to služba, šola ali starši ne dovolijo? Odbor kluba je prišel mogoče malo pozno do spoznanja, da se mora zavedati resničnosti, v kateri klub živi. S sklepom, ki ga je odbor izglasoval: »Igralec, ki nima časa ali volje za redne treninge in javne nastope, ne more priti v poštev za ligine nastope, je hotel uvesti disciplino in delo med aktivne nogometaše.

Za ligine nastope so torej izbrani igralci, ki jim zaradi njihove telesne kondicije, znanja, volje in ljubezni do kluba in nogometa pripada bodnost. Pribiti je treba, da vodstvo kluba ne more postaviti na teren bolnih ali poškodovanih igralcev, ki jih je to leto proti pričakovanju veliko.

Po športnem svetu

Nov jugoslov. rekord v skoku v daljavo 7.01 m.

V Somboru je bil v nedeljo velik lahkoatletski miting, na katerem so sodelovali najboljši atleti iz Belgrada, Subotice in Sombora. Ob tej priliki je postavil atlet Lenert od BSK-a nov jugoslov. rekord s skokom 7.01 m. Stevanović (Jugoslavija) je pretekel 100 m v času 19.9 sek., Galician (Rus) je skočil v višino 1.65 m, 200 m je pretekel Kling (BSK) v 22.4 sek. ter izenačil jugoslov. rekord. Za 400 m je isti porabil 56.6 sek.

3.200.000. frankov za francoske olimpijce.

Francoski olimpijski odbor je zahteval od pristojnega ministrstva 3.200.000 frankov za stroške, opremo in pripravo francoske olimpijske ekipe, ki nastopi na olimpiadi v Helsinkih. Francoski olimpijski zastopniki potrebujejo za priprave dva milijona frankov, za same stroške za udeležbo na olimpiadi pa 1.300.000 frankov. Za osnovo so vzeli stroške za ekspedicio na berlinski olimpiadi.

Na balkanskih strelskih tekmah je zmagala Grčija.

Iz Sofije javljajo, da je v medbalkanskih strelskih tekmah zmagala Grčija z dvema točkama naskoka pred Bolgarsko ter si je za to leto osvojila balkanski pokal. Končni rezultati tekem je sledeč: 1. Grčija, 2. Bolgarija, 3. Romunija.

Florjanova je premagala Kovačev 6:2, 1:6, 7:5.

V Zagrebu sta se spoprijeli v tenis-igri gđ. Florjanova in Kovačeva za rang-listo naših najboljših tenis igralk. Zanimanje za to srečanje je bilo neobičajno veliko. Gđ. Florjanova je zaslužno premagala svojo nasprotnico Kovačev, ki je sicer v dobri fizični kondiciji, toda igra preveč enostransko in šablonsko, medtem ko je Florjanova pokazala raznovrstno igr in so ugajali zlasti njeni ostri in kratki udarci.

Nov holandski svetovni rekord.

Francoska dirkača gđ. Mišar in Sajo sta postavila nov svetovni rekord na 500 m, katero progo sta prevozila v času 34 sekund in štiri petine. Prejšnji rekord je bil dosežen v 35 sekundah.

Egiptovski težkoatletci pri svetovnih rekordih.

Egiptovski težkoatletci, ki se že pripravljajo na Dunaju za svetovno prvenstvo, so že pri treningu dosegli fantastične uspehe. V izvrstni formi se nahaja Touny (srednja kategorija) in 19 letni Shams v lahki kategoriji. Touny je z izredno lahkoto ponovil svoja rekorda v obojročnem teženem dvigu s 117 kg in 120 kg v obojročnem potegu. Mladi Shams pa je prišel v obojročnem potegu na 110 kg (manjka samo 1 kg do svetovnega rekorda) in je s 145 kg v obojročnem sunku dosegel skoraj svojo svetovno rekordno znamko. Njuni uspehi so že zato toliko vredni, ker sta vse poskuse napravila samo po trikrat.

Gajer prestopi k marsejskemu Olimpic-u?

Po poročilu pariških listov bi imel oditi odlični mednarodni igralec in centerhalf zagrebškega Haska, Ivica Gajer, v prvovrsten francoski klub prve profesionalne divizije, k marsejskemu Olimpicu. Dogovor v tem pogledu

Eno moramo poudariti: Nikakor ni športno ono postopanje enega dela našega občinstva, ki jemlje mladim idealistom voljo in veselje, ko jih na igrišču zbada in zasmejuje in celo zasramuje s prostakiškimi izrazi. Ta del občinstva bi moral vedeti, da se od današnja jutri ne ustvarja velikega moštva! Vsak mlad igralec mora preiti razne razvojne dobe. Lep primer naj bi jim bil srednji krilec Pupo, ka je bil svoj čas tarča vsem nergačem, čim se je prikazal na igrišču. Kaj vse je moralo tehnično vodstvo kluba preslišati zaradi tega igralca! In če bi vodstvo popustilo zaradi teh nergačev, bi danes tisti nezadovoljneži ne mogli uživati v igri, ki jo predvaja ravno ta igralec.

Da, tudi ni mogoče, da bi se ta kriza — če smatramo kot tako današnje stanje liginega moštva — hitreje in na drug način prebrabila, kajti najvažnejše vprašanje pri vsem je denarno vprašanje. Zlasti se danes, ko so prišli v ligo trije novi klubi, ki si bodo pridobili dovolj rutine in ker bodo spopolnili svoja moštva. S čim? Denarno vprašanje je mnogo bolj zadovoljivo kot pri našem klubu. Mesta Varaždin, Zemun in Skopje so manjša ali pa ubožejša kot Ljubljana in vendar so klubska denarna sredstva močnejša kot ljubljanska. Kje je temu vzrok? Gotovo ne v Delovnem odboru! Vsek si ga sam lahko razloži.

Če pa kdo misli, da se da naš nogomet dvigniti brez velikih denarnih izdatkov na kakšen drug način kot na ta, ki si ga je izbral Delovni odbor kluba, potem je vsakemu dano, da prevzame to stvar v svoje roke in da poskusi srečo. Vsi naj bodo prepričani, ki hočejo to, da jim bo odbor od srca hvaležen in da jim bo ravno tako iz srca rad prepustil te odborniške dolžnosti. Sami bodo veseli in se veselili v vsem, če bo mogoče komu pripeljati klub na ono višino, katero vsi želimo. Potem bomo lahko rekli: SK Ljubljana gre naproti velikim uspehom športnega udeleževanja v korist in zadovoljstvo ter pohranjenosti slovenske športne zmoglosti. — Delovni odbor SK Ljubljane.

naj bi bil že skoraj zaključen in se poudarja, da pride Gajer tja kot amater in da je pravi cilj njegovega prihoda v Francijo nadaljevanje študija. Vest o Ivici Gajerju pa ne bo držala, kajti on je vezan igrati za Hask s podpisano pogodbo in službo v zagrebški občini. Vendar pravijo Zagrebčani, da gre v tem primeru za njegovega brata Zvonka, ki je bil te dni v Marseju. Ivica namreč nima pojma o kakih pregovorih z marsejskim Olimpic-om. Ni pa izključeno, da je njegov starejši brat Zvonko, bivši igralec Gradjanskega, Haska in Hajduka na račun svojega brata kaj ukrepal. Seveda pa je drugo vprašanje, če bo Olimpic vzel Zvonko-ta namesto Ivice.

Državne lovske strelske tekme v Mariboru

Krasen uspeh Mariborčana Roberta Vukmaniča.

Maribor, 17. oktobra. Ob priliki vsedravnega kongresa lovskih društev v Mariboru so se vršile v soboto in včeraj tudi vsedravnne tekme v lovskem streljanju na strelišču v Radvanju. Za te tekme je vladalo med strelci veliko zanimanje ter je nastopalo na njih 16 najboljših strelskih tekmovalcev iz vse države, med njimi tudi mnogi taki, ki uživajo mednarodno sloves. Tekme pa so zanimale tudi občinstvo ter se je zbralo zlasti v nedeljo popoldne na radvanskem strelišču več sto ljudi, ki so z vso napetostjo zasledovali ogorčeno borbo strelcev v tekmi na leteče glinaste golobe. Tehnični rezultati tekmovalca so bili sledeči:

I. Izzinjajoči srnjak: 1. Vukmanič Robert 18, 2. kapetan Glišič 16, 3. dr. Viktor Gerek 15, 4. Drnovšek Marko 14, 5. Sprager Alojz 14, 6. Anton Gorup 12.

II. Bežeča svinja: 1. dr. Viktor Gerek 15, 2. Sprager Alojz 14, 3. Janežič Rudolf 12, 4. Gorup Anton 10, 5. Janežič Teo 7, 6. kap. Glišič 7.

III. serija 10 glinastih golobov: 1. kapetan Glišič 7, 2. Drnovšek Marko 3.

IV. serija 10 bežečih zajcev: 1. Vukmanič Robert 8, 2. Sprager Alojz 8, 3. Janežič Teo 8, 4. Gorup Anton 7, 5. Janežič Rudolf 7, 6. dr. Viktor Gerek 5.

V. Serija 50 golobov: 1. Vukmanič Robert 49, 2. Janežič Rudolf 46, 3. grof Bombeles 46, 4. Janežič Teo 43, 5. dr. Gerek 43, 6. Ivkovič Lj. 42.

Vzporedno z državnim prvenstvom so se vršile tudi tekme mariborskih strelcev za prvenstvo Maribora in za prehodni pokal mariborske mestne občine. Ze tretjič si je osvojil ta pokal Robert Vukmanič. Vukmanič je poleg pokala prejel tudi častno nagrado Osrednje zveze lovskih organizacij kot najboljši strellec vseh disciplin. 146 točk si je v prvenstvu Maribora osvojil Rudolf Janežič. 136 Teo Janežič in 94 kap. Glišič.

Razpis

zaključne medklubske kolesarske dirke SK Železnica v Mariboru, ki je priredil dne 30. oktobra 1938, zve zano obnem s klubskim prvenstvom, na progi Maribor—Hajdina—Pragersko—Slov. Bistrica—Maribor. Dolžina proge je 65 km.

Start je določen ob 8.30 pred stadionom SK Železnica v Mariboru ob Tržaški cesti. Cilj istotam. Nagrade: I. pokal, II. in III. darilo, IV. in V. kolajne. Klubski prvak prejme posebno kolajno. Pri javnosti znaša 10 din.

Običajna splošna določila se dobe pri klubu.

Kakor krti so se zarili pod zemljo

Vojaška teorija razlikuje v načinu bojevanja dve vrste vojn: maneversko ali pokretno vojno in pozicijsko ali rovojsko vojno. Razlika med njima povedo že oznake same: pri maneverski vojni je eden glavnih elementov gibanje in premikanje armad, dočim izkorišča pozicijska vojna le ogenj in teren. Maneverska vojna je podobna borbi dveh šahistov na šahovnici: na obeh straneh se izvrši koncentracija vseh sil, koncentraciji sledi razpored in nato premikanje sil, pri katerem vsaka stran teži, da doseže odločilni spopad pod pogoji, ki bodo zanjo najugodnejši. — Spredaj nastopajočim delom je poverjena najdelikatnejša naloga: poiskati sovražnika, voditi borbo z njim, dokler se glavne sile ne razvijajo in pripravijo. Nato sledi spopad, bitka, po bitki gonjenje premaganega od zmagovalca itd. — V pozicijski vojni pa se obe fronti zakopljeta v zemljo, se utrdita z vsemi mogočimi sredstvi in stremita za tem, da bi v ugodnem trenutku na ugodnem mestu prebili nasprotno črto. Pozicijska vojna sama ne privede do odločitve, odločitev prinese vdor v nasprotnikovo ozemlje in osvajanje nasprotnikovih predelov.

Zdi se pa, da bo današnje načelo, ki se ga države poslužujejo že v miru, da namreč zavarujejo svoje meje neprodušno z betonom in jeklom, nekoliko ali pa še precej spremenilo bodoči način vojskovanja. Saj smo imeli v zadnjih tednih spet priložnost slišati o raznih Maginotovih in drugih črtah, o kateri vsi znova in znova zatrjujejo, da so nepremagljive. Če je to res, potem bi za ohranitev miru ne bilo nič drugega potrebno, kakor da vsaka država na svojih mejah zgradi takšne in takšne »nepremagljive« obrambne linije in nihče več ne bo silil v vojno. Temu pa najbrž ne bo tako. Kaj je n. pr. ubogi Češkoslovaški pomagal, da je 12 milijard vrgla za beton, jeklo in žice na svojih mejah! Ta denar je bil gladko vržen proč.

Maginotova črta

Oglejmo si danes nekoliko, kakšne so te linije, ki naj v bodoče varujejo mir v Evropi, po opisu vojaškega sodelavca milanske »Corriere della Sera«.

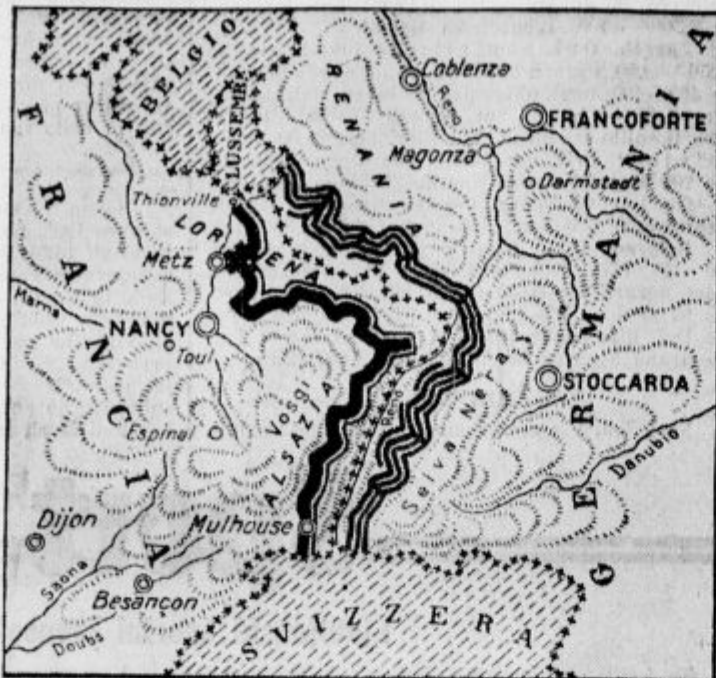
Ozemlje, na katerem je zgrajena francoska Maginotova linija (ime ima po vojnem ministru, za čigar ministrovanja se je gradila), nudi skoraj povsem običajno sliko. Pokrajina je zdaj enolična, zdaj malo bolj peštra, na mnogih krajih pa skoraj stalno zastrta z meglo. Toda če bi natančneje gledal po tej pokrajini, bi opazil, da se med zelenjem skriva bodoča žična ovira, na nekaterih mestih pa bi videl čudne krtine iz debelega jekla, ki jim pa moraš priti čisto blizu, da jih opaziš. To je vse, kar je od Maginotove linije videti nad zemljo. Na krajših presledkih pa je opaziti na vidnem mestu pritrdjena opozorila, ki opominjajo vsakogar, naj se ne približa prepovedanim krajem. To so vljudni pozivi za onega, ki ne ve, toda strašni za onega, ki ve, pa bi hotel še več vedeti.

V sredini teče Ren, usodna reka še iz Cezarjevih časov. Na zapadu jo čuva Maginotova, na vzhodu Siegfriedova linija. Maginotova črta se razteza od Švice do Belgije. Zgrajena na principu stalno zasadenih močnih utrd. Ali se v resnici more smatrati ta linija za neprehodno okopno zapreko, kakor je bil svojčas kitajski zid, ali pa samo za obrambno sredstvo, ki naj v prvih dneh vojne brani Francijo od vdora sovražnika. Na to je težko odgovoriti.

Za vzorec so graditeljem Maginotove linije služili načrti in obrambna načela italijanskih inženirjev iz 15. stoletja. Ti italijanski inženirji so pojmovali utrdbe kot sredstvo za obrambo z boka. Te utrdbe naj bi ščitile zbiranje velikih sil, odrejenih za maneversko vojno, za širokopotezen udar, obenem pa naj bi bile opora uspešne obrambe. Tako so mislili ti italijanski inženirji v 15. veku.

Razpored utrd je takšen, da omogoča čim boljši pogled naprej preko goste mreže, ki se razteza do prvih enot, ki so opremljene z zelo občutljivimi aparati, kateri omogočajo opazovanje sovraničnega ozemlja na kilometre daleč.

Črta sama pa sestoji iz neprekinjene verige utrd iz ojačenega betona. Te utrdbe so tako razmaknjene in stopničasto razporejene, da omogočajo borbo spredaj, s strani in zadaj. Prva, daleč

naprej pomaknjena črta sestoji iz strojniških gnezd (pravijo, da te strojne izstrele 1200 strel na minuto), ki so pripravljene, da kakor gasilske brizgalne začno svoje delo na ogroženem področju. Druga linija sestoji iz okopnih stolpov, ki pa so čisto malo dvignjeni iz zemlje, in kazemate za topove premera 155 mm in za druge topove srednjega kalibra.

Strateška načela so prilagojena značilnostim terena — reke, gozdovi, gorski masivi. Predvideno je seveda tudi, da se v primeru potrebe izkoristi tudi narava. Pri Belgiji ima branilec na francoski strani možnost uprizoriti povodenj, kakor je bilo že l. 1914.

Pod zemljo pa je seveda vse prevrtno s hodniki, ki se prepletajo med seboj kakor v labirintu. Tu so prostori za spanje, kuhinje, skladišča, dvigala, železnice itd., o čemer je bilo že mnogo pisanega.

Topovska žrela v kazematah in okopnih stolpih so povsem nevidna. Preden top ustreli, se avtomatično odpre puškarica, top pomoli cev ven, v naslednjem trenutku pa cev spet izgine v odprtini, ki se avtomatično zapre nazaj. Kadar delujejo ti topovi-velikani, jih krije nešteto malo-

Anglija obrača hrbet Evropi

Politično potovanje kralja Jurija

Svet se je začudil, ko se je razširila vest, da bo angleška vladarska dvojica potovala v Ameriko, končni cilj tega potovanja bo Kanada. Da bi kralj v tako resnih časih potoval za razvedrilo, je neverjetno. Kakšen pomen naj torej ima to kraljevo potovanje? Sestanek obeh poglavarjev največjih angleških govorečih držav? Obisk vladarske dvojice v Parizu in navdušen sprejem je bila pomembna demonstracija edinstva med obema zapadnima veselilama, ki sta se kljub vsemu samo nekaj tednov pozneje pred nemško vojno grožnjo tudi skupno umaknili. Potovanje vladarske dvojice v Ameriko pripravljajo čisto na tihem, pa se kljub temu pojavljajo prva poročila o načrtu, ki se zdi fantastičen, pa ima le realno podlago za bodočnost.

Svetovna sila spreminja svoj obraz

Najodličnejše osebnosti na Angleškem si zamišljajo bodočnost svojega imperija nekako takole: Po Juriju VI. bo najbrž Elizabeta, hčerka vladajočega kralja, zasedla prestol, na katerem sta sedeli že dve največji vladarici sveta, Elizabeta in Viktorija. Pod vladjo obeh teh žen je dosegla Anglija višek slave in moči. Zato naj bi Elizabeta II. — tako vsaj upajo angleški zgodovinarji — uvedla novo dobo, ko bo moč Anglije zopet zaslovela po vsem svetu. Središče svetovne veselice pa ne bo več London, tudi buckinghamska palača ne bo več sedež kraljeve družine — Elizabeta bo vladala v novem, sijajnejšem gradu v Ottawi, sedežu kanadske vlade. V skupini poslopij na mestnem trgu, kjer je bil doslej samo kanadski parla-

kalibrskih topičev, tako da jih sovražnik ne more odkriti.

Debelina in oblika oklopov je preračunana tako, da v primeru zadetja povzroči po možnosti odskok ali skliz izstrelka. Zelo verjetno pa je, da ne obstoji tak oklep, ki bi kljuboval granati iz 42 cm možnarja, če bi ta zadela polno. To je povsem razumljivo, kajti granata iz takšnega možnarja, ki tehta okrog 1000 kg, more v gotovih primerih povzročiti udarno silo 3.000.000 kg.

Kadar bi bila Maginotova črta v polnem »obratu«, bi zaposlila v svoji notranjosti okrog 600.000 ljudi. Kakor pa sami graditelji priznavajo, ta utrjena črta ne predstavlja onega, kar je n. pr. v starem veku predstavljal kitajski zid, vendar jo smatrajo za močno strateško brano, ki more vzdržati naval ogromnih dimenzij.

Siegfriedova črta

Do pred nekoliko meseci se je govorilo samo o Maginotovi liniji kot o najmočnejši in najčudovitejši utrdbi na svetu. Pred kratkim pa so se že pojavili glasovi o še močnejši obrambni črti, ki raste nasproti francoske, in to je nemška Siegfriedova linija. O tej obrambni gradnji doslej še ni podrobnejših podatkov. Pomen te črte je mogoče presoditi samo po Hitlerjevih besedah v Nürnbergu: »Siegfriedova linija je najsilnejše vojaško delo vseh časov«, in po razgovoru, ki ga je imel dopisnik »Daily Mail« s Hitlerjem, ki je dejal: »Ustvarili smo črto po lastnih zamislih in napravili zaščitno črto, ki bo kljubovala v primeru naše defenzive vsaki sili na svetu, ki bi se drznila navaliti na nas.«

Pri gradnji utrd je zaposlenih okrog pol milijona ljudi, številni bataljoni vojaških inženirjev in tehnikov in več divizij pešcev. Železnice so stavile dnevno na razpolago 8000 vagonov. Poraba peska prekaša vsak dan 100.000 ton. Ko bo črta končana, bo vsebovala 17.000 utrjenih okopnih enot. Način obrambe je zamišljen tako, da se bo vršila po potrebi na treh in štirih linijah, tako da sega celotna obrambna črta v širino do 50 km.

Ta velikanska obrambna zgradba se more primerjati z ogromnim podzemskim gradom, ki je zgrajen iz ojačenega betona in se razteza vzdolž vse meje. Ta pravilnično-strahotni podzemski grad omogoča življenje in odpor svojih branilcev za dolgo dobo. Na zemeljsko površino sploh ni treba priti. Obkoljevanje je izključeno. Tudi slučajni predor, ki bi bil mogoč samo z močnimi okopnimi enotami, bi končal s porazom napadalca, za kar je temeljito poskrbljeno.

Kakšna so bojna sredstva, s katerimi je opremljena linija, ni znano. To je mogoče samo ugibati po siloviti iznajdljivosti Nemcev na področju bojnih sredstev. Treba se je spomniti na »debelo Berto«, ki je iz daljave 120 km obstreljevala Pariz, ter na današnje strahotne nemške vojne izume.

Dejstvo je, da si na Renu stojita nasproti dva ogromna obrambna pasova, katerih silo in odpornost pa bo utegnla preizkusiti samo morebitna vojna.

ment, bo zboroval parlament stare Anglije. London bo ostal samo še glavno mesto male britske province v Evropi, trgovišče prve vrste, eno največjih pristanišč — sveta, ampak moč imperija bo prihajala iz Kanade. Tam se stikajo niti iz vseh delov sveta, kjer so brit. dominioni in posestva, in od tam je skoraj do povsod enako daleč, do Avstralije, Indije, Južne Afrike ali do angleških pomorskih trdnjav v Evropi, do Gibraltarja, Malte ali tudi do Suez v Afriki ali do Adena v Arabiji.

Pogled na globus nam pokaže, kakšno nerazmerje vlada med razsežnostjo, lego britanskih otokov in med ogromnim kompleksom angleških dominionov. Angleški otoki so pri največji generalni skušnji za evropsko vojsko pokazali, da so proti odločnemu zračnemu napadu le slabo zavarovani. In ker angleška posest v Evropi itak ne more prehraniti vseh pre-

Resnica o dunajskih dogodkih

»Osservatore Romano« je objavil naslednje podrobnosti o dogodkih na Dunaju dne 7. okt.:

V cerkvi sv. Štefana je bila zbrana katoliška mladina, kateri je govoril kardinal Innitzer in jo prosil, naj ostane zvesta krščanski veri. Ti mladi možje, katerih je bilo okrog 6000, so po končani cerkveni slovesnosti zunaj cerkve priredili kardinalu manifestacije, ko so se oddelki socialistično-nacionalne mladine in SA zbrali pred kardinalovo palačo, metali kamenje v vrata in zahtevali, naj oblast internira kardinala v koncentracijskem taboru. Innitzerjev tajnik je obvestil policijo in demonstranti so morali ob 23 zapustiti prostor pred palačo.

bivalcev imperija, so pogledi političnih in gospodarskih strokovnjakov naperjeni proti Ameriki, kjer je v Kanadi na ozemlju 3.700.000 kvadratnih milj prostora in dela še za milijone ljudi.

Tovarne se selijo

Že pred meseci so angleške zračne sile začele pripravljati, da preselijo tovarne za letala v Kanado. To so splošno smatrali za previdnost. Zakaj v nekaj urah se lahko pojavijo nad britanskimi otoki in začnejo svoje uničevalno vojsko. Sedaj se je pa pokazalo, da so bile vse te odredbe le prvi koraki za splošno preselitev oblasti in vlade na ozemlje največjega dominiona. Tudi kapital se je polagoma že začel seliti. Velike banke gradijo svoje podružnice v Kanadi, da bodo nekega dne lahko neopazno zamenjale centrale in filiale.

Fantastičen načrt

Kanada ima danes 11 milijonov prebivalcev na ozemlju, ki je štiridesetkrat večje kakor evropska Anglija. Del ozemlja seveda ni pripraven za naselitev, ostane pa še vedno dovolj prostora za priseljevanje. Danes znaša število Angležev, ki se izselijo v Kanado, letno milijon. To število nameravajo polagoma zvišati in upajo, da bodo v dvajsetih letih preselili znaten del angleškega prebivalstva. Zapadno Kanado je treba večinoma še preiskati, vendar si slikajo tam domnost Angležev v najbolj rožnatih barvah. Nato se bodo preselile cele osrednje organizacije vlade, mornarice in vojske, plovbe in najrazličnejših družb.

Os Anglija — Združene države

Politično nameravajo ustvariti novo močno kombinacijo, ki bo lahko odtehtala vse druge združene sile, novo os Anglija—Združene države. Predsednik Roosevelt je to v nekem govoru že omenil. Obe najpomembnejši sile na zemlji, obe najmočnejši vladni sveta se tesno združita in tvorita falango proti ekspanzivnim željam drugih. Največje angleško morsko oporišče bo Vancouver na zapadni obali Amerike. To bo za Japonsko silno neprijetno, ker se ne bo mogla izogniti kontroli svoje moči na Daljnem vzhodu. Opirališča v Hongkongu in Singapore, stebra angleške svetovne sile, se bosta tako kar naenkrat približala središču angleške pomorske sile. In če bosta angleška in ameriška mornarica hoteli skupno opravljati kontrolo nad svobodnimi morji, bo vsak tuj poseg sam od sebe odpadel...

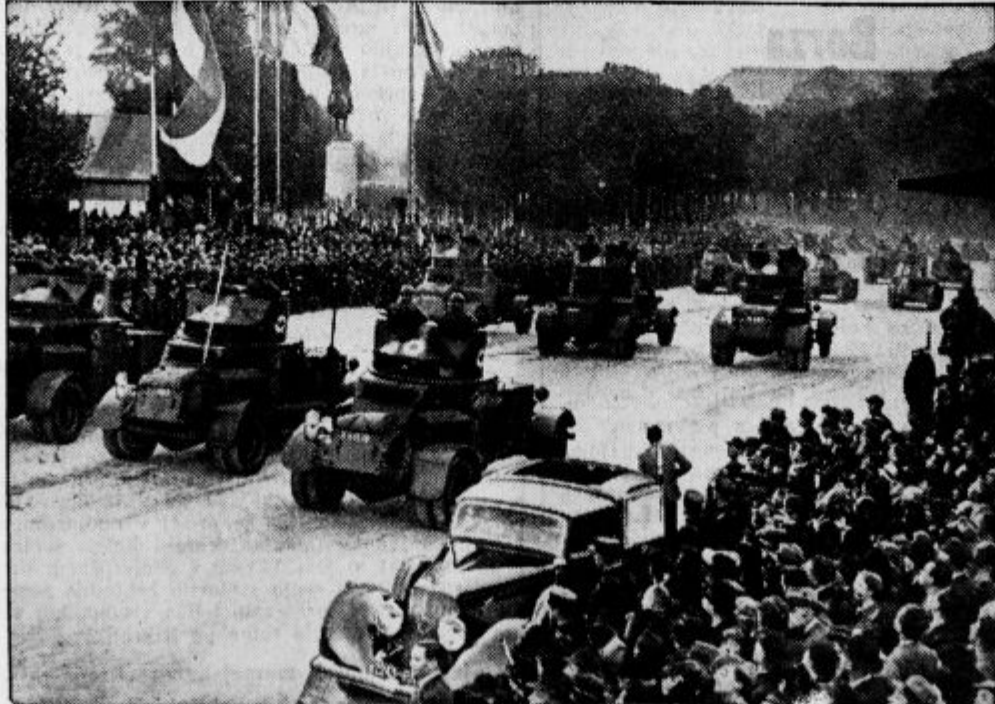
To so misli in načrti angleških krogov pred obiskom kralja Jurija pri Rooseveltu.

»Nesrečnež, zakaj ste zavezali svoji ženi usta?«

»Gospod doktor, saj ste ji vendar ukazali največji mir!«

Spomenik belgijskemu kralju Albertu v Parizu

V Parizu so Francozi postavili spomenik pokojnemu belgijskemu kralju Albertu, ki se je pred več leti smrtno ponesrečil v gorah. K odkritju je prišel tudi sedanji belgijski kralj Leopold, ki ga vidimo na sliki, ko govori pri odkritju spomenika. Druga slika pa nam kaže parado okopnih avtomobilov, ki so jo ob priliki odkritja spomenika priredili pred belgijskim kraljem in francoskim državnim predsednikom Lebrunom

V enem mesecu ostareli in se zopet pomladili

Alfer Barnes je bil zaposlen v neki strojni tovarni v Birminghamu. Po nesreči mu je roka zašla v stroj in odrezali so mu tri prste... To pa niso bile edine posledice te nezgode. Kmalu po nesreči se je pojavila pri Barnesu, ki je šele 45 let star, popolna ostarelost. Izpadli so mu skoraj vsi lasje. Na novo zrastle lasje so bili čisto beli. Tudi sicer je Barnes v enem mesecu postal starček. Njegovi prijatelji ga na cesti niso več poznali. Pod takimi okoliščinami tudi ni mogel dobiti nobene nove zaposlitve. Tožil je torej tovarno za odškodnino. Ko so poklicali nepristranske izvedence in jih pozvali, naj skušajo preceniti starost Alfreda Barnes, so mu prisodili 70 let. Sodišče je priznalo Barnesu enkratno odškodnino v znesku 26 funtov sterlingov in dosmrtno tedensko pokojnino 3 šilingov in 1 pence. Sedaj pa pride tisto, kar je najbolj čudno. Ko je postala sodna odločitev pravomočna, so začeli Barnesu zopet rasti črni lasje. Tudi telesno je postalaj od dneva do dneva krepkejši in danes je že prav tak, kakor je bil pred svojo nesrečo. Ker pa velja sodna odločitev do njegove smrti, bo šel Barnes lahko mirno nasproti svoji novi mladosti.

Kaj sodite o meščanski šoli?

XIII.

Meščanska šola je danes tvorba, ki hoče s svojo srednjo kvaliteto zadovoljiti najširše ljudske plasti po izobrazbi. Zato na meščanski šoli ni nikakega izbora materiala, nobene tekmice v znanju, pouk je le na povprečni višini, nobenega prizadevanja za podvig nadarjenih, kajti od mladine se zahteva le povprečne zmognosti.

A zopet se oglašajo danes vsepovsod zahteva po poglobitvi pouka, kar je edina prav in v korist mladini sami in narodu. Seetavljenost učne snovi je danes v meščanski šoli dokaj nepraktična, saj nekaterih predmetov mladina niti ne potrebuje, v tolikem obsegu. Bolje bi bilo poglobiti važnost na poglobitev v učnih predmetih, torej na študij v globino, iz katerega se da z duhom črpati neskončno več kot s polovičarskim znanjem na širino.

Sicer pa se naj poveri poučevanje na meščanski šoli v ta namen temeljito izobraženim vzgojiteljem. Resnica je, da to mešanje učitelstva, kakršno je sedaj, nikakor ni meščanski šoli v prid. Zato se mora to vprašanje najprej rešiti, namreč da se nastavlja na meščansko šolo enotno izobražene učne moči, ne pa poleg učit. abiturientov diplomiranih filozofov in profesorjev. To nasprotstvo, ki čisto izvira iz tega, da učitelj s tečajem za meščanske šole ali z dveletnim pedagogijem ljubosumno preži na profesorja z akademsko izobrazbo ter hoče, da profesor ko-

raka v šolskem etvarniškem procesu v istem tempu z njim, — take razmere so čisto mučne tako za profesorja kakor za učitelja ter ustvarjajo v meščanski šoli vedno močnejši tlak napetosti. Stvarniški proces na šoli pa zahteva predvsem enotno izobražene in res kvalificirane učne moči, ako hočemo, da se dvigne socialni in kulturni pomen meščanske šole.

Meščanska šola sama kot taka pa naj se preimenuje v nižjo strokovno srednjo šolo, kakršna tudi po svojih predmetih in učnem smotru že dejansko je.

Zelo važen je na meščanski šoli tudi rokoto-ren pouk. Za ta pouk naj se nameščajo vsaj nekoliko pedagoško izobraženi ljudje, ne pa učne moči iz kake »zanatske šole«, katere moči nimajo niti učiteljske šole ali sploh kakršne koli pedagoške naobrazbe. Tudi žensko ročno delo je danes važna izobrazbena dobrina in je treba zato sposobnih, pedagoško izobraženih učiteljev, da vzgoje mladino k ljubozni do ročnega dela, ki je trajni vir družinskega blagostanja.

Trudimo se in delamo vsi predvsem na notranji preroditvi meščanske šole ter upoštevamo potrebo časa po splošno, temeljiti in zaključeni izobrazbi mladine, tako da bomo vzgojili v meščanski šoli naraščaj prvotnih, samostojno mislečih, značajnih mladih ljudi, ki bodo sposobni za ta ali oni poklic in prepojeni z narodno kulturo ter zakoreninjeni v zemlji. Prof. E. D.

Očeta štirih otrok zaklal

Bizeljso, 17. oktobra.

Bizeljso je prod groznim vtisom strašnega uboja 40letnega posestnika in očeta štirih neprekrbljenih otrok Ilijaža Franca iz Spodnje Sušice. Svoči ob pol 7 se je vračal s svojim bratom in soročniki po državni cesti. Na Spodnji Sušici se je poslovil od njih ter je šel sam po cesti proti domu. Blizu znane stare Balonove lipe se je pripe-ljal za njim neznani kolesar, ki je imel zelo slabo luč. Imel je namreč v papir zavito svečo, ki pa je zaradi močnega vetra hudo pojomala. Kolesar je bil vinjen. Ko se je pripeljal do Balonove lipe, je z vso silo treščil v Ilijaža in ga prevrnil v jarek. Prav tako se je kolesar prevrnil na tla. Vinjenega kolesarja je to razjezilo, skočil je k Ilijažu in mu brez besed zasadel nož v prsa, nato pa zbežal. Sunež noža je bil tako močan, da je nož presekal Ilijaž rebra in napravil veliko rano v prsih, da so se videla pljuča. Toda močna narava je dvignila krvavečega moža, da je vstal in stopal kakih 30 korakov proti mostu, kjer je omahnil ob potok in obležal. V groznih bolečinah se je zvijal ob vodi. Slišali so ga Balonovi in orožniški poveljnik, ki stanuje v bližini. Odhitei so proti mo-

stu. Pod mostom so našli v mlaki krvi ležečega Ilijaža. Absolvent kmetijske šole Balon Franca ga je prenesel do bližnjega Balonovega gospodarskega poslopja, kjer so ga položili na slamo, nato pa poklicali banovinskega zdravnika g. dr. Popova iz Bizeljsega. Vsaka pomoč pa je bila zaman. Ilijaž je po četrturnem hudem trpljenju izdihnil. Navzoči so ga spraševali, kdo ga je zabol. Odgovoril je: »Hrvat so me.« Orožniki skrbno zasledujejo ubijalca. Doslej še niso našli nobene sledi, vendar pa je upati, da bo kmalu v rokah pravice. Na Bizeljso prihajajo namreč ob nedeljah večkrat skupine Hrvatov, ki izvajajo in povzročajo stalno nemire in pretepe. Danes popoldne so Ilijažovo truplo raztelesili. Pri raztelesenju so bili navzoči dr. Karlovšek, zdravnik iz Brežic, zdravnik iz Bizeljsega dr. Popov in orožniški poveljnik. Bizeljčani ne pomnijo tako groznega uboja in se zgražajo nad brezvestnostjo ubijalca, ki je pobegnil. Vse pa sočustvuje z ubogo družino. Pokojnikovo truplo bodo jutri položili k večnemu počitku. Ilijaž je bil vzoren gospodar, dober in skrben oče svoji družini. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljen naše iskreno sožalel.

Kriminalna posvetovalnica je potrebna

Z bojaznijo zasledujemo v časopisih poročila o groznih zločinih, ki se dogajajo v mestih in na deželi. Roparski umori, umori, ropi, vlomni, tatvine in drugi zločini ogrožajo naše življenje in lastnino. Vzemirjeni begamo in iščemo pomoči in nasvetov pri varnostnih oblastvih in njenih organih.

Navedemo naj tele primere, katerih žrtve so bili na primer nekateri duhovniki: Zverinski roparski umor župnika Franca Kušarja v Mengšu in dva druga vlomna v tamnjen župnišče in cerkev. Vlom v župnišče v Ribnem, vlom v kaplanijo v Komendi, drzen vlom v župnišče v Brusnicah, dvakratni vlom v župnišče pri Sv. Trojici, vlom v župnišče Javorje nad Poljanami, vlom v karmelski samostan v Mostah, drzen roparski vlom v župnišče v Mošnjah, vlom v župnišče v Lomu, vlom v župno cerkev pri frančiškanih v Šiški, kjer so storili ropalji kip Svetojorske Mater božje in odnesli za okoli 25.000 din vrednih zlatih predmetov, ki so jih darovali verniki, in vlom v župnišče v Radovljici. Nadalje je bilo še mnogo malih tatvin po župniščih in cerkvah, ki pa niso javnosti znane. Dobro bi bilo, da bi se ustanovile v naši državi kriminalne posvetovalnice. V tem smislu delujejo inozemske varnostne oblasti pri večjih policijskih ravateljstvih, ki so ustanovile posvetovalnice za občinstvo, kjer dobivajo stranke potrebne nasvete in pojasnila glede varnostnih ukrepov v primeru vlomov, ropov, požigov in drugo. Nasveti so tudi za pregled objektov, kako bi se zavarovali pred zločini.

Neki inozemski list je lansko leto pozval policijsko oblast, naj pouči občinstvo zaradi številnih vlovov, kako naj se zavarujejo proti tatvinam itd.

To nam je mogoče le, če se malo seznamimo z delovanjem zločincev. Seveda nam je treba nekoliko pogledati in se zamisliti v njihove trike, navade, posebnosti in prekanjenosti. Najbolj važno pa je, da se poučimo, kaj nam je ukreniti v primeru, če bi se pri nas izvršil zločin, kako naj se zastraži in zavaruje kraj ali prostor izvršenega dejanja, da v svoji nevednosti in v razburjenju ne zabrišemo ali uničimo sledov, ki so brezdvomno ostali za storilcem. Če je na kraju zločina ostalo po drugih osebah vse nedotak-

njeno, je dano varnostnim organom dovolj prilike, da z lahkoto začno poizvedovati.

Zavarovalnicam se nudi prilika sodelovati v zvezi z zavarovanjem in posvetovalnico, zlasti v zadevi zavarovanja proti vlovu, tatvinam itd.

Vse varnostne odredbe so le v tem primeru uspešne, če se vsi nasveti, pouk in pogoji vestno izpolnjujejo.

Na razstavi v Frankfurtu je bila razstava, kjer je tudi policija razstavila fotografije strogo kriminalnega udejetovaneja. Ta razstava je zbudila veliko senzacijo. Ugledni kriminalisti in profesorji so se izjavili, da je ta razstava namenjena občinstvu in da bo dosegla učinkovite uspehe.

V splošnem se povsod polaga premalo važnosti, kako se zavarovati pred vlovni. — Ivan Toplikar, višji policijski nadzornik v pokouju.

Jesenice

Izredno lepa udeležba je bila na obnem zboru Katol. prov. društva v sredo. Iz poročil funkcionarjev glavnega odbora je bilo razvidno vsestransko agilno delovanje društva, ki družji v svoji organizaciji gledališki odsek, godbeni odsek, peyski odsek, ženski odsek, dekliški odsek, fantovski odsek in kino-odsek. Občni zbor je vodil predsednik g. Janko Sranec. Podpredsednik g. Miha Solar je podal lepo poročilo. Iz tajniškega poročila g. kaplana Govekarja posnemamo, da je članstva okrog 500. Blagajniško poročilo kaže odplačevanja dolgov na domu, ki bo postal kmalu čista last društva. K temu veliko pomaga kino. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen pred-sednik Aljaža g. Pozenel Alojzij. Zaradi dolgih poročil se bo občni zbor nadaljeval v 14 dneh. Na predlog g. Sranca je občni zbor izvolil bivšega kaplana g. Križmana za častnega člana KPD zaradi njegovih velikih zaslug za zgradbo prosvetnega doma, kar je bilo sprejeto z odobravanjem.

in je bila tako tiha, da bi obupal, si je mislil prior in zmoli očenaš za vse žalostne duše.

Okrog tretje ure zjutraj so odmevali urni kora-ki po speči cesti, za kratek dih pozneje so ropotali trdi udarci po vratih lekarne. Ker ni spal, je bil prior prej kot Juan Landau na mestu in potolažil nepotrpežljivo trkajočega, da pride takoj lekarinar, ki je kmalu prihitel za silo oblečen v nočno suknjo, da bi odšel. Zunaj je stal isti Lutrov služabnik, ki je prišel nekaj ur prej iskati vina za dobrovoljnega gospoda.

»Gospod,« je zaklical tresoč se od groze ali mraza, »hitite brž z najmočnejšim lekom — doktor Luter je pravkar odšel s smrtjo.«

Lekarinar, katerega duša je pravkar počivala v vezech prijetnih sanj, se stree in vpraša: »Ali si ob pamet? Misliš, da imam vodo, ki oživlja mrtvece?«

»Brž, brž!« sili znova služabnik, »mogoče mu bo dal Bog vendar še enkrat milost.«

Lekarinar si je oblekel vrh nočne suknje velik plašč, vtaknil stekleničico poživljajočih kapljic v žep in odšel s služabnikom. Glasna govorjenje in tekanje po hiši je zbudilo tudi Giorgia, ki je prišel. Prior mu je razložil svoj strah.

Ker se je vedno bolj jasno kazalo, da ta noč ni primerna za spanje, sta vzela menih s seboj lučko v etanovanje in čakala, da se vrne lekarinar. Medtem sta se živo razgovarjala o ničevosti človeškega življenja. Se se je zaman boril prvi soj jutranjega mraka s temnim oblačnim nočnim nebom, ko je zaškrpal ključ v glavnih vratih in je zopet vstopil Juan Landau.

»Kako je umrl?« vpraša prior, ki mu je bilo v prsih srce, kot bi šlo za smrt najljubšega brata.

»Naj vama pripovedujem po vrsti, kolikor vem,« odvrne lekarinar, ko se zdihujoč usede v ulemajšč.

»Našel sem ga,« začne, »sredi sobe, kjer so mu pripravili prijatelji in etrežniki veliko postelo-ljo z mnogimi pernicami, s tremi blazinami in po-

Volitve

Somišljeniki JRZ v Ljubljani!

Ze prve dni reklamacijskega postopanja smo ugotovili:

1. da v volilnih imenikih manjkajo številni člani JRZ, ki sami najbrž mislijo, da so vpisani. Mestno tajništvo jih bo moglo vrekamirati šele, ko mu bodo dostavili potrebne listine;

2. da so podatki pri posameznih volilcih glede krstnega imena, poklica in stanovanja napačno vpisani. Te podatke je mogoče v reklamacijski dobi še popraviti;

3. da niso vpisani v volilnem imeniku zelo številni fantje, ki so v zadnjem letu dosegli 21. leto starosti;

4. da niso vpisani oni, ki so v zadnjem letu dobili jugoslovansko državljanstvo.

Zato nujno priporočamo vsakemu našemu volilcu, da se nemudoma prepriča, bodisi pri tajniku svoje krajevne organizacije JRZ, bodisi v mestnem tajništvu na Gosposvetski cesti 10/11, če je zanesljivo in pravilno vpisan v volilni imenik. Tam bodo dobili vsa potrebna navodila glede listin, ki so za reklamiranje potrebne. Ker se reklamacijsko postopanje 25. okt. zaključuje, nujno pozivamo vse naše volilce, da za stvar nemudoma poskrbijo.

Mestno tajništvo JRZ na Gosposvetski cesti je odprto vsak delavnik od 8 zjutraj do 8 zvečer. Telefon 37-64.

Mnogi naši pristaši, o katerih ne dvomimo, da bodo ne le s svojim glasom, temveč tudi z delom in agitacijo pomagali do čim prepričevalnejše zmage JRZ v Ljubljani, še niso podpisali pristopnice, na podlagi katere je šele mogoča pravilna razvrstitev v pristojno krajevno organizacijo JRZ. To so vsi oni, ki doslej še niso plačali članarine, katero dolžnost pravilno organizirani pristaši po-žrtvovalno in vestno vršijo že 3 leta. Vse te pozivamo, da se zgledajo takoj v mestnem tajništvu zaradi podpisa pristopnice. Le tako jih bomo mogli v volilni borbi pravočasno in točno obveščati o vseh važnih momentih borbe.

V časopisu je bilo napačno objavljeno, da ima volilno pravico vsak jugosl. državljan, ki je bil 10. oktobra t. l. najmanj 21 let star in je tega dne bival na ozemlju ljubljanske občine najmanj 1 leto. Pravilno je, ne 10. oktobra, temveč 25. oktobra, ki je zadnji dan za reklamacije. — Mestno tajništvo JRZ v Ljubljani.

Razpis

Štab mornarice v Zemunu je razpisal natečaj za sprejem iz civila v aktivno službo do 13 inženirjev strojne, električne, ladjedelniške, gradbene in kemične stroke in do 12 absolventov srednje tehnične šole za strojno, električno, ladjedelniško in gradbeno stroko.

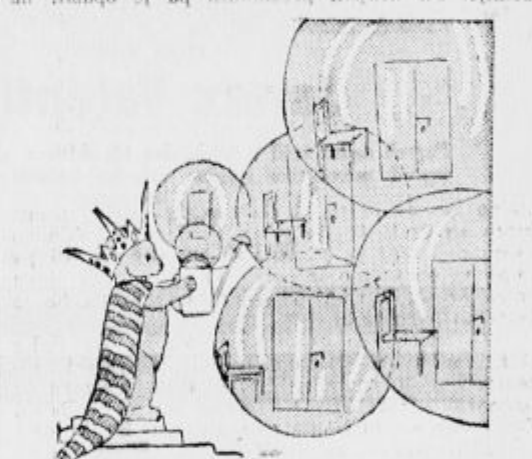
Podrobnejša obvestila in pogoji se lahko dobe vsak dan v adjutantskem oddelku mornariškega štaba v Zemunu.

Je iz pisarne adjutantskega oddelka Štaba mornarice v Zemunu, M. A. št. 32368/38.

Konč Ahačič:

Bumček in Bunkica

Vila Višavka pa ni mogla uloviti mačice, da bi jo podarila Bunkici, a oblački so premalo lepi. Vsa žalostna se je zato približala in potro dejala: »Le kanglico rose ubožca imam, zato ti skromno darilo dam. Želim ti pa, da vse dobiš, kar v sredu dobrem si želiš!«

No, Bunkica se je vendar tega darila najbolj veselila, ker je vedela, da jo ima Višavka rada. Hitro je segla po kanglici. Tedaj pa so začeli uhajati iz kanglice mavrično pisani balončki, ki so postajali vedno večji in večji, skoraj kakor male hišice. V balončke si lahko vstopil skozi vrata. Notri pa je bil stolček.

Ilse von Stacht

21

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

»Odkar se je Martin Luter oženil in tako udušil meniško potrebo naravnim potom, se dela, da je vzvišen nad napadi mesa in pozna samo še duhovne skušnjave, ki jih vzporeja z apostolom Pavlom, ki je ostal brez napadov od strani Tekle — kakor on Katrec, ko je bila dev desetletij njegova soproga.« (Poročil se je z ubego cistercijsko redovnico Katarino Bora 13. junija 1525.)

Na trgu v Eislebnu je odklical čuvaj deseto uro. Pri tem glasu je začutil Juan Landau v očeh navadni epanec; zato je prosil priorja Baltazarja pobožnega blagoslova in šel po opravljeni molitvi in pozdravu k počitku v svojo sobo.

Giorgiova duša je bila pravkar ugašena na visok glas uporne jeze nad pogansko umetnostjo življenja doktorja Lutra, zdaj se je pa trudil, da bi jo preugalsbil k pobožnosti. Prav tako se je trudil tudi prior. Dasi ga je namreč v mili prijaznosti manj bojevitost razburila tuja narava kot Giorgia, je vendar vzemirjala vsaka čudno krivoverska beseda njegovo čuječe srce, da ga je moral krotiti, če je hotel v miru moliti. To krotenje je naložil sebi in bratu Giorgiu. Spomnil ga je na božjo ravnodušnost Zveličarja, katerega učenci se morajo izkazati s potrpežljivostjo, ne pa z divjo strastjo. Molči naj, mu je ukazal, dokler ne dobi miru in odpuščanja tudi za sovražnike cerkve.

Ko je slišal Giorgio vdano predstojnikov ukaz, je laže dosegel spanje pravičnega kakor prior Baltazar, ki ga tudi po opravljeni molitvi ni pustilo v postelji, da ga je vsak udarec ure presenetil bežečega in nemirnega.

Zunaj je ležala temna noč nad zasneženimi polji — noč, ki je pogrešala celo tolažbe zvezd

je pozneje slabo počutil in zahteval gorkih obkladkov na želodec, kako niso končno okrog polnoči že več čutili utripa v njegovih žilah.

Jaz pa,« je končal lekarinar, »se nisem želel dalje muditi pri mrliču. O svetnikih pravijo, da razširjajo njihove duše duh po liliji, ko zapuste telo, krivoverec pa odide navadno s smradom. — Draga brata! Blizini mrtvega Lutra mi je jemala sapo: v smrti spodbujajo samo plemenite poteze pobožnega trpina, ukročen obraz velikana pa zbujva vso grozo umrljivosti. Poslovil sem se torej in se razveselil nočnega zraka, ki me je hladno in čisteče objel.«

»Leto svoje častnosti bi dal,« vzklikne prior z razburkanim srcem, če bi vedel, v katerem izmed treh onostranskih krajev je pristala duša tega moža!«

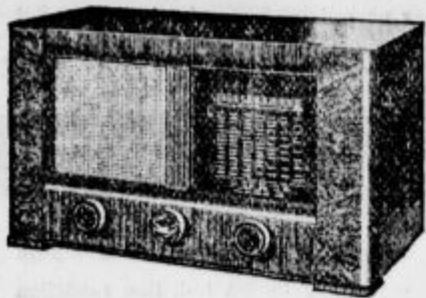
»Gospod,« vzvaluje Giorgio, »morete li dvomiti o tem? Če bi mogel Luter še sam govoriti, se vam ne bi obotavljal dokazati, da se mora peči v peklenem ognju on ali papežniki in da ni zaroke med obema ne v nebesih ne na zemlji. Če bi bil pa jaz sveti oče v Rimu,« — pri tem je Giorgio vstal a sedeža — »bi zgrabil oblast svojih ključev in da bi krščanstvo pobelode, razglašal Martina slovesno za prekletega, kot bi razglašal druge pred njim za blažene.«

»Bolje bi storil,« pravi prior, »da se spomniš vseh duš, ki so se ločile v miru, kakor da tako otroče govoriš. Bog naj drži roko nad nami in nas ne izroča zmedli.«

★

Dokler je pokrivala noč ves svet, se je zaključila razburjenost in strah zaradi smrti velikega moža v njegovi smrtni sobi, v etanovanju lekarinar in v sobah nekaj prestrašenih vratarjev. Z začetkom dneva se je razširila razburjenost po mestecu in od tu šla po nemški damovini, do koder so verjeli in spoštovali besede umrlega kot pre-roka.

Kdor ljubi glasbo, izbere

TRGOVINA
RADIO-APARATOV NA DEBELOPetceveni model s tremi valovnimi dolžinami od din 3750— dalje
Luksuzni model din 9750—

Mende

Iščemo zastopnike za svobodna področja.

Glavni zastopnik za Jugoslavijo

G. MINACH, SUŠAK

NJEHOVI
SEDANJI
IZDELKI:

Voda za usta

Milo za zobe

Pasta za zobe v tubah:
rožnatih — se ne peni
belih — se peni

Novost št. 407

Okusno, penete se sredstvo
za čiščenje zob

Mali oglasi

Službe iščejo

Brezposelni učitelj

Iščem s 1. novembrom
kakršno koli zaposlitev.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Abituriante« št.
16109. (a)

5000 din

dobri, kdor mi preskrbi
stalno službo kjer koli v
bližini Ljubljane. Ponud-
be upravi »Slovenca« pod
»Mala matura« št. 16159.

Jetika

je lahko ozdravljiva z
zelišč, kdor mi da ali
preskrbi delo ali službo -
sem za vsako boljše delo
zmožen - mu dam zeli-
šča in bo ozdravil brez
vsakih stroškov. Dopolje v
upravo »Slov.« pod »Zmo-
žen« št. 16460. (a)

Absolvent kmet. šole

za vsa dela, išče za ta-
koj, začasno brezplačno
mesto na večjem posest-
vu. Dopolje v upravo »Sl.«
pod »Brez doma« št. 16353

Pouk

Citre poučuje

Emil Mesgolit, Jurčičev
trg 2-II. (u)

Nemščino instruiram

za 10 din na uro. Pisati
v upravo »Slovenca« pod
»Sistem« št. 16454. (u)

Službodobe

Mehanika

po možnosti izurjenega
za popravila avtomobilov
in motorjev ter koles —
sprejemem takoj. Ponud-
be v upravo »Slov.« pod
»Mlad poštenjak« 16485.

Vrtnarja

sprejemem takoj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 16481. (b)

Posedstva

Lepo posedstvo

12 orlov, zidano stano-
vanjsko in gospodarsko
poslopje, z opeko krito,
na sončni legi, tik Mari-
bora, predam. - Wombek
Alojz, Rošpoh 10. (p)

Hiša

v Belgradu za
2.500.000.-in 1.200.000 din hipoteke.
Točni dohodki 500.000 din
te impozantne zgradbe iz
prilike in šest nadstrop-
pij, z velikim številom
lokalov in najmodernejših
komfortnih stanovanj. —
Osebo in tovarno dviga-
lo. Nahaja se v sredini
Belgrada na najpromet-
nejšem trgovskem kraju.

Za 950.000.-

in 350.000 din hipoteke.
Nova, letos zgrajena. Pri-
tilje in tri nadstropja.
Komfortna stanovanja. —
Točnih dohodkov 162.000
dinarjev.

Za 670.000.-

z zelo ugodnim dolgom
Upr. Fondov. Točnih do-
hodkov 170.000 din. — V
bližini gledališča. Nova,
večnadstropna, z več sta-
novanji po dve sobi in
predsoba ter popolnim
komfortom.

Za 650.000.-

Prilike in eno nadstrop-
je z lokalom in več sta-
novanji s tremi sobami in
ostalom. Točnih dohodkov
84.000 din. V centru, na
vogalu, 540 kv. metrov
površine, pročelje 46 m.
Samo svet je vreden več
kot označena cena. Dolg
po želji.

Za 550.000.-

in 200.000 din hipoteke
po 7%. Prilike in tri
nadstropja, nova, solidno
zgrajena, z najmodernejši-
mi komfortnimi stano-
vanji. Točnih dohodkov
76.800 din.

Pozor!

Našim kupcem preskr-
bujemo najzgodovijivejšo
kupovino z našo veliko
izbiro hiš in s solidnim
delom.

Centralni zavod

Obilčev venac 38

palača »Ta-Ta«, nasproti

»Ruskega carja«

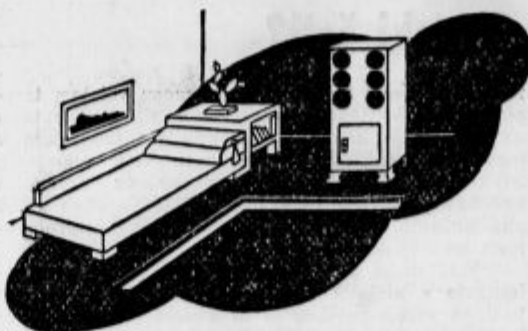
Telefon 25-766 - Beograd

Prodamo

KOLESA

najnovejši letošnji modeli
v največji izbiri napredaj
po neverjetno nizkih
cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrseva cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)V elegantno stanovanje
elegantno peč!

Emajlirane peči v najmodernejših barvah!

Zahtevajte brezplačen prospekt!

„ZEPHIR“ B. SUBOTICA

SAMOPRODAJA:

Ljubljana: VENCESLAV BREZNIK

Celje: R. RAKUSCH

Maribor: PINTER & LENARD

Brežice: LÖSCHNIGG & SCHMIDT

Zahtevajte povsod slovite „ZEPHIR“ štedilnike
iz iste tovarneIz trpežnega
nepremočljivega lodnanudi jesenske športne damske in moške
plašče od 240 din naprej — iste fan-
tovske in dekliske od 150 din naprej

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Volneno blago za

damske oblike,

moderni vzorci

Din 14—

moške tople sralce

Din 24—

moške nogavice

močne, moderni vzorci

Din 5—

moderne svilene

kravate

Din 7—

dam. sv. lene kombi-

neze in srajce

Din 24—

otroške svilene

hlačke

Din 6—

damske svilene

hlačke

Din 10—

damske moderne

svilene bluze

Din 20—

dam. hlačke in ma-

lice tople in močne

Din 8—

trpežne žen. sportne

bluze v vseh barvah

in velikostih Din 10—

tope nogavice žen-

ske trpežne za zimo

Din 9—

in razno ostalo blago po

neverjetno nizkih cenah

prodaja

„ZORA“

Ljubljana, Miklošičeva c. 30

Obiščite nas in prepričajte

se, da imamo veliko zalogo

in prodajamo dobro blago

po zelo nizkih cenah.

Nepremočljive hubertuse

dežne plašče in obleke,

najboljši nakup: Presker,

Sv. Petra cesta 14.

Deteljni odpadki

zmleti, so najboljši močno
krmilo za govedo, 100 kg 90
din. Tudi žilove odpadke
nudimo po 90 din. Sever in
Komp., Ljubljana. (1)

Patent »Kraljica peč«

ki se naloži le enkrat
dnevno, potem pa gori
ves dan, se dobi v vseh
velikostih pri A. Semenčič
in drug., Ljubljana, Mi-
klošičeva cesta 15, telef.
št. 48-67. (1)

Ženitbe

Življenjskega tovariša

do 50 let starega, držav-
nega uradnika ali upoko-
jenca, iščem. Gostilničar
ali trgovec ni izključen.
Posedujem opravilo. Dopol-
je v upravo »Slov.« pod
»Privatna uradnica« 16494

Stanovanja

Štirisobno stanovanje

v I. nadstropju, in tri-
sobno v manzardi, ves
najmodernejši komfort, sNOVI
NA ZRAKU
PREVETRENI PUDERPresenetljiva iznajdba
pariškega kemika za
kozmetikoPuder desetkrat finejši in lažji, kakor je
bilo doslej sploh mogoče misliti. Samo puder,
ki je lahek kakor pero, je odbran za uporabo.
To je presenetljiv nov način proizvodnje,
ki ga je iznašel neki pariški kemik in ki ga
sedaj izvaja Tokalon.BREZPLAČNO
100.000
SPECIALNIH
KASETZaradi
tega se pu-
der Tokalon
tako gladko
in enakomer-
no oprime li-
ca, pokriva joč
kožo s tankim,
nevidnim ovo-
jem lepote. Re-
zultat tega je po-
polna naravna lepota, tako različna od staro-
modnih težkih pudrov, ki so dajali samo videz
olepšanja. Poleg tega vsebuje puder Tokalon
tudi smetanovo peno, zaradi katere se obdrži
na licu osem ur. Tudi v najtoplejši restavraciji
se ni treba pudrati, če uporabljate puder
Tokalon. Ob koncu dolgih plesnih večerov bo
ostala Vaša polt še vedno sveža in brez vsa-
kega bleśa. Dobiva se povsod po Din 12.—,
20.— in 30.—. Po posebni pogodbi dobi lahko
vsaka dama, katera čita ta časopis, luksuzno
kaseto s štirimi vrečami pudra Tokalon raz-
ličnih ntijsa, da jih lahko sama preizkuša.
Kaseta vsebuje tudi dve tubici kreme
Tokalon, hrane za kožo, eno za dan, a drugo
za noč. Pošljite nam Din 5.— v poštinih
znakih za pokritje stroškov poštne, pa-
ketiranja itd. na adresu: Hinko Mayer &
drug., oddelek 10-S, Zagreb, Prška ul. 6.centralno kurjavo, odda-
mo v novi stavbi Goričar,
Sv. Petra cesta 29. (c)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana

Wolfova ulica št. 3

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

+

Globoko užaloščeni sporočamo, da je naš ljubljani

JOŽE VLAH

mestni tehnični uradnik in rezervni pehotni poročnik

v soboto v Žerovincih nenadno umrl. Prepeljali ga bomo v Maribor, kjer ga bomo pokopali

v torko ob 3. uri popoldne na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Sv. opravilo po pokojnem bo dne 19. ob 7. uri zjutraj v stolni župni cerkvi, v Ljubljani

pa v župni cerkvi v Šiški.

Maribor—Ljubljana, dne 17. oktobra 1938.

ŽALUJOČE SORODSTVO.

+

Danes ob 6. uri zjutraj je umrl prvi šef in soustanovitelj slo-
venjegraške bolnišnice, gospod

DR. HARPF JAN

primarij bolnišnice v pok.

Pogreb se bo vršil v torko, dne 19. oktobra 1938 ob 16. uri

v Slovenem Gradcu.

Zasluznemu pokojniku ohranimo časten spomin!

Slovenj Gradec, dne 16. oktobra 1938.

Bolnišnica v Slovenem Gradcu

ZAHVALA

Za dokaze iskrenega sočustvovanja povodom smrti našega ne-
pozabnega soproga in papana, gospoda

JOSIPA MARNA

gimnazijskega profesorja

izrekamo tem potom svojo globoko zahvalo. Posebno zahvalo smo
dolžni vsem onim, ki so blagemu pokojniku krasili njegov poslednji
dom, ter ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 19. t. m. ob
7.30 zjutraj v farni cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, dne 17. oktobra 1938.

Žalujoči ostali

+

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša nad vse ljubljena mati, stara
mati in tašča, gospa

Marija Domladiš

zasebnica

dne 17. oktobra po kratki bolezni preminula. Pogreb nepozabne pokojnice
bo v sredo, dne 19. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Gajeva ulica 3
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. oktobra 1938.

Globoko žalujoči rodbini:

inž. Domladiš, dr. Tomšič